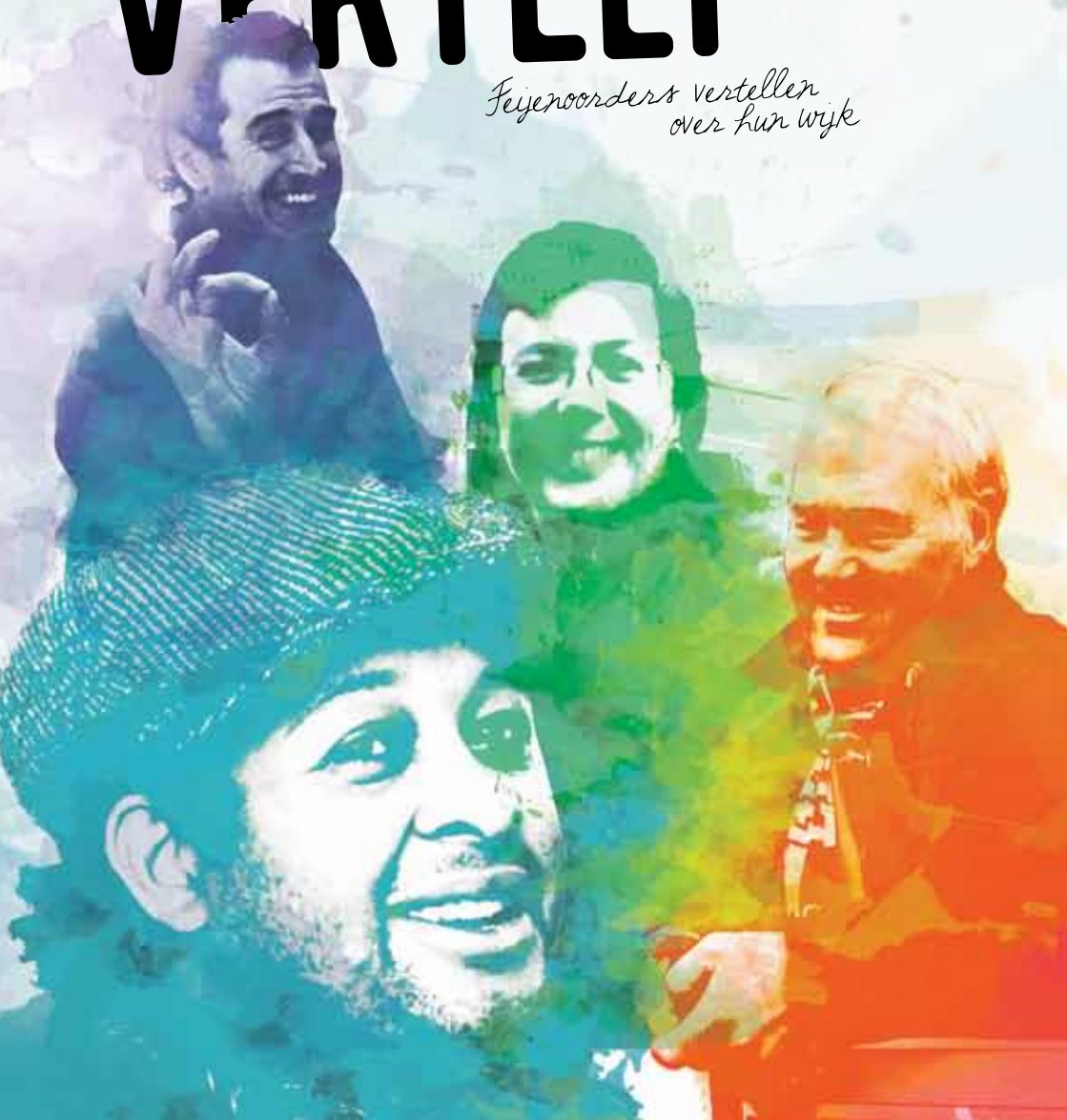

FEIJENOORD VERTELT

*Feijenoorders vertellen
over hun wijk*

Dit boekje is een initiatief van Woonstad Rotterdam, deelgemeente Feijenoord en Pact op Zuid.

Tekst *Antoinette van Heijningen (Urbancore), Floor Basten (OrléoN)*
Illustraties en ontwerp *Tamara Pruis, www.tamarapruis.nl*
Druk *Drukkerij Kapsenberg van Waesberge, Rotterdam*

Wilt u een exemplaar ontvangen van dit boekje of meedoen met een van de initiatieven van 'Feijenoord Vertelt'? Neem dan contact op met Edwin Dortland van Woonstad Rotterdam.
edwin.dortland@woonstadrotterdam.nl of 010 - 440 88 00.

Velen zijn persoonlijk uitgenodigd, anderen hebben het via via gehoord, weer anderen komen toevallig langs; op welke wijze dan ook, zo'n zestig mensen kwamen op 27 januari 2010 naar Trattoria Borgo d'Agneto, nieuwsgierig naar de aftrap van een nieuwe aanpak die voor het eerst hier in deze wijk uitgevoerd zal worden. Een Nederlandse primeur dus. Op een ongewone locatie: een restaurant dat tevens een leer-/werkbedrijf is.

Er verzamelde zich een bont gezelschap van mannen en vrouwen, jong en oud, uit diverse culturen, mensen die al hun hele leven in Feijenoord wonen maar ook mensen die er kort geleden naartoe verhuisd zijn. Er waren bewoners, ondernemers en personen uit diverse maatschappelijke organisaties en overheid. Ondernemende mensen dus. En dat was precies ook waar we naar op zoek waren, want onze nieuwe aanpak is erop gericht om hen meer stem te geven bij de ontwikkeling van hun wijk.

We hebben een methode ontwikkeld die ons in staat stelt om zowel inzicht te krijgen in wat mensen waardevol, logisch en belangrijk vinden alsook aansluiting te vinden bij de energie van (netwerken) van bewoners, professionals, ondernemers en ondernemende ambtenaren. Sleutelwoorden zijn betekenis en netwerken. Met onze methode willen we laten zien dat we actief kleine sociale netwerken in de wijk kunnen bouwen met mensen die dezelfde ambities en belangen hebben, bijvoorbeeld omdat ze er wonen, werken en/of ondernemen. Deze mensen komen samen en bundelen hun krachten; ze willen hun schouders zetten onder iets wat ze echt belangrijk vinden voor hun wijk. Wij wilden dus op deze avond kennismaken met mensen die de handen uit de mouwen steken: geen woorden maar daden. Andersom konden deze doeners op 27 januari ook met ons en onze aanpak kennismaken. Om hier een goed beeld van te geven, volgde deze avond een voorproefje van het hele traject. Als eerste vertelden we iets over die actieve netwerken en hoe we ze zouden gaan vormen en ondersteunen. Daarin is een belangrijke rol weggelegd voor de verhalen van Feijenoorders. Wat maken zij zoal mee in hun wijk? Wat vinden ze daarvan, waar zijn ze trots op en wat willen ze graag verbeterd zien? En vooral ook: wat willen ze er zelf graag aan bijdragen? Het doel van die verhalen is om erachter te komen welke logica de erva-

ringen bindt. Kunnen we een of twee verhaallijnen over Feijenoord ontdekken die voor ons aanknopingspunten bieden om netwerken te bouwen die aansluiten bij de energie in de wijk? Die ook aansluiten bij wat klopt volgens de Feijenoorders? Om te laten zien hoe die verhalen verzameld zouden gaan worden in interviews, ondervroegen we die avond drie actieve Feijenoorders op het podium. Het waren open vragen die verhalen uitlokten en dat is precies waar we naar op zoek waren, want wanneer mensen verhalen vertellen, kiezen ze zelf de onderwerpen die ze belangrijk vinden en leggen ze ook zelf uit waarom ze die belangrijk vinden. Zo kunnen we het beste achterhalen hoe Feijenoorders tegen hun wijk aankijken. Ook vertelde Unilever wat zij kon betekenen voor de wijk en waar dit bedrijf aan dacht als het gaat om deelname aan deze actieve netwerken. Na de pauze vertolkte Joany Muskiet de juiste instelling met het Rotterdamlied dat ze ten gehore bracht, daarbij gesteund door drie jonge rappers en een meezingend publiek. Netwerken heeft veel met gesprekken te maken en daarom sloten we de avond af door in groepen te discussiëren over mogelijke activiteiten voor de netwerken. Dat leverde al een mooi eerste beeld op van wat Feijenoorders graag willen in en met hun wijk: een combinatie van een buurt- en sportvereniging, een plek voor jong en oud, een film.... Een film over Feijenoord sprak al direct aan en een van de vrouwen riep meteen dat dan ook de jonge Marokkaanse vrouwen mee moesten doen in de film en niet alleen gevraagd moesten worden om de hapjes te maken.

Met veel plezier hebben wij na deze geanimeerde avond in januari samengewerkt met een aantal bewoners, ondernemers, professionals en ambtenaren in Feijenoord aan het project Feijenoord Vertelt. Het boekje dat u nu in uw handen hebt, is een samenvatting van de verhalen die studenten aan de Dordtselaan en studentenuitzendbureau Nultien180 in de gesprekken met Feijenoorders hebben verzameld. Met het optekenen van deze verhalen is informatie verzameld over opgroeien, wonen, werken, vriendschappen en activiteiten in de wijk. De studenten hebben van ons een training gehad om hun interviews zo goed mogelijk te kunnen doen. Uiteindelijk spraken zij met 26 mensen: 16 mannen en 10 vrouwen, 13 Nederlanders, 5 Marokkanen, 3 Surinamers en 5 mensen met een andere etnische achtergrond (bijvoorbeeld Kaapverdisch of tweedegeneratieallochtoon). Deze gesprekken waren de ruggengraat van het project: ze gaven steun aan de rest van de activiteiten en bijeenkomsten, omdat ze ons inzicht gaven in de manier waarop mensen in Feijenoord betekenis geven aan het wonen, werken en opgroeien in die wijk, aan

de vriendschappen die ze er hebben en de activiteiten die ze er samen ondernemen of zouden willen ondernemen.

Het verhaal dat u op de volgende pagina's leest, is de weergave van de belangrijkste punten die mensen in hun interviews naar voren brachten. Zij bleken heel goed in staat om kritisch en streng naar hun eigen wijk te kijken, maar ook om er het mooie en krachtige in te vinden. Hun verhalen zijn soms ontroerend, soms strijdlustig, maar overal klinkt in door dat ze het beste met Feijenoord voor hebben. Alle mensen met wie gesproken is, lieten merken dat ze trots waren op Feijenoord, maar dat ze zeker ook ruimte voor verbetering zagen. Wat Feijenoord volgens hen nodig had, was beter onderwijs, betere kansen op de arbeidsmarkt, een betere kwaliteit van de leefomgeving en meer openbare, uitnodigende plekken waar mensen elkaar gemakkelijk tegen konden komen en elkaar zo wat beter leren kennen. Vooral dat laatste was belangrijk, want mensen ervoeren hun wijk als een verzameling eilanden – met eigen talen, gewoonten, mogelijkheden – waar te weinig bruggen tussen waren. Maar hoewel de meeste mensen het met elkaar eens waren over wat Feijenoord nodig had, verschilden ze onderling van mening over wat de beste manier was om dat te realiseren. Door een zorgvuldige analyse van de verhalen konden we twee verhaallijnen door alle afzonderlijke verhalen heen ontwarren. De ene verhaallijn was die van mensen die zich voor de wijk inzetten via commissies en raden. Zij kenden de wegen naar de gemeente en de instanties, maar ze waren wat teleurgesteld in de resultaten die ze boekten. Hoewel ze zich voor de wijk wilden inspannen, leek het erop dat Feijenoord hun Feijenoord niet meer was. Met andere woorden: ze voelden niet dat ze de hele wijk vertegenwoordigden. De andere verhaallijn was die van mensen die door goed om zich heen te kijken zagen wat de problemen waren en gewoon aan de slag gingen om die op te lossen. Zij hadden goede netwerken in de buurt, maar vonden het soms lastig om met hun plannen aansluiting te vinden bij de officiële kanalen. Meestal begonnen ze gewoon en keken ze onderweg wel hoe ze met hun activiteiten het beste meer voet aan de grond konden krijgen. Doordat we verhalen van mensen hebben verzameld, hebben we als onderzoekers kunnen achterhalen wat hun verhaallijn of logica was. Dat was ons nooit gelukt als we mensen hadden gevraagd om te reageren op vragen of stellingen die we zelf verzonden hadden. Wat mensen nu verteld hebben konden we immers nooit helemaal vooraf voorzien.

Door het hele verhaal heen lopen zinnen in een groter lettertype. Deze vormen als het ware de samenvatting van het gezamenlijk vertelde verhaal en zijn ook als zodanig voorgelezen op de tweede publieke bijeenkomst, op 17 mei in Villa Zebra. Hoewel het voorlezen een half uur in beslag nam, luisterden de aanwezigen aandachtig: dit was hún verhaal over hún Feijenoord, zowel de positieve als de negatieve kanten. En dit verhaal was ook aanleiding voor een gesprek over hun wijk en mogelijke verbeteringen. Door verschillende perspectieven en de beide verhaallijnen in één verhaal onder te brengen, ontstond een meer volledig beeld van Feijenoord en werd ook duidelijk dat deze wijk op heel veel verschillende manieren beleefd wordt. Dat alleen al was voor de aanwezige professionals, bewoners en ondernemers leerzaam. De manier waarop de verhalen verwerkt zijn, zorgt ervoor dat de analyse dicht bij de eigen beleving van mensen blijft. De herkenbaarheid is groot, zo hebben we ook op die avond in mei gemerkt. En misschien herkent u bij het lezen van het verhaal ook veel.

Diezelfde avond nog gingen de aanwezige Feijenoorders in drie groepen met elkaar in gesprek over het verhaal en wat ze daar belangrijk in vonden. Het interessante is dat vertegenwoordigers van beide verhaallijnen samen aan tafel zaten en hun visie op problemen en oplossingen deelden. Zo konden ze samen hun kwaliteiten optellen en hieven ze de zwakke punten van hun eigen aanpak op. In een van de groepen spraken de Marokkaanse buurtvaders, de Surinaamse speeltuinleider en een man van de officiële bewonersorganisatie voor het eerst tegen elkaar uit dat ze vonden dat ze veel te weinig samenwerkten. Iedere cultuur leeft in eigen kring terwijl ze elkaar hard nodig hebben om prettig samen te leven. In een andere groep zeiden de oudere en oorspronkelijke Feijenoordbewoners dat ze graag wilden dat er voor de oudere mensen meer wordt georganiseerd. Voor jonge mensen organiseert men in de wijken in Rotterdam Zuid het bekende Thuis op Straat. Zoiets moest er ook voor ouderen komen: Bejaarden op Straat: van TOS naar BOS. En de derde groep sprak over de rijke historie van Feijenoord en over hoe gering de kennis daarvan bij nieuwe bewoners, zowel jongeren als zogenaamde nieuwkomers, eigenlijk is; over hoe belangrijk leren is voor jonge mensen en dat ze samen meer zouden moeten leren van elkaar, van de wijk. Zo werd de Feijenoordschool geboren, niet als gebouw maar als programma. Op het eind van de avond waren er zo drie netwerken-in-aanbouw gevormd: 'Culturen werken samen', 'Feijenoordschool' en 'Bejaarden op Straat: van TOS naar BOS'.

Deze drie netwerken zijn voor de zomervakantie drie keer bij elkaar geweest om samen aan de slag te gaan met hun thema. De eerste bijeenkomst stond vooral in het teken van brainstormen over mogelijke activiteiten rond de gekozen thema's. Alles mocht geroepen worden en niets was te gek. De tweede bijeenkomst werden er keuzes gemaakt. Wat was op korte termijn haalbaar en wat was nu te grootschalig maar zou kansrijk zijn als het in kleinere stappen ondernomen zou worden? Het netwerk 'Culturen werken samen' wilde bijvoorbeeld een grote bijeenkomst van alle culturen in de Persoonshal organiseren waar iedere cultuur zichzelf presenteert met optredens, activiteiten en proeverijen uit hun eetcultuur, met informatie over hun geschiedenis en toekomst. Daarna, zo is het plan, wordt er elke maand een nieuwe huiskamer geopend in de wijk, zodat telkens een andere cultuur zich kan presenteren. Pas als men elkaar beter leert kennen, kan men ook goed samenwerken, zo is de gedachte. Het netwerk 'Feijenoordschool' wil de eerste stappen zetten met een verhalenexpress; snel te realiseren, omdat er al veel goede contacten tussen instellingen en vertellers bestaan. Het idee was dat de bewoners van de Steenplaat verhalen voorlezen aan jonge kinderen, maar ook andersom: dat jonge kinderen over hun leven vertellen aan de bewoners van de Steenplaat. Ook het idee om jongeren te helpen bij het vinden van werk en stages werd heel belangrijk gevonden en men wil daar graag samen met de aanwezige bedrijven aan werken. Het netwerk 'Bejaarden op Straat: van TOS naar BOS' richtte de eerste pijlen op een activiteitenprogramma voor de Persoonshal, activiteiten als bijvoorbeeld computerles, een scootmobielbaan, hangplek voor ouderen en ondersteuning. Bij de derde bijeenkomst werden nieuwe belangstellenden en experts uitgenodigd. Hunter Douglas ging meedoen aan het netwerk 'Feijenoordschool' en het netwerk 'Bejaarden op Straat: van TOS naar BOS' had een expert in ruilwinkels/WMO-café uitgenodigd. Deze bijeenkomst werden ook de plannen weer wat concreter. 'Culturen werken samen' begon met een picknick in het Nassapark, 'Feijenoordschool' begon met de uitwerking van een programma om samen met grote werkgevers in de wijk jongeren kennis te laten maken met werk (van sollicitatie tot en met stage of zelfs een eerste baan) en 'Bejaarden op Straat: van TOS naar BOS' ontwierp een eerste overzicht van activiteiten voor Feijenoordse senioren die in de Persoonshal plaats konden vinden, waarbij plezier werd verrijkt met informatie door activiteiten te koppelen aan een spreekuur over omgaan met ouderdomskwalen. Deze eerste contouren van de activiteiten waar de netwerken zich voor zullen inzetten zijn bij

de laatste bijeenkomst, op 22 september in de Persoonshal, door de netwerken zelf gepresenteerd. Daarbij waren ook bestuurders van de deelgemeente aanwezig. De verantwoordelijke bestuurder onderstreepte in haar toespraak hoe belangrijk dergelijke actieve netwerken zijn voor de wijk.

We vatten nog even de belangrijkste stappen van Feijenoord Vertelt samen. De eerste stap was contacten leggen in Feijenoord, door bijvoorbeeld veel in de buurt rond te lopen en met mensen in gesprek te gaan. Hierdoor en door bestaande contacten te raadplegen, hebben we veel mensen persoonlijk kunnen uitnodigen voor de tweede stap: de presentatie van de plannen en het uitnodigen voor de interviews. Deze laatste stonden centraal in de derde stap, namelijk het verzamelen en analyseren van de verhalen en het schrijven van het gezamenlijk vertelde verhaal op basis daarvan; het verhaal dat u nu in handen hebt. Dit verhaal is de start geweest van de vierde stap, waarin we op zoek gingen naar aanknopingspunten voor acties die de netwerken konden ontwerpen en ontwikkelen in de vijfde stap. De zesde en laatste stap was het presenteren van de plannen. Parallel aan dit traject hebben we twee workshops met professionals gehad. In de eerste hebben we een toelichting gegeven op de zes stappen en in de tweede hebben zij zelf een lijst gemaakt van dingen die ze wel en niet zouden moeten doen als deelnemers aan de netwerken. Voor degenen die meer willen weten van de initiatieven en de aanpak: we hebben een rapport geschreven met achtergrondinformatie over de aanpak, de resultaten en wat we geleerd hebben. Dit rapport is te downloaden vanaf www.sev.nl; u vindt het rapport onder 'publicaties'. Wij noemen onze aanpak het bouwen van microstructuren in een wijk.

Wij hebben alle vertrouwen dat de Feijenoorders voortvarend verder zullen gaan met deze – en misschien ook nieuwe – netwerken, in de eerste plaats omdat de bewoners, ondernemers en professionals met wie we hebben samengewerkt vanaf die eerste avond in Trattoria Borgo d'Agneto zo veel belangstelling voor het project toonden en enthousiast waren om mee te doen. Bovendien hebben we in de beide workshops met professionals gezien dat zij grote mogelijkheden voor deze netwerken zien en zich ervoor willen inspannen om er een succes van te maken. Tot slot hebben we ervaren dat Woonstad Rotterdam het stokje van ons krachtig heeft overgepakt en nieuwe verbindingen gaat leggen. Wat ons bovenal opviel was de trots waarmee de bewoners en ondernemers over

Feijenoord vertelden (hier is de haven van Rotterdam begonnen) en de scherpste waarmee ze problemen en kansen zagen. Dat ze die belevingen en analyses met ons wilden delen, maakte dat wij veel plezier hebben gehad in Feijenoord Vertelt. Daarom willen we graag iedereen bedanken die daarvoor gezorgd heeft.

We zijn in Feijenoord terechtgekomen na een aantal gesprekken met mensen van Pact op Zuid en van de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting. In Feijenoord is veel aan de gang. Er zijn veel professionals die met veel projecten werken. Wij waren er echter van overtuigd dat ook veel andere mensen zich inzetten voor een beter Feijenoord. Dat wilden we graag zichtbaar maken en, waar nodig en mogelijk, ondersteunen. Onze gesprekspartners raakten geïnteresseerd in dit eigen vermogen van Feijenoord en werden onze medeopdrachtgevers. Daarom willen we op deze plek ook Pact op Zuid en de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting ervoor bedanken dat ze vertrouwen hadden in dit project. De Feijenoorders die naar de drie grote bijeenkomsten kwamen, die hun verhalen hebben verteld in de interviews en die hebben meegedaan in de netwerken, hebben ervoor gezorgd dat we onze beloften konden waarmaken en konden laten zien wat het eigen vermogen van Feijenoord is. U kunt hierover zelf ook lezen op de komende pagina's. We hopen dat u het gezamenlijk vertelde verhaal van deze wijk met plezier leest. Wellicht ook vindt u aanknopingspunten om zelf met een initiatief aan de slag te gaan of om u aan te sluiten bij bestaande initiatieven. Eigenlijk vertrouwen we daar ook wel een beetje op, omdat het verhaal laat zien dat Feijenoorders initiatiefrijke mensen zijn. Initiatiefrijke mensen zijn een bron van rijkdom voor hun wijk.

Antoinette van Heijningen (Urbancore) en Floor Basten (OrléoN)

Ruim 800 minuten is er voor het project Feijenoord Vertelt gesproken met 26 mensen die wonen, werken en ondernemen in Feijenoord. Op de volgende pagina's staat hun gezamenlijk vertelde verhaal over opgroeien, verbinding, wonen, activiteiten en werken. In eerste instantie was één van de gespreksonderwerpen vriendschappen. Dat bleek een te nauwe term te zijn. Mensen in Feijenoord zijn niet per se op zoek naar vriendschappen met iedereen. Wat ze wel willen is een vriendschappelijke sfeer en een verbinding tussen de eilanden die nu gevormd worden door taal, cultuur en inkomen. Om die reden hebben we in het verhaal de hoofdstuktitel Vriendschappen in Feijenoord vervangen met Verbinding in Feijenoord.

De 26 mensen die we gesproken hebben, voelen zich betrokken bij hun wijk en willen er het beste van maken. En hoewel ze dat in elk geval gemeenschappelijk hebben, zoeken ze verschillende manieren om dat voor elkaar te krijgen. Het moge dan ook duidelijk zijn dat het verhaal niet een- maar meerstemmig is, en dat de meerdere stemmen ook niet altijd in harmonie klinken. Voor de leesbaarheid van het verhaal is geprobeerd door een lichte redactieslag de verschillende nuances aan bod te laten komen zonder direct een dialoog na te bootsen.

Dit verhaal is in verkorte vorm op 17 mei 2010 voorgelezen aan belangstellende Feijenoorders. De tekst zoals die toen is uitgesproken wordt weergegeven door een groter en vetgedrukt lettertype. Een haastige lezer zou zich dus kunnen beperken tot die hoofdlijnen.

Tot slot: een wijk is een complex systeem. Hoewel we geïnteresseerd waren in opgroeien, verbinding, wonen, activiteiten en werken, zal het duidelijk zijn dat deze thema's in het echte leven nauw aan elkaar verbonden zijn. We kunnen ze op analytisch niveau wel uit elkaar halen, maar daarmee doen we geen recht aan de complexiteit van Feijenoord. Opgroeien is bijvoorbeeld nauw verbonden aan de vooruitzichten van een leuke baan, ondernemerschap is verbonden aan de uitstraling van de wijk en kan net als activiteiten voor verbinding zorgen, enzovoorts. Elk hoofdstuk heeft zijn eigen vragen:

Verbinding: hoe zien de sociale netwerken van mensen eruit, waar zijn ze gelukkig mee, wat missen ze en hoe komt dat?

Activiteiten: wat ondernemen mensen en instanties om opgroeien, verbinding en wonen in Feijenoord te verbeteren, welke faciliteiten zijn daarvoor en hoe vinden ze dat de betrokkenheid van anderen is?

Wonen: wat vinden mensen van hun woning, hun buurt, de kwaliteit van en veiligheid in de openbare ruimte en welke rol spelen ze daar zelf in?

Werk en inkomen : wat zijn de mogelijkheden voor werk in Feijenoord, wat voor ondernemers zitten er nu en waar is nog meer behoefte aan?

Opgroeien: wat maken mensen mee in Feijenoord, van kind tot oudere, en hoe gaan de generaties met elkaar om?

Waar in een bepaald hoofdstuk iets gezegd wordt wat ook in een ander hoofdstuk had kunnen staan, hebben we de tekst categorieën met de naam van het andere hoofdstuk gegeven. Wanneer de tekst die bij het hoofdstuk hoort begint, staat er in de zijkolom een verwijzing. Bijvoorbeeld zo: Dat kon vroeger gewoon. Ik bedoel, je werd ook weleens op het matje geroepen dat je te veel herrie maakte of zo, maar dan was het oh sorry, en klaar. De Arend en de Zeemeeuw, dat was heel leuk.

Wij wensen u er veel genoegen mee.

Activiteiten

FEIJENOORD VERTELT	
→	Inhoudsopgave
16	Opgroeien
33	Verbinding
48	Wonen
64	Activiteiten
76	Werk en inkomen
91	Het belang van het verhaal

Opgroeien

Opgroeien in Feijenoord...

17

Hier sloopten ze vroeger schepen en dan klommen wij over de schutting en dan speelden wij hier. Verderop had je een lasbedrijf en een timmerbedrijf en dan groef je kuilen in de grond en dan maakten wij hutten. In een andere straat kon je zwemmen. Nu nog, maar het gebeurt niet meer, omdat je er geen plek meer hebt om te zitten. Je had hier ook een bedrijf, dat maakte bronzen schroeven voor schepen en dan kon je van het fabrieksdak op een berg zand springen. Toen kon je nog een politieagent pesten, dat kan nu ook niet meer want dan word je gelijk neergeschoten. Ik heb op het Noordereiland zwemmen geleerd met een touw om de nek. Dan gooiden ze mij in het water en als ik kopje onderging dan trokken ze aan het touw. Dat moet je nu eens doen, dan word je opgesloten wegens kindermishandeling. Vroeger schuimde ik ook iedere avond op straat, er was genoeg te doen. We gingen altijd naar Mallegat, dat is bij de Koepels bij station Zuid. Daar gingen wij met alle vrienden heen, jongens en meiden, alles door elkaar. En voetballen en lol trappen. Geen roggigheid, dat heb ik gelukkig nooit uitgehaald, maar echt gewoon plezier maken met z'n allen. Dat kon vroeger gewoon. Ik bedoel, je werd ook weleens op het matje geroepen dat je te veel herrie maakte of zo, maar dan was het oh sorry, en klaar. De Arend en de Zeemeeuw, dat was heel leuk. Dat was een soort buurthuis en dan maakte je een uitstapje naar eiland Brienneoord. Nou, dat was ook echt super natuurlijk. Het stelt in principe niets voor. Het is een eiland met een soort tuinhuisjes en er lopen wilde dieren rond, tenminste van die ossen lopen rond. Maar ja, dat was toen in die tijd helemaal super. Er werden echt gewoon leuke dingen gedaan. Vroeger zat je op de hoek van de straat met wat mensen te praten, dat maak je niet meer mee. Ze hebben het nu over hangjongeren, maar die had je in die tijd ook. Wij stonden toen ook met twintig man en een gitaar te zingen en te doen, maar omdat iedereen iedereen kende, kwam dat niet bedreigend over. Het leek een soort van klein dorpje op zich of zo. Het was toen een grote familie, het was een dorp hier, iedereen kende elkaar. Vroeger waren er nog leuke dingen op straat. In mijn tijd hadden we veel speelruimte.

Dat vind ik eigenlijk wel jammer, dat het er helemaal niet meer is. Dan hadden wij vroeger. Ik zou het eigenlijk wel leuk vinden als zoiets terug zou komen weet je, maar of dat ooit gaat gebeuren? Het

Verbinding

Activiteiten

Verbinding

Wonen

is hier niks meer, het is een verschil van vroeger. Ik vind het zelf een beetje nou ja, niet troosteloos, maar ik vind het ja, nee, het is niet echt een ideale kindervijk. Ik zou niet zo snel, als ik een kind had, hier blijven denk ik, want ik vind dat een kind hier niet zo heel veel te ontdekken of te doen heeft. **Buiten het is gewoon heel veel steen en straten en hier en daar wat gras waar je op kan voetballen.** Ergens een stukje terug bij een schooltje is dan een, nou ja, ik weet niet of het een wip is of zo, gewoon een dingetje voor een kind en dan zitten er wat tegeltjes onder zodat je niet te hard valt. En dat is het dan. En dat zit echt op een kruispunt en dan vraag ik mij af van waarom hebben ze het daar nou neergezet? Overal waar ze spelen staan auto's. Ja, waar kunnen ze spelen? Op het schoolplein, maar dan is het schoolplein dicht. En ja, je hebt de speeltuin, die is ook niet altijd open natuurlijk hè? Dus er zijn wel dingen, maar misschien niet altijd te gebruiken. Ja, het is altijd een kwestie van waar steek je geld in? En dan er zijn wel wat pleintjes en zo. En dat ene daar, dat Johan Cruijff ding. Dat zijn goede dingen. Die worden goed benut. Voor zo ver ik weet is er gewoon een buurthuis hier zo en nog eentje erbij zou ook wel cool zijn. Ja. Om die kinderen gewoon bezig te houden en iets anders sportiefs, in plaats van alleen voor voetbal. Ja tennis bijvoorbeeld, basketbal.

*Activiteiten**Verbinding*

Vroeger. Niet mooier, beter. Toen was een andere tijd. Er werd wel veel meer op straat gevoetbald. We speelden elke dag wel een voetbaltoernooitje. We deden echt alles. Als ik je nou vertel, wij deden vroeger busje trap met dertig man, bal weg schieten en verstoppert. Als ik daar nu mee aankom, jongens kom, we gaan busje trap doen, zeggen ze hè, ben je helemaal gek geworden of zo, is voor kleine kinderen. Maar dat deden wij toen we zestien jaar waren en dat vinden hun nu raar en ze lachen ons uit. Tikkertje spelen. Nu is het allemaal gek, maar voor ons was het normaal. Wij hadden vroeger alleen een sinaasappeltak. Niet dat ik die tijd terug wil. Dat is flauwekul. Maar er werd gewoon niks georganiseerd en tegenwoordig moeten ze vanaf hun vijfde tot hun eenentwintigste beziggehouden worden. Dat is toch pure waanzin. Je houdt jezelf toch bezig?

*Activiteiten**Activiteiten*

Meer activiteiten. Ik heb het gevoel dat er te weinig activiteit voor de jeugd is. Dat gevoel heb ik omdat mijn kinderen hier in de wijk zijn opgegroeid. En ik kan me heugen dat ze elke middag in de Dam waren. Ik weet niet hoe dat daar gaat, of er activiteiten zijn, maar ik

zou graag willen dat er meer activiteiten waren. Je had toen in die tijd ook de Persoonshal. Daar werd het een en ander in georganiseerd, bijvoorbeeld iedereen woensdagmiddag instuif. De voorzieningen die er zijn, zijn gelijk gebleven, er is niet veel bij gekomen. Dus kom op, faciliteiten zat joh. Maar er was toen veel meer geld. **Faciliteiten zijn niet gratis, het mag geen geld kosten.** Ik bedoel, je hebt hier aan het eind van de Oranjeboomstraat zo'n jeugdcentrum. Je hebt hier De Dam, komt ook jeugd. De sporthal heb je. Ik bedoel, er is speelruimte genoeg. Er is daar een voetbalveldje. Er is een speelwerktuig. Hier op afgesloten binnenterrein kunnen zij spelen, daarnaast mooie brede trottoirs, daar wordt op gefietst. Er is een park. Moeten ze nog meer hebben dan? Zij hebben nu al veel meer dan wij. Computer, Playstation. Wij hadden dat niet vroeger, wij hadden een bal of een fiets met een wiel en daar waren we zoet mee. Het is zoveel veranderd in korte tijd dat ik er zelf moeite mee heb, dat ik zeg sjongejonge, dat is toch erg. **Buiten spelen, dat doen ze niet meer, die tijd is voorbij.** Nou is het meer een meisje van dertien jaar zoenen en seks hebben, snap je wat ik bedoel? **Mijn dochter van zesentwintig woont hier en die heeft een onveilig gevoel.** Als zij hier over straat loopt, dan staan 's avonds op de Vuurplaat overal groepjes jongens en als zij dan langs loopt, dan vindt ze het niet prettig wat ze te horen krijgt. Ik denk bij mezelf dan ook ja, als die jongens daar rondlopen is dat allemaal prima, maar **een beetje hoffelijker zou wel mogen.** Dat vind ik een negatief punt. En ik vind dat dat ook niet nodig is. **Sterker nog: ik vind dat als je als meisje door de wijk loopt en je ziet overal van die groepjes jongeren, dan zou je je juist heel erg veilig moeten voelen en beschermd.** En ik vind het ook gek dat mensen dat normaal vinden. Ja, het hoort er nu eenmaal bij. Nou, ik vind het dus niet normaal. Het hoort niet. De jongeren lopen meer op straat rond te banjeren. Ik heb twee bankjes voor, daar zitten ze als het goed weer is 's avonds laat tot wel een uurtje of drie. En ik vind het helemaal niet erg als ze er zitten, prima, geen probleem, maar het geluid kan wel eens te hoog worden. En zeker als je de volgende dag naar je werk moet, heb je weleens iets van het mag wel iets minder, weet je wel. Maar dat ik echt zoiets heb van ik moet daar wat aan doen? Nee. Ik bedoel, ik ben vroeger ook jong geweest, ik heb ook op straat gezwalkt. Maar wij deden het op een andere manier dan dat ze het tegenwoordig doen. **Ze zitten in hun eigen wereldje.**

We willen daarom ook educatieve lading erbij doen. Bijvoorbeeld: we

*Werk en
inkomen
Activiteiten*

weten dat er heel veel jonge tienermoeders zijn. En veel jongens die op heel jonge leeftijd al vader zijn en geen verantwoordelijkheid nemen voor hun vaderschap. En er zijn heel weinig vaderfiguren hier in de wijk, waardoor ja, jongens, jongeren vaak al op jongere leeftijd verkeerde keuzes maken. Omdat er veel eenoudergezinnen zijn, dus er ontbreekt een vader in huis. Dus jongens en meisje hebben niet echt iemand, een vaderfiguur om tegen op te kijken. En dat is jammer. Ik wil met mijn activiteiten op een laagdrempelige manier jongeren wakker schudden om na te denken over hun toekomst en de keuzes die ze maken in hun leven. Ik hoor van criminaliteit van de jeugd of weet ik veel allemaal, maar ik merk er niets van. Ik loop niet laat op straat, maar ik ben nog nooit echt rebelse figuren tegengekomen, hoewel ik in een wijk woon van alle culturen. Ik begrijp niet waarom iedereen zo'n last heeft van de jongeren. Ik heb daar geen problemen mee. Zij zeggen mij vriendelijk goedendag en ik hun, ze zijn heel aardig tegen mij. Dat negatieve over jongeren, ik hoor het om mij heen, ik hoor dat al mijn burenpaars zijn, maar ik doe er gewoon niet aan mee. Het schijnt vroeger een heksenketel te zijn geweest, met inbraken en zo, maar sinds een paar jaar niet meer. Er is potentie in de wijk, want voordat ik hier werkte, had ik ook zoiets van ja, de mensen, de jeugd, klagen, klagen, klagen. Maar onbekend maakt onbemind, dus ik ben me gaan verdiepen in de wijk. De mensen. En er zit ontzettend potentie hier qua kinderen, ontzettend veel talent. Pak ze op, stimuleer ze. Ze hebben dan die push gehad toen ze onder de dertien jaar waren. Je geeft ze zelfvertrouwen, dat nemen ze mee in hun pubertijd en hun verdere studie. Zo'n kind woont dan hier tot twintig jaar bij moeder en vader. Die pakt het daar weer op van h , daar heb ik dan mijn heil gevonden en die organisatie heeft mij geholpen. En die gaat zich inzetten. Ik ben als een ouder voor die jongeren. Ik zie ze zeven dagen in de week. Ik begeleid ze naar wedstrijden, zodat ze zien dat ze gezien worden, dat ze belangrijk worden. Niet dat ze op straat zijn en dan heb je dat rot-aapje weer. Van een rot-aapie heb ik een topper gemaakt die dan op straat loopt en die zo zelfverzekerd is dat is hij andere mensen helpt. Eindelijk wordt hij gezien. Het gaat puur om zichzelf en om zelfvertrouwen. Ik merk dat ze ontzettend beleefd zijn, hulpvaardig. Als je met een stok loopt, dan heb je toch al snel aandacht. Zij kunnen zien dat je wat hebt. Dat doen ze heel leuk, heel schattig, vind ik. De eerste keer dat ik mijn scootmobiel gebruikte, kon ik de deur niet

meer in en toen kwam er een groepje jongens en die hebben mij geholpen. Een van die jongens maakte de deur open met mijn sleutel en die gaf de sleutel weer terug, dat gaat allemaal heel aardig. En wat ik zie: er was een vrouw die echt moeite had om haar spullen op te tillen, ze kwam van de markt. En al die jongens, ik weet niet, voor een moment stopten ze allemaal met voetbal. Gingen ze toch gewoon die vrouw helpen met die spullen dragen. En dat was echt zo'n moment, ik stond gewoon stil en ik dacht van oh mijn god, dit zijn echt goeie ... Je ziet gelijk: die jongens hebben een goeie kant. Het hoeft dus niet altijd negatief te zijn. Je hebt ook heel veel jongens die gewoon toch wel hun best doen en daar heb ik heel veel waardering voor. En voor een klein groepje mensen komt het ook nog goed gewoon, weet je wel, dat ze het gewoon voor mekaar hebben gekregen. Dus het is niet verloren, dat zeker niet. Het ligt gewoon aan jezelf, denk ik. Als je het gewoon wil, moet je ervoor gaan. Ja, alles is nog mogelijk. Organiseer gewoon een event waar mensen hun talenten kwijt kunnen. Er is hier zat talent. De meesten blijven toch wel op de achtergrond en ik zou die mensen die op de achtergrond zitten toch wel naar voren willen brengen van joh, je weet toch, is niet verloren, weet je wel? Misschien kunnen sommigen wel hun brood daarmee verdienen. Dat is al in de gang. Dus ik hoop gewoon dat het zo doorgaat. Dus ik zie het wel positief en ik zie ook heel veel vooruitgang hier. Maar je moet je blijven concentreren, de goeie jongens blijven goed als je die goed opleidt, goed blijven volgen. Als ze een hobby hebben, bijvoorbeeld sporten, dan zijn er geen problemen. De problemen zijn met jongeren die geen hobby hebben. Of nou ja, hun hobby is iets kapot maken, hangen op straat, slechte dingen leren. Maar die sportieve kinderen blijven altijd super. Die blijven niet hangen op straat. En de slechte jongens moet je goed maken door ze te laten zien dat het wel goed kan. Als je jongens die slecht waren goed hebt gemaakt en die anderen zien dat, dan volgen er zoveel, want iedereen wil het goeie pad op. Niemand wil het slechte pad op, jij ook niet. Als ik jou een baan kan geven en je wordt een miljonair, dan doe je dat ook. Je kiest niet voor het arme. Dat is precies hetzelfde. Die jongens kunnen soms geen kant op, ze worden uitgespuugd. Er is heel weinig werkgelegenheid voor ze. Het lijkt makkelijk en een heleboel jongeren gaan ook werken, maar deze jongens kunnen geen kant op. Hun manier van aankleden al, hoe je je eigen gedraagt. Hebben ze niet geleerd, want ze komen met hun gouden piercings en een tatoeage in de nek. Ze weten

dat het afgekeurd wordt, maar daar hebben ze maling aan. Je neemt me hoe ik ben, zeggen ze nu. Je zou kunnen zeggen dat die jongens die dan op straat chillen, zichzelf niet kunnen redden in de echte wereld. Want als je chillt op straat, dan ontwikkel je voor jezelf een straattaal, weet je wel? Dan blijven die woorden in je hoofd. Dus normale dingen zijn voor jou heel vreemd. Bijvoorbeeld, ik noem maar iets, je gaat solliciteren of zo en die vent zegt gewoon vrij normale dingen waarbij je denkt van ja, waar heeft hij het over? En de meesten beseffen dat niet. Als ik voor de rechter moet verschijnen of zo, voor een boete of zo, dan ga ik in pak om te laten zien: dat is toch een nette man. Hun komen gewoon in trainingspak. Allemaal van die kleine dingetjes, die tellen, weet je. Hun hebben daar gewoon schijt aan. Dan zijn ze echt zichzelf gewoon en je zou kunnen zeggen dat het eigenlijk een andere wereld is. Dan komen ze terug, zo van hé, die man begon dingen te zeggen, maar ik wist echt niet waar hij het over had. Maar dan vraag ik van ja, wat zei die dan? Dan hoor je die dingen, dan denk ik van joh, is gewoon simpel. Ja, maar ik ken het niet, je weet het toch van mij? Dan heb ik zoiets van ja okay, weet je, lees een boek of zo. En dat kan je allemaal leren aan die jongens. **Ga naar school, doe je best en zorg dat je er een goed leven van maakt.** Want het leven is echt kort. Als je dat allemaal leert aan die jongens, dan komt dat wel. Ze moeten meer kansen krijgen. Je moet als er iets verkeerd gaat niet meteen denken nee, die jongen is niet meer te vertrouwen. Nee, je moet echt die goede kanten zoeken van die jongen, zodat je denkt van met die jongens kan ik praten, zodat je hem weer tot een goeie jongen terugbrengt. Geen sportschool moet je d'r van maken, iets meer als een jeugdhonk waar alle jongeren komen, waar ze alles kunnen doen, waar ze wel verplicht zijn om mee te doen. Als het open is voor die jongeren, als ze kunnen hangen, gaan ze lopen hangen en gaan ze lopen spelen. Je moet wel wat doen met die jongeren, wat met ze beginnen. Ik wil juist die jongeren hebben die niks willen, daar wil ik wat mee doen. Ik wil geen jongeren hebben die goeie ouders hebben en alles hebben thuis, die het goeie leven hebben en twee keer per jaar op vakantie gaan. Nee, ik wil die jongeren hebben die binnenkomen, die gewoon vast hebben gezeten, die een kans willen hebben. Daar ga ik voor, daar sta ik voor open. Jongeren helpen die moeilijk aan een baan komen. Ga naar die instantie, ga naar die instantie. Maar veel jongeren hebben een beetje drempelvrees, die vinden het moeilijk om zich te uiten. Maar als ze bij zo'n plek komen, dan kan ik een spreekbuis voor ze zijn.

Activiteiten

*Werk en
inkomen*

Activiteiten

Er worden heel veel activiteiten voor hele jonge kinderen gedaan.

In de buurtcentra worden de iets oudere jongerengroepen bediend, maar als je naar de events in de openbare ruimte bijvoorbeeld kijkt, zijn die heel vaak familie-georiënteerd. En op het moment dat je iets voor de familie organiseert, dus voor iedereen, dan is het juist minder interessant voor de iets oudere jongeren, want die willen gewoon iets voor zichzelf. Ik snap ook best dat jongeren zich vervelen hier. Op de Kop van Zuid is er nog helemaal geen buurthuis of wat dan ook. Wel aan de overkant, naast de andere kant van het spoor en aan de andere kant van de wijk. Daar heb je dan de Afrikaanderwijk. Maar echt hier, Kop van Zuid, is er niets voor de jongeren. En wat je dan bijvoorbeeld hebt, van dertien tot twintig of tot achttien, dan zie je ze rondlopen. Ik vind het erg, want het is storend. Op een mooie woensdagmiddag of zo kunnen zij nergens terecht en dan willen ze op de speeltuin komen waar de kleintjes, waar broertjes of nichtjes en neefjes spelen. En dat mag weer niet, want het is voor de kleintjes tot dertien jaar. Voor die jongelui is er niks. Ze gaan gewoon op straat. Ja, ze hebben niks te doen, dan gaan ze gewoon op straat hangen. De jeugd is veranderd. De jeugd is moeilijker geworden. En ik merk gewoon dat de jongeren onbeleefder worden. Geen respect. Dat vind ik wel heel jammer. Bijvoorbeeld, in de bus zie je, vroeger ja, was het normaal dat je opstond voor een oudere. Maar ook de ouders stimuleren hun kind niet van ga eens even opstaan voor die oude meneer of oude mevrouw. Die jongeren willen gewoon niets doen. Ze willen weinig doen, niet naar school gaan, hangen, hangen, hangen, alleen maar hangen en niets willen doen. Maar ik denk, als mensen zich meer zouden betrekken bij wat er in de wijk leeft, weet je wel, zich meer zouden inzetten voor de wijk, dan denk ik dat het voor de jongeren ook een betere samenleving zou zijn. Wat ik vind is dat de jongeren een beetje niet gemotiveerd zijn. Ze hebben iets van we hebben het toch altijd gedaan, op school worden we niet voor vol aangezien, op straat kan het niemand wat schelen. Dus ik heb nu te maken met een groep die echt lijdt onder die afwijzing. Ze gaan nergens naartoe, dan lopen ze maar rond met elkaar, elkaar nog meer depressed maken zeg maar, door de ervaringen die ze meemaken in hun leven. Ja, ik heb wel met heel veel jongeren te maken die niet echt gemotiveerd zijn, bij wie je al de tegenslagen die ze al in hun jonge leven te verwerken hebben kan zien. Maar wat ik heel belangrijk vind als criterium, is dat dit een buurt is waar het fijn is om als kind op te groeien. Waar je als kind het idee hebt van hé, ik mag er zijn. Dat is dus een hele belangrijke indicator voor de kwaliteit van het leven.

Activiteiten

En ik vind het dus heel belangrijk dat er hier veel mensen zijn die zich op de een of andere manier willen inzetten voor die kinderen, op de speeltuin of op school, of op een andere manier, via theater of kunst of sport. Dat vind ik belangrijk. Zorgen dat het gezellig wordt, dat is ook wel belangrijk. Er zijn heel veel activiteiten die ze wel doen in de Dam, in de Koepels. Maar de meeste jongeren die willen dat niet, die hangen lekker buiten met een blowtje in hun mond en een biertje, die klagen alleen maar, klagen maar. Die hangen in de wijk en zodra ze hangen ja, dan moeten ze weg. En dat vind ik ook niet zo goed, want jongeren moeten gewoon elkaar kunnen ontmoeten en met elkaar praten. Dan hoeft het niet gelijk dat ze iets crimineels in de zin hebben, ze willen elkaar gewoon ontmoeten. Dus het zou fijn zijn als er een plek is waar ze gewoon naartoe kunnen gaan. Laatst, toen het zo koud was, er was ijs op straat dat het kraakte, negen uur 's avonds; wat zoeken die buurtvaders op straat? Laat die buurtvaders, want dat zijn meestal mannen, veertigplussers of beneden de veertig, dus nog actieve mannen, laat die mannen dan in de Dam waar ze kunnen basketballen of zo. Die mensen moeten in de kou rondlopen, maar er is niemand op straat. En dan kijk ik naar die mensen en dan denk ik waarvoor is dit nodig? Dit vind ik een verliespost. 's Winters blijven de kinderen zes, zeven maanden binnen. Ze hebben geen plek om te spelen. Zet die buurtvaders in de Dam en die jongens weten dat ze daar naartoe kunnen gaan. En diezelfde buurtvaders kunnen in de zomer ook activiteiten aanbieden aan de jongens 's avonds.

Als je kijkt hoe kinderen samen spelen. Nooit conflicten, bijna nooit. Natuurlijk, ze hebben altijd wel duwen en trekken als ze aan het schommelen zijn. Het is altijd druk als ze aan het spelen zijn. Meisjes zijn daar aan het springtouwen en jongens aan het voetballen. En dat gaat altijd goed. Ik zie ze met andere buurtjongens voetballen en dan maakt het ook niet uit of ze zwart of blank zijn. Het is echt boven verwachtingen. Dan heb ik het over de basisschoolleeftijd hè? Als ze ouder worden, twaalf plus, meestal, dan is er soms ook haat. Dan mengt het niet. Het is allemaal hokjes. Het is water en olie. De kinderen weten het wel, maar ik weet niet of ze mogen van de ouders. Dat moet je doorbreken, de verschillende gemeenschappen zo afgebakend. Kinderen zijn vlekkeloos, die willen met elkaar spelen, maar het zijn de ouders die voor hen beslissen van nee, ik wil niet dat je met die gemeenschap gaat spelen. En dat is jammer. Ik ben meer van kinderen moeten met elkaar kunnen spelen. Ze groeien op met elkaar en straks, als ze groot zijn,

moeten ze ook met elkaar gaan werken. Ze leren vrij veel in de wijk, hebben veel verschillende culturen om zich heen. Ze kunnen wel vijf verschillende talen praten, omdat ze met veel verschillende culturen zijn opgegroeid. En daar kan je mee werken. Die snappen het. Die hebben geen vooroordelen. Die kijken niet of je blank, zwart of groen bent. Daar lukt het wel mee. Maar jongeren? Jongeren op straat zijn gewoon jongeren aan het zijn. Dat betekent vooral ook een beetje stoer doen, zoals alle jongeren. En op het moment dat je ze in een andere situatie tegenkomt, zijn het gewoon hartstikke leuke mensen. Maar dat is ook een beetje imago, dus ja, ongetwijfeld zit daar ook agressie bij. Maar, misschien moet ik het afkloppen, daar heb ik tot nu toe eigenlijk nauwelijks mee te maken gehad. **Ik denk dat het meer gevoelsmatig is: daar hangen die jongeren en ik durf daar niet langs te lopen.** Maar het verschilt, de ene meneer of mevrouw durft dat misschien niet, ook uit ervaring dat ze iets hebben meegemaakt wat niet helemaal goed is gegaan. En daardoor hebben ze die vrees gehouden en daardoor koppelen ze het gelijk aan die hangjongeren, van als ik langs loop dan krijg ik een schop onder m'n kont of weet ik veel wat. En dat gebeurt vast wel denk ik, dat kan niet anders, maar niet per definitie. Als ik van het station Zuid loop, dan heb je wel eens groepen jongens of zo die daar rondhangen en op zich ben ik nooit lastig gevallen of zo hoor, maar ik denk dat op bepaalde tijdstippen daar in de Rolstraat misschien andere mensen zich minder prettig zouden voelen als ze er alleen zouden lopen. **Je moet zorgvuldig je woorden kiezen. Niet gelijk beetje stoer gaan doen of zo, gewoon vriendelijk doen** van hé, alles goed? Gewoon simpel houden, niet gaan overdrijven, anders krijg je echt een klap, denk ik. Ja, je moet ze wel met respect behandelen, dan krijg je ook respect terug. Zo simpel is het gewoon. Maar ik hoor regelmatig Marokkaanse opgeschoten jongens het over respect hebben, maar tegelijkertijd beroven hun vriendjes een bejaard vrouwtje. Dan kan die jongen, die om dat respect vraagt, wel gelijk hebben omdat hij niks verkeerd doet, maar het algemene beeld wordt dan wel afgestemd op die jongens die hier rare dingen doen. Ik zie bijvoorbeeld groepjes Marokkaanse jongens van negentien, twintig jaar en die zijn dan bezig om een paal kapot te schudden. Het zijn wel vaak de jongens die al in aanraking met de politie zijn geweest in verband met drugs dealen. Er zijn ook buitenlandse ouders die veel kinderen hebben, en die kinderen mogen zo vanuit school naar de speeltuin toe. Dat kan niet, **er moet meer toezicht zijn.** Een kind dat naar de Jumbo loopt en hij heeft geen geld van zijn moeder gekregen, wat doet hij daar dan? Dat kan sowieso negativiteit met zich

Verbinding

meebrengen. Ze kunnen zo ook contact leggen met criminelen. Geen angst hebben ze. Geen angst ja, ze doen overal aan mee. Als er een zegt: ga je mee, gaan we stelen? Gaan ze allemaal stelen. Eén springt in de Maas, springen ze allemaal in de Maas. Stomme mentaliteit, gewoon te veel tv kijken. Er is een enorme verruwing van taalgebruik en de agressie is enorm. Ze gaan zich met karatesprongen te lijf. **Dus hoe is het opgroeien in Feijenoord? Je moet wel effe je hoofd erbij houden.** Waar het op neerkomt: je moet wel de slimste zijn, want je raakt snel in de verleiding om toch wel fout te gaan en negen van de tien keer gaat het gewoon niet goed. Hou je op de achtergrond en weet waar je grenzen zijn, anders zou het gewoon echt ernstig fout kunnen gaan. **Ik wil dat mijn kinderen zich hier thuis voelen. Veiligheid vind ik belangrijk.** Ik ben niet echt bang dat er iets gebeurt. Wel voorzichtig. **Mijn kinderen mogen niet vaak op straat spelen en dat komt door wat er in de wijk speelt.** Met criminaliteit zijn mijn kinderen gelukkig nog niet in aanraking gekomen. Ik ben een strenge ouder. Maar ik vind dat een kind buiten moet kunnen spelen en dat kan hier niet. Als het mooi weer is in de zomer, dan zou een kind tot een uur of tien toch buiten moeten kunnen spelen. Ik merk dat er altijd wel van die zwervkinderen zijn, die in de grote vakantie niet met vakantie gaan en die de hele vakantie maar een beetje rondfietsen.

Wonen

Scholing vind ik ook belangrijk. Maar als ik bijvoorbeeld de scholen neem, de leiding van de scholen geeft het op en laat de ander met een puinhoop zitten. Er is geen geld. De gemeentemensen luisteren niet. Een van de dingen waar ik wel me zorgen over maak, is dat ik zie dat de kwaliteit van de basisscholen heel sterk terugloopt. Ik heb zelf op een goede basisschool gezeten en daar heb ik enorm veel van opgestoken. En ik merk nu dat de kwaliteit van het onderwijs echt heel slecht is en dat is wel een zorg. Als je kijkt naar het taalniveau van kinderen bijvoorbeeld, dan zie ik dat kinderen in bepaalde leeftijdscategorieën nog steeds heel erg gebrekkig Nederlands spreken, grammaticaal fouten maken. Maar ook bijvoorbeeld, in mijn tijd had je nog echt heel veel leerlingen die naar het havo, vwo gingen. Ik denk dat de verhouding nu veel lager ligt. **Op de basisschool zie ik ook de verschillen als je hier opgroeit of als je ergens anders in de stad opgroeit.** Het is heel moeilijk voor de kinderen om Nederlanders of westerlingen te ontmoeten. Ik zie veel kinderen die in een achterstandssituatie zitten, omdat ze in een niet-westerse situatie opgroeien. Het lijkt mij heel moeilijk om als enige

Werk en
inkomen

Verbinding

Nederlander in een klas te zitten met allemaal buitenlanders. Ik vind dat zelf heel vermoeiend en lastig qua identificatie, het moet op zijn minst half-half zijn. Ik heb het gevoel dat scholen met voornamelijk allochtone kinderen, en ik ga niet generaliseren, maar ik zie dat, ik hoor dat ook, wat betreft de school waar mijn kind op zat heb ik zelf meegemaakt dus ik praat wel uit ervaring, maar ik heb het gevoel dat die scholen minder presteren. En dan ga ik niet de docenten de schuld ervan geven, maar wat ik dan meegemaakt heb is dat de organisatie niet goed ging. Dat de directie er niet is voor een jaar of zo. Dingen die niet goed worden geregeld en dat soort zaken. **Aan de andere kant zeg ik: die ouders zijn ook niet betrokken. Dus waar ligt nou de schuld en wat kan je daaraan doen?** En als er ouders zijn die hun mond niet open doen en dat blijft zo, dan maak ik me zorgen om die kinderen die daar op school zitten. Het heeft uiteindelijk toch wel invloed op je kinderen. Dat ze toch op een bepaald niveau laag blijven. Ook als ze uiteindelijk naar groep acht en het voortgezet onderwijs gaan, dan zie je ook daar heel veel kinderen, ik durf bijna... nou met honderd procent weet ik niet, toch heel weinig naar de mavo of de havo, laat staan het vwo gaan. Moeten en kunnen we daar niet iets aan doen? Dat er een plaats is, bijvoorbeeld stel dat een jongere moeite heeft met rekenen of zo, Nederlands of computeren, dat er iemand in het buurthuis is die huiswerkbegeleiding doet. Als je als ouder niet voet bij stuk houdt, heb je een probleem hier met onderwijs. **Ze sturen de allochtone kinderen allemaal naar het vmbo.** Er wordt gelijk een stempel op je gedrukt. Er wordt nog te veel alles over een kam geschoren. Oh, die is allochtoon. Maar de allochtoon bestaat uit Moslims, Surinaams, Antilliaans, Kaapverdiaans. Plus wat we ook nog hebben, is dat uit die culturen heel veel van die jongeren hier zijn geboren. **Dus als je ze ook al weer bestempelt als allochtoon terwijl ze hier geboren zijn, voelen ze zich weer buitenlands, terwijl ze hier geboren zijn, snap je? Dus afwijzing op afwijzing. Wat gebeurt er met een kind dat vanaf dat het als baby geboren wordt al een stempel opgedrukt krijgt? En constant van buitenaf zo ook wordt bekeken?** Moet jij je voorstellen hoe dat voelt. Volgens mij is dat niet goed. En ik kan erover meepraten, want ik heb het geleefd en nu moeten mijn kinderen dat ook meemaken.

Ja, kinderen die hier opgroeien en zich ontwikkelen... die gaan studeren en die gaan weg. Die komen niet meer terug. Misschien

Werk en
inkomen

Verbinding

Werk en
inkomen

Verbinding

Werk en
inkomen

een enkeling die zich verantwoordelijk voelt voor zijn familie, maar dat zijn er maar een paar. Misschien zijn het er meer, maar ik kom ze niet tegen. Wat ik wel zie is dat er de hele tijd zo'n neiging is bij oudere jongeren om weg te willen. En ik denk dat je die mensen ook gewoon keihard nodig hebt. En ik denk dat je daar als maatschappelijke wijk echt aandacht voor moet hebben, dat die jongeren het leuk gaan vinden om hier juist te blijven. Ze moeten in de wijk blijven. En hoe hou je ze in de wijk? Door met ze te communiceren. Door dingen te doen voor ze. Mijn eigen kinderen vinden het hartstikke leuk om in Feijenoord te wonen en sterker nog, die zien het ook niet zitten om ergens anders te gaan wonen. Het ligt eigenlijk aan de ouders hoe het is om hier op te groeien. Als je goeie ouders hebt en ze laten zien hoe alles moet en hoe alles in elkaar zit, op straat hoe je kan omgaan met mensen, dan is het geen probleem. Ben je een goeie, toffe jongen, toffe meid, dan groei je gewoon normaal op. Zonder criminaliteit, hou je gewoon erbuiten. Als je goeie familie hebt, dan is er geen probleem. Zonder te zeggen 'vroeger was alles beter' zou een beetje vroeger terug mogen komen. Stel ik sta als kind daar bij die auto iets te doen wat niet mag, dat de buurman mij een schop onder mijn kont geeft en zegt 'dat doe je niet meer'. En dat als ik dan zeg 'ik ga naar mijn vader', dat die buurman zegt 'dat doe je maar, dan krijg je van je vader ook nog een klap.' Tegenwoordig komt zo'n vader dan terug met een pistool of een mes. Als je bereikt dat de opvoeders van nu weer gaan opvoeden, dan is binnen tien jaar het probleem opgelost. Het probleem is dat de generatie opvoeders van nu zelf niet opgevoed is. Het enige wat je kunt doen, is het aan de scholen overlaten. De opvoeding thuis is niet goed. Iedereen doet maar wat 'ie wil. De oude kern is veranderd. Het is niet meer zo streng thuis opgevoed. Dan ga je buiten ook weer makkelijker worden. Maar de buurtvaders spreken de jongeren echt aan, dus het is wel een voorbeeld voor de wijk. Die lopen gewoon 's avonds door de buurt en die corrigeren jongeren. Je krijgt daar een goed gevoel bij dat die mensen zich daarvoor inzetten. Zij zeggen: 'Dit is jouw school, misschien later de school van jouw kind, jouw familie. Waarom maak je dingen kapot? Dit is niet goed. Je hebt toch hersenen? Of ben je een dier? Nee? Dan moet jij nadenken.' Die jongeren zijn niet bang voor de politie of gemeente, maar voor de ouders. **Communicatie is belangrijk. Tijd besteden aan je kind. Samen voetballen.** En niet dat de buurtvader buurtvaders *moeten* zijn die met hun vingertje moeten wijzen, maar dat ze buurtvader *mogen* zijn. Ik hoop dat de vrouwen hier ook meer aandacht gaan

besteden aan de opvoeding. Het opvoeden begint echt thuis, **hou controle over je kind.** Ik ben er als de dood voor dat het met mijn kinderen verkeerd gaat. Daarom ben ik ook zo streng. Sowieso vind ik het al een probleem dat jonge kinderen heel erg laat op straat lopen. Ze moeten gewoon thuis zijn, vind ik. Ik zie ze rond een uur of acht, negen gewoon op straat lopen. Dan heb ik zoiets van nou ja, volgens mij moet je nu wel lekker naar bed, want dan kan je lekker fris morgen naar school gaan. Het kind kan daar niks aan doen, dus dan moeten de ouders daar eigenlijk wat aan doen. Ouders moeten andere ouders ook aanspreken over het gedrag van hun kinderen. Dat kun je nu niet meer zo vaak doen hoor, want dan bemoei je in die mensen hun leven en dat accepteren die mensen niet. **Natuurlijk moet je eerst die ouders daarop aanspreken, maar ook scholen.** Vanuit scholen moet je dat bespreekbaar kunnen maken en misschien ook wel andere instellingen die zich met kind en gezin en weet ik veel wat bemoeien. Daarom zou ik het leuk vinden als er zo'n plek komt waar we elkaar kunnen ontmoeten en dat we elkaar kunnen motiveren, weet je wel. Dat er meer buurtmoeders naar buiten komen. Want als er hier iets is, ben ik de enige die naar buiten gaat en met jongens spreekt, dus het zou wel leuker zijn dat, als ik er niet ben, ook andere moeders of vaders naar buiten gaan. Op een hele positieve manier natuurlijk, want het is ook wel eens anders, dat ze helemaal agressief naar buiten komen naar de jongeren. Dat vind ik ook niet zo geweldig. Vroeger had je praatgroepen voor vrouwen. Toen kwamen huisvrouwen samen wanneer ze de kinderen op school hadden. Ze wisselden informatie met elkaar uit en praatten van hé, hoe ga jij met je kind om? Of: waarom gaat die jongen zo tekeer, want jij bent toch de moeder? Weet je, ik wil weten waarom jij dat toelaat. **Kinderen kun je al bijna niet meer aanspreken.** Als ik naar mijn eigen jeugd kijkt, moet ik zeggen: het is hopeloos. Er wordt veel meer vernield. Iets dat wij niet eens durfden uit te halen. Je wordt voor rotte vis uitgemaakt door dat spul. Als je dan zo'n knaap bij de oren pakt en zegt 'luister eens', dan moet je je daar niet mee bemoeien. Je wordt voor kankerlijker uitgemaakt. Dat beetje Nederlands wat ze kennen, dan vloeken ze nog tegen je ook. Joh, dat was toch vroeger niet denkbaar? **Ikzelf doe mijn best om het voor de kinderen leuk te maken hier en ze op een goede manier aandacht te geven.** De kinderen van de bovenburen gooiden steeds propjes in mijn tuin. Dus ik netjes naar de burens toe, communiceren, van joh, even opletten op de kinderen. Dat hielp niet. Toen heb ik bloembollen gekocht en de kindertjes uitgenodigd. Zeg, we gaan in de tuin, gaan we bloembollen planten.

Dat stukje is van jou, dat stukje is van jou en dat stukje is van jou. En in februari dan ga je bloemen zien opkomen. Nou, dat was top. Nu zijn ze volwassen geworden en ze komen nog steeds bij me op visite. Ze wonen niet meer in Rotterdam, maar ze komen nog steeds bij mij op visite. En tot de dag van vandaag komt er geen enkele prop in de tuin. Ze genieten er gewoon van, want ze zitten op het balkon en kijken naar de kleuren. Ze gaan de tuin waarderen en de bollen van de kinderen zijn er nog steeds in de tuin. Ieder jaar komt het op. Nou, waarom doe ik het? Voor die kleine kinderen die het waarderen. Voor de kinderen waarvan ik hoop, heb nou een keer door dat als jij over vijftien jaar volwassen bent, dat je in een heel fijn land woont. Voor mij is het belangrijkste dat dit een wijk is waar het goed is om je kinderen op te laten groeien. Dat is echt het belangrijkste. Nou, dat heeft te maken met scholen, met speelvoorzieningen en met dat er een beetje structuur is in de wijk. **Dat kinderen niet aan hun lot worden overgelaten.** En daar moet iedereen een steentje aan bijdragen, denk ik.

Voor die kinderen en de jeugd wordt alles gedaan. Als die klagen dan is het echt erg, want dan is het gewoon dat ze dingen willen die helemaal niet kunnen. Voor de kinderen werd natuurlijk altijd alles gedaan. Ik bedoel, de jeugd heeft de toekomst en daar doen ze het voor. En wij kunnen barsten. Als ze allemaal tegen je zeggen 'je bent in de minderheid', dan denk ik van ja hallo, wij wonen hier wel. Voor ouderen wordt niks gedaan. **Nee, wij zijn een minderheidsgroep. En dan vooral blanke ouderen.** Er zitten veel mensen in hun scootmobiel of ze zijn slecht ter been. En die zitten zomers altijd buiten. Maar als het regent ja, dan kunnen ze daar buiten niet zitten. We konden ergens een ruimte krijgen, maar dan moesten we dat zelf coördineren. Daar heb ik helemaal geen zin in. Die lui van TOS, Thuis Op Straat, die zie ik dan voetballen en dan denk ik: dat kunnen zij dan toch doen? Ik ben wel bij een bijeenkomst geweest en dan merkte ik dat er wat oudere bewoners zijn die al heel lang hier wonen en die klinken wat ontevreden over een aantal dingen. Bijvoorbeeld dat de voorzieningen voor ouderen best wel beperkt zijn, dat ze niet echt een plek hebben waar ze naartoe kunnen. Er is in principe meer te doen voor de jongere generatie dan voor de oudere generatie. Ik bedoel de sporthal natuurlijk, die gasten hebben voetbalveldjes overal, maar oudere mensen kunnen niet echt ergens heen, dat ze zeggen goh, we gaan eens gezellig met zijn allen daar

heen en een potje klaverjassen. Vroeger hadden we dat dan in de dienstencentrum zitten. Dat is waar de dokter en de psychotherapie nu zitten. Daar was vroeger echt zo'n dienstencentrum. Daar hadden ze een biljart staan, konden ze klaverjassen en ja, dat is op een gegeven moment opgeheven en dat is volgens mij nergens meer teruggekomen. Voor de ouderen is er dus eigenlijk niet veel, vandaar dat wij eigenlijk zoiets hadden van: als buurthuis De Arend en de Zeemeeuw of zoiets terug zou kunnen komen, dan is er ook wat voor de ouderen. Een bingo, of er zijn genoeg dingen die die mensen leuk vinden om te doen. Bij elkaar komen, kopje koffie drinken. Maar dat is er niet echt meer, tenminste voor zover ik weet niet. Er wordt dan meer gedaan voor kinderen, maar dat hebben zij dan eigenlijk liever weer niet. Die jongeren, daar wordt dan wel eens wat voor gedaan, maar dan is het een disco waar de rest van de wijk gewoon last van heeft. Kortom, ik heb het idee dat zij niet het idee hebben dat er echt aan hun wordt gedacht. Er zijn hier genoeg ouderen mensen zoals er in de flats daar. Daar wonen er heel veel, dat is een flat daar is 55+. En die mensen hebben eigenlijk ook niet veel waar ze heen kunnen. Er is niks, er is voor die mensen niet zo'n buurt society of zo, waar ze lekker met mekaar weet ik veel, kunnen biljarten of klaverjassen. Als het er is, zou ik niet weten waar het is, want ik hoor ze er niet over. **Ik vraag mij soms af of er ook nog wat meer aandacht zou kunnen zijn voor wat zij eigenlijk willen, want ik vraag mij af of ze zich nog een beetje thuis voelen in Feijenoord.** Het kan zijn dat ze wat dingen missen. De gemeente zou iets moeten realiseren wat betreft het omgaan met jongeren en ouderen onderling en met jongeren en jongeren onderling. Het kan in een buurthuis zijn. Wat ik heel graag wil is een ruimte, een buurthuis of ontmoetingscentrum voor de jongeren, maar ook voor de ouderen, mensen jong en oud eigenlijk. Maar het mengt niet goed, jong en oud. De meeste ouderen zijn niet genegen om contact te leggen, ze denken: als je wat tegen ze zegt dan beginnen ze toch vaak te schelden. In die flats bij die speeltuin wonen allemaal mensen van een jaar of tachtig en schijndood en die zijn niet echt ontvankelijk voor jongelui. Dat is ook het onbekende. Ik loop daar regelmatig langs, maar ik heb helemaal geen last van die jongens. Het is dus eigenlijk de combinatie van leeftijd, hoe je erin staat, hoe je er tegenaan kijkt en in hoeverre je ook zelf kritisch bent in de mate van tolerantie die je hebt. Daar heeft het allemaal mee te maken. Ik kan begrijpen dat mensen zich aan jongeren storen. Het geeft toch niet echt een veilig gevoel als je een hele groep jongeren ziet weet je

wel. De oorlog is een beetje minder geworden tussen de jongeren en de ouderen en ik voel dat het mijn tijd is en wat dat betreft zal ik de vrede wel sluiten. De jongeren hadden hun eigen leven maar nu zie je het wel dat ze verenigen. En laten we hopen dat als ik 70 ben, dat ik dan wat te doen heb.

Verbinding in Feijenoord...

Activiteiten

Opgroeien

*Werk en
inkomen*

Vroeger had je straatverenigingen en die maakten hun eigen feesten. In elke straat was er wel een of andere slimmerik die bij de gemeente een of andere subsidie los peuterde en dan maakte je een straatfeest. Daar had je geen wijkagenten bij nodig, niemand, dat ging onderling in die buurten. Die mensen waren allemaal met elkaar verweven, die waren daar geboren en opgegroeid, het natuurlijke verloop was helemaal anders. De kinderen wachtten tot er iets vrij kwam in de buurt en tot die tijd woonden ze op de zolder. Ik zeg niet dat dat allemaal goed was, maar het had wel invloed op de sociale structuur in die wijk, want iedereen kende elkaar. Nu moet ieder kind een eigen woning hebben. Dat is in Feijenoord niet gemakkelijk, dus dan gaan ze weg. Al mijn vrienden van vroeger zijn vertrokken. Die zijn wel eigenlijk allemaal de wijk uitgegaan. Ja, dat hadden we vroeger wel ja, heel erg een gevoel bij de wijk. Dat is minder geworden hier, dat ze niet mee willen leven met de mensen zelf en zien wat wel goed is en wat niet goed is. Je kreeg dus het idee dat er meer betrokkenheid bij de wijk was. Dit was vroeger een wijk met een veel sterkere sociale samenhang. Toen kreeg je die invasie van arbeidskrachten uit andere landen. Ik heb de Italianen en Spanjaarden nog meegemaakt, dat waren de eersten die hier kwamen. Die integreerden hier omdat ze overal aan mee deden. Maar oudere generaties zijn allemaal vertrokken en er zijn dus allemaal nieuwe bevolkingsgroepen ingekomen. En daardoor is de buurt wel enorm veranderd en daardoor is de cohesie er ook wel een beetje uit. Maar wat je wel ziet, zo heel langzamerhand, is dat er ook mensen zijn uit die bevolkingsgroepen die zeggen: we moeten hier gezamenlijk een mooie buurt van maken. En dan zal het heel langzamerhand wel komen.

Ik zou niet meer in een witte wijk willen wonen, waar alleen nog maar witte mensen wonen die allemaal hetzelfde zijn. Dus ik vind het hier prettig. Ik sta zelf heel erg open voor alle culturen. Ik heb ook veel vrienden van Turkse, Marokkaanse en Surinaamse afkomst. Dat het echt zo'n rare mengelmoes is van mensen, ik vind dat gewoon heel mooi. Wij wilden absoluut niet in een wijk waar alleen gezinnen in nieuwbouwwoningen wonen. Wij hielden van wijken die gemengd zijn. Nederlands, Turks, Marokkaans, alle soorten nationaliteiten, geloven. Je ziet ze gewoon dansen met elkaar, hoofddoek, geen hoofddoek, maakt niet uit, burka, geen burka.

Vrouwen onder elkaar, mannen onder elkaar. Er is geen probleem. Voor mij heeft het een toegevoegde waarde om als vrouw zijnde andere soorten vrouwen te leren kennen. Dat maakt mij tot een volwaardig mens, want als ik dan weet hoe het is met de ander en ik dan rekening houd met de ander en de ander houdt rekening met mij, nou, dan heb ik zoiets van, dan ben je echt een wereldvrouw. **Ja, veel culturen om je heen en daar kan je van leren.** Wij hebben op dit trappenhuis eigenlijk wel allemaal goed contact met elkaar. Als er wat is, kan je bij mekaar aanbellen. Wij lopen niet mekaars deur plat, wij komen niet ook niet bij mekaar binnen, maar als er wat is, dan moet je bij elkaar aan kunnen bellen en dan moet je voor elkaar klaar kunnen staan, vind ik. Nou, dat hebben gelukkig al mijn andere burens ook. Stel dat ik vanavond bij het eten maken denk oh, heb ik dit niet in huis? Nou, dan ga ik naar mijn buurvrouw, heb je dat voor mij? En dan krijg ik het gewoon mee en dat is omgekeerd ook. Moet kunnen. En dan de hal, dat is een van de mooiste hallen van de wijk. Want ik let erop, want ik woon op de begane grond, dus als er iets is van... hé ho! En de bovenburen zijn Turkse mensen en een groot gezin. Ze melden me dagen van tevoren van we gaan een feestje hebben, dus de kleinkinderen gaan komen. En zodra ze klaar zijn met emmer alles, dus de trap, helemaal naar buiten, helemaal weer gedweild. En dat is een teken van hoe we met elkaar leven. **Iedereen neemt zijn verantwoordelijkheid en we hebben respect voor elkaar.** En het zijn veel verschillende nationaliteiten hoor.

Ik zie de problemen steeds beter. Ik zie dat die buitenlandse vrouwen niet kunnen lezen en niet kunnen schrijven. Zij hebben totaal geen scholing gehad en ze kunnen geen Nederlands praten. Zij blijven achter bij hun kinderen, die dat wel leren. Ik vind dat toch een droevige situatie. Ik heb moeite om mij erbij neer te leggen dat vrouwen tevreden zijn met een bestaan waar zij alleen maar voor de kinderen, voor de man en voor de keuken zorgen. Dat is iets waar ik mij heel moeilijk in kan verplaatsen. Ik moet natuurlijk het cultureel verschil respecteren, maar ik ben er gewoon op tegen als mensen analfabeet zijn. Dat zou niet moeten mogen. **Ik ben er wel voor dat de mannen en vrouwen de Nederlandse taal moeten leren.** Mijn vader heeft mijn moeder de zin geleerd 'man niet thuis'. Ik vind dat de vrouwen hier verder ontwikkeld zijn. De dwang van huis uit maakt het voor hun moeilijker om voor hun mening en rechten op te komen. Als ik ze tegenkom in de wijk of ik maak een babbel met hun, dan weten ze wel wat ze zouden willen. Je

weet dan wel, ik zou het niet gelijk onderdrukking willen noemen, dat het toch een beetje met de mannen te maken heeft. Dus ik organiseer van alles voor de kinderen en dat is eigenlijk ook voor moeders. **Het Rotterdams is bijna uitgebannen.** Als ik vroeger naar de kroeg ging, dan was ik een uur onderweg, praatje hier en praatje daar. En nu kan ik aan één stuk doorlopen. Wij hebben zeventig nationaliteiten op dit moment hier en dat brengt veranderingen met zich mee. Dat is op zich niet erg, maar er hangen toch wel een aantal negatieve zaken aan vast. Als ik hier in de 66 stap, naar het Zuidplein toe, of in de 48 naar de stad... je hoort bijna je eigen taal niet meer. En ik bedoel, ik ben opgegroeid met als je gasten hebt, dan moet je proberen om de mensen te behagen. En dat moet je doen door de taal te spreken. Je moet iedereen verplichten om de taal te leren, dan komt de rest vanzelf. Zij zijn te gast in ons land. Of 'gast', zij komen in ons land wonen en kijk, als ik ergens anders ben, dan moet ik mij ook aanpassen. **Het heeft ook te maken met hoe de Rotterdammer binnenkomt bij de allochtone bewoner. Een Rotterdammer is over het algemeen recht voor zijn raap** en als dat dan niet begrepen wordt door die andere partij... Als je in het Rotterdams zegt 'kolere, wat kunnen die apen voetballen, zeg', dan bedoel je daarmee dat zij enorm veel talent hebben en aanleg. Maar een Turkse jongen, die zijn taal wel heeft geleerd maar dan het verband niet begrijpt tussen de intonatie en wat je bedoelt te zeggen, die zegt 'u mag mij niet uitschelden voor aap'. Een Hollands jongetje snapt dat wel, omdat hij dat van huis uit meegekregen heeft. Maar dat was bij ons ook als jongetjes van een arbeider ten opzichte van de dochters van de notaris, dus de woordenschat. Als jij een academische graad hebt en jij gaat over naar het juridisch-academisch niveau, dan is het logisch dat ik een aantal dingen niet meer snap omdat die opleidingen te ver uit elkaar liggen. En op die manier zag ik dat ook. En dat is toch eigenlijk zonde, want daardoor ontstaan die problemen. Ik kan zien aan hoe mijn buurman zich opstelt, dat het gewoon een goede vent is. Hij of zijn zoon zet ook vaker mijn vuilnisbak weer terug, dus daar zit het 'm allemaal niet in. Maar op de een of andere manier, en met name de oudere generatie, is het niveau te verschillend om echt op een goede manier vriendschap te sluiten. Met de tweede en derde generatie gaat het perfect, die praten plat Rotterdams. Als ze goed Nederlands spreken, kan je ook met ze communiceren en discussiëren. Dan kun je je standpunten veel beter overbrengen, wat je vindt en waarom je dat vindt. Maar als je het met achterstevoren Nederlands

en tien woorden vocabulaire moet doen, dan wordt het een stuk moeilijker. Daar zou een enorme inhaalslag te halen zijn. Ik vind dat je de Nederlanders mag verwijten dat ze daarmee te laat begonnen zijn. Die hebben altijd maar gedacht och, die jongens komen hier alleen maar om te werken en die gaan wel weer terug. Als de Nederlandse buurvrouw bij mijn moeder was, mijn moeder praatte gewoon Marokkaans, dan deed zij er alles aan om haar te begrijpen. De buurvrouw heeft haar nooit gevraagd om mee te gaan naar het buurthuis om daar de taal te leren. Jammer dat het toen niet begonnen is. Vanaf het moment met die gezinshereniging had iedereen kunnen weten dat ze niet meer teruggaan. Zo is mijn familie hier ook gekomen. Als je toch weet dat je ergens een gezin hebt en je bent gesetteld, dan ga je niet meer terug naar het moederland. De kinderen willen niet meer weg, dat hoor ik regelmatig van Marokkaanse en Turkse jongeren. Die willen gewoon hier blijven. **Het was heel naïef om te denken dat het zichzelf regelt.** Dat regelt zichzelf niet, dat had toen al aangepakt moeten worden. De Nederlandse taal is heel erg belangrijk, ze mogen er van mij nog harder op hameren. De een is een Turk, de ander is een Marokkaan. Kom je in de lift, is het goedemorgen, is het goedenavond. Maar daar blijft het bij, je hebt geen praatje meer. En niet eens over het weer. Ik bedoel, als iedere Nederlander heb je het over het weer... word je ook ziek van, maar ze hebben het er wel over. Maar het is niet meer. **Het is goedemorgen en als je geluk heb is het goedemorgen buurman, maar voor de rest njente.** En ik denk dat het komt omdat de mensen de taal niet machtig zijn. Dat willen ze waarschijnlijk wel. Maar die mensen leren dat niet meer. Ze praten het binnen ook niet. Dus die kinderen die daar komen praten hun taal. Terwijl men zegt 'ik ben Nederlander.' Praat dan ook Nederlands, denk ik. **Niemand probeert zijn cultuur aan jou uit te leggen. Dat is zo jammer.**

Ideale situatie binnen de wijk Feijenoord is voor mij heel simpel. Dat is dat alle mensen, maar dan ook alle mensen, proberen Nederlander te zijn en daarin mee te doen. Ik vind dat iedere groep mensen zijn eigen cultuur mag, maar doe het binnen de deur. Als je buiten ben, praat Nederlands. En niet dat als ik in de lift sta ik de mensen niet kan verstaan. Dat werkt niet. Ik heb het gevoel dat we dan totaal in de maling worden genomen. Ik zag dat er in de Dam wel iets meer georganiseerd werd voor de Hollandse bewoners, maar je

wordt helemaal weggedrukt door die buitenlandse bewoners. Zeg maar, de Surinamers hebben hoofddoeken vouwen, weet ik veel, de Marokkanen, die moeten dan die vrouwen apart. En daar heb je het weer. Dan wordt er met sommige bevolkingsgroepen meer rekening gehouden dan met andere bevolkingsgroepen. En dat is negatieve discriminatie. Geen positieve discriminatie. En dan heb ik meer zoiets van kom op, alles bij elkaar. Ja, dat moet toch kunnen? Maar ze doen dat niet hè? Ze kruipen bij elkaar en er gebeurt niks. Kijk, de mensen waar je mee betrokken ben, dat zijn over het algemeen toch mensen, tussen haakjes, van je eigen bevolkingsgroep. Dat is zo jammer. Mensen zijn weggetrokken en andere mensen zijn hier komen wonen. Als ik heel eerlijk ben, moet ik zeggen dat het allemaal een beetje uit zijn voegen getrokken is. 86 procent is allochtoon. Nederlander van buitenlandse afkomst, allochtoon vind ik zo'n pokkenwoord. Niet dat ik er wat op tegen heb, tegen die mensen, alleen er zitten me te veel. Je voelt je eigen niet meer thuis in je eigen deel. Dat is niet meer terug te draaien. En dan komen ze met die achterlijke, idiote plannen over dat inkomensplafond. Het heeft niks met inkomen te maken, het heeft met gevoel te maken, zoals ik hier geboren en getogen ben. Stieltjesplein daarginder moet afgebroken worden. Al die flats kunnen nog dertig jaar mee, maar goed, men vindt dat er hoogbouw moet komen en een parkeergarage. De mensen die daar zitten, moeten dus verhuizen. De Feijenoorders willen niet verhuizen. De, om het vieze woord maar weer eens te noemen, buitenlanders die 5.000 euro krijgen zijn al weg. 84 procent heeft geen binding met dit gedeelte van Rotterdam. En dat kun je die mensen heus niet kwalijk nemen, dat is gewoon flauwekul, maar je moet het de deelgemeente kwalijk nemen. Die heeft er nooit geen mee rekening gehouden, dat ze zo'n bepaalde mix moeten hebben om mensen te motiveren met elkaar om te gaan. Als ik kijk naar mijn blok, is er in de afgelopen tien jaar in elke leeg staande woning een buitenlander komen wonen. Ik begrijp het wel, het is voor een Nederlands gezin moeilijk om te wonen in een wijk met alleen maar buitenlanders. Het zou veel fijner zijn als er vanuit de woningcorporatie beter op gelet zou worden. Ik hoop dat de woningcorporatie rekening houdt dat hier niet alleen buitenlandse mensen komen wonen. Ik heb het idee dat er een doel achter zit om deze wijk vol te proppen met allochtone mensen. Die mensen kunnen niet zo goed praten met de woningbouwvereniging en andere instanties. Over tien, twintig jaar zijn deze woningen afgeschreven, want dan zijn ze vijftig, zestig jaar

oud, dus dan is het de moeite waard om ze tegen de grond te gooien en hier hele dure koopwoningen neer te zetten, zoals ze een stukje verderop staan. Dat zou je met de Nederlanders niet klaar krijgen. **Misschien heb ik het mis, maar we zullen zien.**

De woningbouwvereniging heeft bepaalde dingen gewoon laten versloffen. Ik heb zelf het idee dat dit een soort dump-buurt geworden is voor mensen die op de een of andere manier uit een andere buurt weg moeten, de zogenaamde urgentiegevallen, want Jan Rap en zijn maat wordt hier maar geplaatst. Er is helemaal niks bekend van hun achtergronden of hoe ze in het leven staan, of wat dan ook. Het percentage van mensen die hier gedumpt werden, werd zo groot, dat de saamhorigheid wegviel. Of je nou met veertig man in de straat woont die optreedt tegen een man die niet mee wil werken, of je staat alleen tegen een groep, dan draait de situatie om, hè? Dan krijgt die ene man, die de saamhorigheid nog in zich heeft, te maken met mensen die alleen voor zichzelf denken. Die man moet de saamhorigheid in de wijk dan alleen vasthouden. Dat gaat niet. Ik denk dat dit ook een belangrijk iets is in de conflicten die er zijn. Mensen die nog wel wat durven te zeggen, maar misschien op een verkeerde manier. Het mag dus wat gemengder. Er mag wat meer variatie, of tenminste wat meer autochtonen daarin. Die zijn er, maar dat zijn er toch heel weinig. Dus ik zou zeggen, mijn voorkeur zou toch wel zijn dat de deelgemeente samen met de bewonersorganisatie en met de corporaties enigszins daarin sturen. Dwingen is een ander woord, maar toch nog enigszins kunnen sturen, denk ik. En dat is alleen maar prettiger. Nederland is een vrij land, wij hebben hier heel veel vrijheid, maar waarom gaan de Nederlanders op een gegeven moment weg als er buitenlanders komen? Dat is jammer. Waarom kunnen wij het niet samen doen? Nu heb ik nog maar twee Nederlandse burens en de rest is alleen nog maar Marokkaans, Turks en Surinaams, en dat vind ik wel jammer. Er moet toch een menging zijn van allochtonen en autochtonen, zodat er een evenwicht is. Ik ben niet zo'n voorstander van wijken met bijvoorbeeld alleen Surinamers, of wijken met alleen Chinezen, of wijken met alleen Turken. Die mix is zo prettig, want dat maakt het aangenaam. Dan kan je ook nog contacten krijgen. Maar als dat zich heel erg concentreert, dan wordt het heel moeilijk om ertussen te komen. Hierachter wonen heel veel Turkse mensen, het is echt een Turkse wijk. **De mix vind ik leuk, daar waren wij ook naar op zoek, maar als het overheerst, dan is het niet fijn.** Er zit te veel verscheidenheid in wat mensen willen. Wat de een leuk vindt, wil de

ander weer niet. De ene groep wil niet met de andere groep omgaan en ga maar door. De tegenstellingen zijn te groot, bijvoorbeeld tussen Turken en Koerden. De Surinaamse bevolking heeft tegenstellingen, die zijn allemaal in Suriname geboren maar de ene is Hindoeestaan en de andere is Javaan. De integratie is te laat ingezet en het gevolg hiervan is dat er een soort isolement is ontstaan. Dat heeft een aantal subculturen in werking gezet. Ik kan als Turk naar voldoende winkels om mijn levensbehoeften te gaan halen, maar ik vraag mij af of dat nou de bedoeling is geweest. Ik stigmatiseer niet, maar wij hebben hier in deze straat twee of drie moskeeën, dus één daar en één helemaal aan die kant. Op de Stieltjesplein hebben we een katholieke kerk gehad, maar die zit er niet meer, die is weggaan. Wij kunnen niet een grote kerkzaal in Zuid krijgen. Het lulverhaal over hoofddoekjes en over moskeeën... joh, schei uit man. Iedereen heeft recht op zijn manier van leven, maar het gaat juist om de essentie waar onze samenleving op draait en dat is om je te conformeren aan de landsaard. Het is niet je eigen gang gaan en je nergens wat van aan trekken, en dat is er aan de hand op dit moment. Zelfs de Turken onder elkaar praten niet met elkaar. Het zijn echt klieken. Ik bedoel, als je nou een hoofddoekje draagt, dan pas je wel bij die mensen. Ik was in eerste instantie negatief over het buurtvadersproject, omdat het alleen betrekking had op een groep Marokkaanse mannen. Waarom moesten de Marokkaanse vrouwen wel integreren met Nederlandse, Turkse en Surinaamse vrouwen en de Marokkaanse mannen niet? Ik heb liever dat er ook andere mannen bij zijn. Zij spreken sowieso alleen Marokkaans en als er bijvoorbeeld een Surinaamse of Nederlandse man bij is, dan zal het voor de Marokkaanse mannen ook anders zijn. Nu is het echt: voor de Moslims heb je de de buurtvaders, weet je wel. Maar ik denk dat die zich meer richten op hun eigen doelgroep. Ik heb niks tegen buitenlanders hoor, maar het gaat er gewoon om dat ze zich nergens mee bemoeien. Ze zeggen altijd wel van ja, maar wij willen zo graag dit en wij willen zo graag dat, maar ze praten geen woord Hollands. Ik bedoel, het zegt totaal niks. Er kan hooguit een knikje vanaf. En dan denk ik van ja, moet ik dan aardig zijn? Je krijgt helemaal geen contact. Je krijgt helemaal geen contact met ze. Ze groeten ook niet. Het is een grote waterval minachting of ja, wat het is, een minderwaardigheidsgevoel. En ik heb niet de illusie dat dat ooit tot een menging gaat komen. Uitzonderingen daar gelaten. Maar het blijft een enclave in een probleemwijk. Ook als je boodschappen gaat doen, hier bij het kruideniertje, nou, je krijgt nauwelijks een glimlach. Wel van de uitbater uiteraard. En ik probeer het echt wel hoor, ook

die mensen aan te kijken en contact... niet dat ik met ze wil praten maar ja, wij zijn toch gewoon niet één van hun. Je ziet hier verder nooit Turkse kinderen aan de deur, of zoiets. **Het is echt een onzichtbare barrière.** En als ik met een Turkse man in de lift sta, dan kijkt hij mij aan van ja. Dan denk ik, ik ga er toch niet uit. Ja, ik bedoel echt, dat gezicht van hem al. Dus ik bedoel, en dat heb ik al een paar keer aangekaart, doe er nou weer eens Hollanders bij. Maar dat mag niet. De mensen die al gewoon samenkomen, dat zijn de Surinamers, Antillianen, Kaapverdianen, Poolse mensen, Servische mensen. Je moet het woord integratie niet in je mond nemen. Je moet de mensen ervan overtuigen dat andere mensen hun waarde hebben en respect. En zo mag je dat ook van andere mensen eisen. En als je tegen mensen zegt van ik respecteer jou, dan is het ijs al gebroken. **De mensen moeten eens proberen wat meer interesse in mekaar tonen, daar gaat het eigenlijk om.**

Ik zocht zelf een ander huis en ben in deze buurt gaan zoeken vanwege de lage huren. Bij de gemeente worden bestemmingsplannen al veertig jaar van tevoren gemaakt. Wie zegt mij dat er al geen bestemmingsplan gemaakt is waarin het segment koopwoningen heel groot is en dat ze die sociale woningbouw niet meer nodig hebben? Zij willen het inkomensniveau van de Rotterdammers ophogen. Wij hebben heel veel bewoners die op het minimum of daaronder zitten. Ik begrijp die gedachtegang wel, maar dat mag natuurlijk nooit ten koste gaan van de mensen die daar wonen. Ik denk toch dat dat een beetje speelt... als iedereen doodgaat en je spijkt die woning dicht, dan kun je het ook bereiken. Ik denk dat het positief voor de wijk is als er wat meer menging zou zijn tussen rijk en arm, in ieder geval hoger opgeleid en laag opgeleid. Ik hoop ook dat er echt verschillende woningbouw komt, dat er gewoon binnen zo'n wijk ook wat mix komt tussen diverse bevolkingsgroepen. **Andere opleidingen, andere denkbeelden.** Er is nou een hele discussie over moslims en niet-moslims, nou daar word ik gewoon helemaal kwaad om. Maar ik denk dat mensen elkaar gewoon moeten leren kennen en dat er dan veel meer begrip voor elkaar is. En ik vind dat er nou veel te veel geoordeeld wordt door witte mensen die allemaal in die dorpen wonen en ja, ik word daar helemaal kwaad om. Natuurlijk heb je daar ook nieuwbouw op Kop van Zuid. Al vind ik ze wel een beetje aan de dure kant. Ik weet niet of het bijvoorbeeld door andere maatregelen geregeld kan

*Werk en
inkomen*

worden, door de wijk onder andere zo interessant en aantrekkelijk te maken dat ook anderen daar komen wonen. Ik zou willen dat er meer hoogopgeleiden waren die ik zou treffen hier. Ik kan ze wel vinden, maar ze zijn nog zo sporadisch. Met elkaar kun je meer doen. Van mij mogen er nog honderdduizend mensen uit andere landen binnenkomen, als ze maar wat toevoegen en als ze maar bereid zijn om deel te nemen aan het openbare leven op een manier zoals dat in Nederland gebruikelijk is. Ik denk dat het een generatie kost om deze mensen op te voeden, maar aan de andere kant kunnen koopwoningen een boost geven aan de ontwikkeling. Er moeten meer Nederlanders overal hier gaan wonen. Kijk, de gemeente Rotterdam en natuurlijk deelgemeente Feijenoord in het bijzonder, wil ook dat Zuid uit dat steeds maar negatieve gevoel komt. Maar ik zie toch nog die scheiding hè? Het is wel allemaal Feijenoord, maar toch zie ik toch een grote scheiding en ik weet niet of ze daar nou echt mee wilden bereiken dat er een soort mengeling komt. Ik bedoel, het is echt weer gescheiden hè? De bewoners zullen niet voor heel deze buurt iets organiseren en ik weet nog niet echt of dat gaat gebeuren. Ik heb zelf ook geen contact met het nieuwbouwgedeelte. Het is gewoon een wijk naast een wijk en dan wel een nieuwe wijk naast een oude wijk. Je hebt een nieuw gedeelte, nieuwe woningen. Wat ik prettig vindt is dat je mekaar eigenlijk allemaal een beetje kent, ik bedoel de mensen aan deze kant hè? Met de nieuwbouwkant heb je niet echt veel contact. Als ik van de stad vandaan kom, ga ik hierheen en dan zie ik eigenlijk niet wat er daar op dat punt gebeurt. Omdat het natuurlijk ook heel lang leeg heeft gestaan, het werd gerenoveerd. En dan zie je de Roteb, die maakt daar gewoon elke dag schoon. En dan zie je aan de andere kant, daar komen ze een keer in de twee weken. En dan zie je gewoon een paar stappen verder dat ze het iedere dag schoonvegen. En daar ben ik soms jaloers op en dan denk ik kijk, dat is de manier hoe de gemeente werkt. Deels hebben de bewoners schuld, maar deels heeft ook de gemeente de schuld, want ik denk dat de gemeente ook het goede voorbeeld moet geven. Op het moment dat je het goede voorbeeld geeft, dan kunnen de anderen die dan wat willen doen in de wijk het goede voorbeeld van de gemeente overbrengen op de anderen die dat niet zien of misschien niet willen. Een dure wijk in een achterstandswijk. Dat is een fragiel evenwicht. Wat ik daar graag zou willen is dat je vanuit deelgemeente en corporaties het zo kan reguleren, zo kan regelen dat je de nieuwbouw ook mogelijk maakt voor de middenklasser, of

ik zou bijna zeggen de onderklasse als ik over die klasse spreek. Als burger kan je daar heel moeilijk een oplossing voor vinden. Dat moet ja, ik zou bijna zeggen, gereguleerd worden. Maar dat kost volgens mij ook veel. Al die straten daar, daar wonen volgens mij heel veel mensen zonder baan of een nou niet zo goed betaalde baan. Die zouden volgens mij ook wel een andere woning willen, maar dat is gewoon veel te duur. **Je houdt ze toch wel gescheiden vind ik, de kloof die is er nu. Fysiek zelfs.** Ik bedoel, dat zie je gewoon. Die kant en die kant op, dat zijn gewoon twee verschillende wijken. Ja, als je zegt er zit zoveel verschil in en daar komen alleen van die groep wonen en daar komen alweer andere groepen... ja, vind je het gek? **Dit wordt eigenlijk een beetje gezien als het vergeten buurtje,** want vroeger heeft hier allemaal industrie gezeten. De eerste huizen stonden daar, die staan er nu nog steeds, tenminste die zijn dan gerenoveerd. De dure, de mooiere woningen zeg maar. En die zijn ook aardig aan de prijs, hoor. Dat loopt op naar zoveel ton aankoopprijs. Niks voor mij. Dat heb ik ook gezegd toen ze het gingen bouwen: doe dat nou niet, want er zit dadelijk van alles in, maar niet datgene wat je erin wilt hebben en wat erin moet komen. Voorheen was het eigenlijk best een rommeltje. Die oude huizen stonden daar natuurlijk, er was kraak en er werd ingebroken, de zink werd van de daken afgestolen want het was natuurlijk geld waard. En er woonde van alles in die huizen. Dus ja, dat is wel een verbetering. Maar ja, of dat het echt wat uithaalt? Ik bedoel, **de mensen daar hebben wel eens zoiets van ja, ik heb een duur huis, maar je komt wel in een soort arbeiderswijk te wonen.** Van een heleboel mensen heb ik zo het idee dat zij zich niet verdiept hebben in waar zij zijn komen wonen. Vonden het een mooi huis, mooi uitzicht, maar hebben zich niet verder verdiept in wat het voor een wijk is, wat voor mensen er wonen, wat er te doen is. **Dus in het begin was er heel veel achter elkaar te koop.** En er zaten ook drugspandjes in, hennepkwekerijtjes. dus ja. Ja, als je zoveel plantjes hebt, kun je het wel betalen, ha ha ha.

Ik heb fijne burens, het is gewoon een fijne sfeer. En hier in mijn woonomgeving groeten mensen elkaar. Dat is ook de basis, op zo'n manier creëer je met elkaar een leuke sfeer in de woonomgeving. Dat is heel belangrijk. We hebben ze ook, toen we hier klaar waren met het opknappen, gelijk uitgenodigd om even kennis te maken. En ik heb het idee dat dat allemaal prima is. Maar nu wordt het mooi weer, dus komen we elkaar waarschijnlijk ook wat meer tegen op straat of in de tuin.

Wat ons betreft doen we er echt ons best voor om een leuke relatie met de burens aan te gaan. Ik denk dat dat er eigenlijk altijd al is geweest, dat we daar ons altijd heel erg bewust van zijn, dat we daar ons best voor willen doen omdat die uitwisseling met je burens en gewoon met de mensen in de wijk in het algemeen, die sociale aspecten, dat we die ook echt belangrijk en leuk vinden. Ik woon heerlijk, maar natuurlijk ik heb er ook energie ingestoken om met de mensen om mij heen te praten. Je moet zelf daar wel initiatief voor nemen. Met een aantal burens hebben we wel leuk contact, gaan we af en toe eens mee eten of een borrel drinken. Ik kan het met al mijn burens vinden. Ik maak ook praatjes met mensen als ik ga wandelen. Ik bedoel, ik hoef ze niet elke dag te zien. Maar we kennen elkaar. We zeggen elkaar goedendag. Het is altijd vriendelijk geweest. **In de zomer zitten wij veel buiten en dan heb je heel veel contacten met de burens, met mensen die langslapen.** Dat is gewoon hartstikke gezellig. Wij lopen vaker ook een rondje langs het water of drinken een wijntje beneden op de stoep. Ja, in de winter gaat dat niet, iedereen kruipt dan naar binnen. In de zomer is het hier heel erg fijn. In de winter ben je binnen in je huis. Dat is ook heel erg fijn, maar als je contact wilt leggen, dan moet je mensen wel uitnodigen of ergens naartoe gaan. **Dat spontane heb je echt niet in de winter.** Ik kijk ook veel naar mijn burens, die zijn natuurlijk ook anders en daar leer ik ook heel veel van. Je moet wel een beetje mensen kennen, dat vind ik belangrijk, dat ik toch een beetje wat ankerpunten heb. **Sommige mensen houden zich afzijdig, omdat ze een bepaalde cultuur of ras niet begrijpen of eng vinden, of wat dan ook, maar ik vind, als je in een buurt woont, moet je je toch gaan verdiepen.** Sowieso als je mekaar tegenkomt goedemorgen, goedemiddag, goedenavond. Met de een maak je een praatje en met de ander heb je niet veel te bepraten. Het is nu wel wat minder, maar dat ligt meer aan de bewoners van de wijk dan aan de buurt. **Je hebt met een ander soort instelling te maken. Als je vroeger tegen je buurman zei 'je moet je tuin een beetje schoon houden', dan werd dat geaccepteerd. Je kon dan wel verschil van mening hebben over hoe dat moest, maar nu word je aangekeken of je achterlijk bent of er wordt tegen je gezegd dat je je met je eigen zaken moet bemoeien... terwijl de buurt van ons allemaal is. De wijk zelf is gewoon achteruitgegaan. Ik denk dat 'ie dus nog geen 20 procent is van wat het geweest is. Het was een volkswijk. En dat is er niet meer. Dat is gewoon over. Heel veel mensen leven ook heel geïsoleerd. En er zijn**

Activiteiten

Wonen

mensen die het niet interesseert, die leven voor zichzelf. Dat je eigenlijk het gevoel hebt dat iedereen een beetje langs elkaar heen leeft in de wijk. Ik denk wel dat er wel meer zou kunnen dan dat er nu gebeurt. Dat je het gevoel hebt dat je met z'n allen in de wijk woont in plaats van dat er hier een groepje woont. Want je ziet hier bij Feijenoord, iedereen leeft in hokjes. **Ze doen de deur open, ze doen boodschappen en ze doen de deur weer dicht.** Meer niet. Ze weten niet eens wat zich in de wijk afspeelt. Weten ze niet. Ouders zijn te weinig geïntegreerd hier in de buurt. Ze begrijpen niet dat je iets voor een ander moet doen zonder er geld voor te vragen. **Totaal geen maatschappelijke gebondenheid.** Het liefst wil ik gewoon rust in de wijk, een fijn gevoel van samenleven, contact met iedereen, respect, samen eten, waar de nationaliteit niet uitmaakt.

We willen graag een ontmoetingsplek. Dat is belangrijk. Samen zijn met andere mensen. Mensen komen wel veel samen, maar er is niet echt een goede plek voor. Misschien moet er een plek komen waar 's avonds naartoe gegaan kan worden. Buurthuizen moeten langer open blijven en niet alleen op donderdag of maandag, maar meerdere dagen per week. Dat we weten van hé, we hebben een plek waar we met onze kinderen naartoe kunnen. Als er iets is, kunnen we de kinderen vragen. Ook toch weer een plek waar we elkaar gezellig kunnen ontmoeten, buurtfeesten kunnen organiseren. Als het mooi weer is, doen we het in een park. Als het slecht weer is, doen we het binnen, snap je? Dat soort dingen, dat is er gewoon niet. Wat wij hier in Feijenoord missen, is een feestzaal. Er zijn zoveel lege gebouwen, waarom moeten we helemaal in een andere wijk gaan om een feestzaal te huren? En wat ik nog nodig heb, zijn de banken. Want ik heb het al een keer aangegeven. Ik heb het twee keer aangegeven. De zomer komt straks. Ze hebben de banken daar op het plantsoen weggehaald. Dan moeten we nu op de grond zitten! Ik heb geen geld om op vakantie te gaan. Dan zitten we daar op de bank. En kijk hoeveel mensen daar hun kinderen brengen om te spelen. Moeten die moeders dan op de grond gaan zitten? Als we een plek hebben om te ontmoeten, dan komen alle groepen bij elkaar en dan krijg je ook integratie in de wijk. Wat ik bereikt hebt om samen te communiceren en zo, dat doe ik dan uit mijzelf, maar als het dan collectief kon zijn... Weet je, gewoon een centrum. Groot en dan komen we elkaar tegen. Dat zou mooi zijn. Ik vind wel dat er sowieso iets moet gebeuren, voornamelijk ook aandacht voor de buitenruimte. Dat ook de pleinen mogelijkheden hebben

Activiteiten

Werk en
inkomen

Verbinding

voor alle doelgroepen om daar te kunnen spelen en te sporten. Ik vind dat de nodige aanpassingen nodig zijn om te zorgen dat niet alleen maar de jeugd, maar alle buurtbewoners kunnen zitten, waar ze met elkaar activiteiten kunnen organiseren.

VERBINDING IN FEIJENOORD

(een kleine
samenvatting)

Ik kan het met al mijn buren vinden. Ik maak ook praatjes met mensen als ik ga wandelen. Ik bedoel, ik hoef ze niet elke dag te zien. Maar we kennen elkaar.

We zeggen elkaar goedendag. Het is altijd vriendelijk geweest. In de zomer zitten wij veel buiten en dan heb je heel veel contacten met de buren, met mensen die langskomen.

"Met de een maak je een praatje en met de ander heb je niet veel te bepraten. Het is nu wel wat minder, maar dat ligt meer aan de bewoners van de wijk dan aan de buurt. Je hebt met een ander soort instelling te maken. Als je vroeger tegen je buurman zei je moet je tuin een beetje schoon houden, dan werd dat geaccepteerd. Nu word je aangekeken of je achterlijk bent of er wordt tegen je gezegd dat je je met je eigen zaken moet bemoeien... terwijl de buurt van ons allemaal is"

We willen graag een ontmoetingsplek. Dat is belangrijk. Samen zijn met andere mensen

Je moet de mensen ervan overtuigen dat andere mensen hun waarde hebben en respect. Als je tegen mensen zegt 'ik respecteer jou', dan is het ijs al gebroken. De mensen moeten proberen wat meer interesse in mekaar tonen, daar gaat het eigenlijk om.

Elkaar tegenkomen.

Dat zou mooi zijn.

Wonen in Feijenoord

Wonen in Feijenoord...

49

Ik wist dat het Noordereiland bij Feijenoord hoorde, maar ik zei altijd dat ik in het centrum woonde. Ik heb dus nooit het idee gehad om in Feijenoord te gaan wonen. Je bent niet zo snel de stad uit en je kan niet zo snel ergens wandelen. Dat vind ik gewoon een nadeel aan Rotterdam, dus niet alleen aan de wijk, maar ook aan de stad. Het uitzicht vind ik wel heel mooi. Zeker zomers. Als ik zomers op het balkon zit, heb ik een prachtig mooi uitzicht over de Maas. Ik heb altijd wel wat te zien op de Maas. Het is hier super! Het feit dat Feijenoord aan het water ligt, vind ik prettig. Dus het zijn best wel prettige leefomstandigheden. En ja, ik vind het gewoon een prachtige buurt eigenlijk, omdat ik het een mooi stukje Rotterdam vind, dat eiland is prachtig. Vooral als de zon schijnt natuurlijk. Dat is gewoon relaxed, kun je gewoon relaxed hier naar de eenden kijken, luisteren naar de rivier en zo. Afrikaandergedeelte vind ik leuk. En het is ook erg rustig hier. De drukte van de stad heb je hier niet, dan moet je echt naar de stad toe en die is ook vlakbij. Je gaat de brug over en je bent in de stad. Ik heb nauwelijks overlast van het verkeer of geluidsoverlast, terwijl het wel heel dicht bij het centrum ligt. Je hebt niet de drukte, maar het is toch maar tien minuutjes met de fiets naar het centrum. Dat vind ik wel een heel groot pluspunt. Als je de drukte wilt opzoeken, dan ben je zo aan de overkant en als je dan weer effe behoefte hebt om gewoon op jezelf te zijn, dan ben je ook zo weer terug. Het is omgeven door water en als ik van mijn werk kom en ik ga de brug over, dan heb ik echt het gevoel dat ik de stad achterlaat. De lucht is anders, de sfeer is anders, de boten liggen aan de kade. Dan geniet ik al als ik de brug overga, van de sfeer en dat weidse en het licht... nou, heerlijk. Het is op zich wel prettig... de ruimte, het groen en het water. De bomen botten nu weer uit. En het uitzicht ja, ook altijd als de zon ondergaat en je ziet uit daar op het centrum van Rotterdam. Kijk eens wat een uitzicht! Ja, ik vind het prachtig. Dit is echt de levensader van Rotterdam. Ga maar aan de andere kant staan, dan kun je de skyline van Rotterdam zien. Hier in Feijenoord, het water over, dat brengt een andere vorm van leven met zich mee. Wat ik wel fijn vind aan de wijk is dat het best rustig is. Ik vind het lekker rustig hier, want het gaat hier allemaal wat minder snel dan in de stad, het gaat hier allemaal een tandje lager. Ik vind dat ook wel lekker, want ik werd een beetje gek in de stad. De ligging vinden wij heel erg mooi, de buurt

spreekt mij aan en het wooncomfort. De buurt is zo verbeterd qua opstal en het is veel ruimer geworden. Het was wel wennen voor mij, maar ik begin wel steeds meer leuke dingen te ontdekken in de buurt. Ik voel me gewoon goed, weet je. Het is gewoon, ik voel me gewoon hier goed. Ken iedereen hier zo en het voelt gewoon goed. Altijd als ik weer hier ben, in Feijenoord, in Zuid, weet je wel, denk ik van ja, dit is voor mij al thuis, weet je. **Is geen lekkerder gevoel dan als ik in Feijenoord ben.**

Deelgemeente heeft pas geleden een pilot hier gehouden dat alles schoon werd gemaakt. De woningbouwvereniging heeft twee jaar geleden een plantenactie gehad, toen kreeg iedereen bloembakken voor op het balkon. Een tijd geleden was de kademuur aan de voorkant kapot en dan komen ze het ook gewoon maken ook. Ik bedoel, het is wel tijdelijk misschien of provisorisch, maar het wordt wel netjes gerepareerd. Bij ons hebben ze het een beetje opgeknapt, de kozijnen hebben allemaal een leuk kleurtje gekregen, op de binnenterreinen wordt ook beter opgelet. De wijk Feijenoord is een hele leuke wijk. **Op een aantal punten kan het verbeterd worden.** En misschien zie ik het verkeerd, maar ik denk echt dat het op hele kleine puntjes is die heel snel opgelost kunnen worden. De straten zijn niet altijd even schoon. Dat maakt wel een rommelige indruk allemaal. Het ligt eraan hoe je de wijk binnenkomt. Als je over de Maasboulevard en de Willemsbrug binnenkomt, dan vind je het heel erg mooi. Kom je via de Oranjeboomstraat, dan is het ja... 's maandags is het schoongemaakt, aan het einde van de week is het alsof de vuilniswagen omgekeerd is. Ik weet niet waardoor dat komt, maar er ligt inderdaad wel heel veel zwerfvuil eigenlijk. Dan is er een plastic zak open gewaaid en het waait natuurlijk best wel veel en dan ligt de hele straat vol met rotzooi. Ik vind het niet verschrikkelijk of zo, maar het is wel jammer denk ik. Zeker als die kinderen overal in de buurt wonen, dan lijkt het mij gewoon niet zo prettig als er op straat overal zwerfvuil is. Ik vind het niet ja, het lijkt mij niet ideaal voor kinderen. Ik stoor me aan de grenzeloze vervuiling die de mensen dus om zich heen creëren. Het loopt uiteen van winkelwagentjes, lege blikjes, plastic troep. En daarmee bedoel ik, er is gewoon een hele lage cultuur met betrekking tot de omgeving, er is gewoon weinig respect voor de omgeving. De rotzooi op straat, het gemak van mensen die hun etensresten op de vensterbank zetten, dat irriteert mij mateloos. Of ze gooien gewoon bierblikjes in de

plantenbak. Dat is niet fijn. Maar er liggen ook allerlei hondendrollen en weet ik veel wat allemaal. Ik heb echt een enorme hekel aan honden en vooral hondenpoep en dan ligt dat overal op de straat. En hier zo, dat plantsoentje wordt ook heel vaak gebruikt als uitlaatplek. Nou ja, dat vind ik gewoon heel smerig en daar zou de deelgemeente wat aan mogen doen. Maar dit is natuurlijk maar een klein aspect. Wat ik het vervelende vind, is dat alles maar op straat wordt neergegoot, weet je. Naast de containers. En dan denk ik, vroeger had je geen containers, toen moest je ook wachten totdat de vuilnisman kwam en toen ging het ook pas naar buiten, dus waarom wordt het er nu maar neergegoot? Vroeger was het: je zet het op het balkon neer totdat de vuilnisman komt en dan zet je het buiten. Vroeger was het echt een arbeiderswijk en iedereen zat buiten zomers gezellig voor de deur, iedereen deed zijn straatje vegen. Dat wordt niet meer gedaan. Wat mij irriteert in de wijk is dus dat de mensen, sommigen, zich niet houden aan de regels. Bijvoorbeeld vuilzakken op straat. Het is een regel van joh, op die tijd zet je je zak in de ondergrondse container en als het vol is, neem hem mee terug, zet op je balkon of in je berging. Maar dat zet het gewoon pal ernaast. Okay. En op een gegeven moment, dan zie je dat, ik weet niet hoe ze heten maar de reinigers, die controleren of er een zak op straat ligt. En dan soms, dan sta ik en dan zie ik, het is zaterdag of vrijdagmiddag, van die reinigingsautootjes. Die rijden langs, maar niemand die eruit stapt om even te kijken van wie die zak is. Het blijft zo. En dan is het maandagmorgen, zondagmiddag of zo, en dan is alles open. Dat is ook iets wat mij stoort. En ten tweede dat medewerkers van de gemeente, die rijden gewoon langs met een open klaptruck of zo, weet ik veel hoe dat ding heet. Nou, kijk van wie het is, schrijf een boete, gooi dat ding weg, ruim het op. Consequent zijn, maar wel aan beide kanten hoor. Degene die de fout heeft begaan, die moet gestraft worden met een boete. Grof vuil. Dat blijft veel en veel en veel te lang liggen. Soms blijft het drie, vier dagen liggen. Dan heb je de ophaaldagen van het grof vuil en dan wordt het een week van tevoren al buiten gezet. Grof vuil wordt door iedereen neer gedonderd. Dat grof vuil is een enorme irritatie. Dan ligt er werkelijk een complete huisraad buiten. Dat grof vuil wat neergezet wordt, oude bankstellen. Dat trekt de wijk heel erg naar achteren. Dat is het enige wat ik echt erg vind. Dan staat alles buiten en dat moet binnen twee dagen weg zijn. En soms ligt het er drie, vier dagen. En dat is structureel. Dat gebeurt. Dat gebeurt elke dag. Ze bellen gewoon niet en ze hopen maar dat de Roteb het ophaalt. En dat wordt ook niet bekeurd of wat dan ook. Mensen gooien het maar

neer en dat vind ik echt heel erg. Nu 's winters valt het mee, maar 's zomers krijg je ongedierte. Als ze nou eens opsporen wie dat grove vuil daadwerkelijk neergooit. Dat is de grootste irritatie. Dat gaat door de hele wijk zwerven. Mensen gaan erin lopen zoeken en een kubieke meter is na twee uur vier vierkante meter. Dat vind ik echt, daar irriteer ik me, dat is echt erg! En dat is ook geen prettig gezicht. Het staat zo armoedig, ja. Echt verschrikkelijk. **Als je langs rijdt, zou je denken dat je door een achterbuurt rijdt. Heel erg. De mentaliteit van de mensen is heel erg veranderd.** Er wonen op het moment heel veel jongeren met heel veel gezinnen. Ouderen wonen er eigenlijk heel weinig. De ouderen die er woonden vroeger, die gaan dood of ze gaan natuurlijk verhuizen naar bejaardentehuizen in de buurt. Dus ja, de mentaliteit van de mensen is heel erg minder geworden. **Als je hier in de wijk een portiek binnenloopt, dan kun je precies zien hoe de mensen over de buitenruimte denken. Het begint bij hun eigen voordeur en wat er in de portiek gebeurt, dat interesseert ze geen moer.** Er wonen nog wel een paar mensen die het wel interesseert en dat kun je ook zien. Daar is het netjes en schoon. Plantjes, schilderijtjes, noem maar op. Dan heb je nog andere portieken, daar is het een kale bedoening, daar poepen en plassen ze in een hoek. **Als je hier kijkt naar de mensen die hier wonen, die ruimen hier zelf de spullen op die een ander hier neerlegt.** Nou ja goed, ik vind het niet erg, het kan wel een keer, maar het moet natuurlijk niet schering en inslag zijn. Wij hebben hier eigenlijk al met elkaar, vooral de buurman is hier heel actief in, om dat eens in de wijk eventjes op te ruimen, dus dat betekent losse blikjes weghalen en **wij willen het gewoon mooi houden.** Ik ben eigenlijk best wel bezig in de wijk om dingen te doen en ik vind het eigenlijk helemaal niet erg. Ik bedoel, ik werk wel fulltime, maar de avonduurtjes die ik vrij heb, dat komt wel goed. Ik heb mij nooit zo bemoeid met wijkactiviteiten, maar hier moest het wel, want anders zou het niks worden... dan verloederen dingen. **Als er huizen leegstaan, dan gaan wij de ramen zemen, want anders oogt het zo negatief. Maar het is ook vaak genoeg zo dat als je thuiskomt van vakantie de burens zeggen van er liggen vuilniszakken achter.** Dan denk ik had je zelf niet de telefoon kunnen pakken en even kunnen bellen naar een 0800 nummer dat de zakken vuil weg worden gehaald? Dan heb ik ook wel zoiets van dan kan jij ook de telefoon pakken om te bellen, zo moeilijk is dat niet... maar ze doen het niet. Ze doen het niet dus dan houdt het op hè? Je probeert het, maar niet altijd lukt het. Maar wij doen ons best. Dus

Activiteiten

wij hebben heel veel activiteiten ontplooid en de wijk stimuleert dat ook. Dus Feijenoord is op dat gebied wel heel erg goed bezig. Dat plantsoentje hier voor de deur, dat was voor ons een belangrijk punt bij het uitkiezen van dit huis, want dan heb je de ruimte en je kijkt niet direct tegen gevels aan en zo. Na een tijdje kwamen er bouwplannen en wij hadden zoiets van... het moet niet gekker worden, want als wij dat geweten hadden, dan waren wij hier niet naartoe gekomen. Dan merk je dat mensen zich sterk maken en hoe dat plantsoentje ook gekoesterd wordt. Want oude bewoners hebben ooit dat plantsoentje aangelegd en iedereen heeft geld bijgelegd om boompjes en plantjes te kopen. Uiteindelijk is het gelukt dat het blijft... en het wordt ook nog leuker doordat er rozenstruiken worden geplant. Binnenkort gaan we in die lege bakken buiten, waar niemand woont, planten en snoeien. **Als het niet gebeurt, dan doen we het zelf,** want wij willen wel een prettige omgeving. Hier achter heb je allemaal van die doorgangen voor de fietsen naar de schuurtjes en toen hebben wij een actie georganiseerd om die paden een keertje op te ruimen. En toen hadden echt heel veel mensen zoiets van: waarom doen jullie dat, dat wordt toch gedaan? Die denken dus echt dat de gemeente komt en dat soort privé-terreinen schoonmaakt. Die begrijpen dat dus echt niet. Wij zeggen dat dus ook tegen die mensen: dat wordt niet gedaan, dat moet je zelf doen. Met dat soort opmerkingen kun je ze wel corrigeren. Wij doen dat gewoon en als je met mensen in gesprek komt, dan snappen zij ook dat hun denken niet klopt. Je moet ook een hoop zelf doen. Als er sneeuw ligt, ruim ik het op. Dan ga ik niet zeggen ik ga wachten tot de Roteb komt, die heeft wel wat beters te doen. Dan moet je het gewoon zelf doen. Als het heeft gesneeuwd, dan ga ik bij de Roteb een pak zout halen en ik veeg het stoepje en ik maak het sneeuwvrij met het zout. En dan ben ik een van de weinigen die dat doet hier. Wij hebben het opzoomen, wij hebben met een aantal Marokkaanse vrouwen een keertje een gedeelte van de wijk schoongemaakt. Dit is onze wijk, is ons huis zeg maar. Als die slecht wordt, dan is dat ook mijn probleem eigenlijk, voor de toekomst of voor die van mijn kinderen. Ik wil dat de buurt van mijn kinderen schoon wordt, beter. Sommige mensen zien die slechte dingen en zeggen dan laat maar. Nee, iedereen die hier woont, is verantwoordelijk over wat gebeurt hier in de wijk. Als ik zie dat een Marokkaan iets kapot maakt, ja dan voel ik me slecht. Waarom? Dit is Marokkaans ook, ik ben ook Marokkaans. Het is familie. Toch? Ik, alle mensen. Natuurlijk, er zijn best wel bewoners die meewerken en met de

Verbinding

Activiteiten

Opgroeien

meeste bewoners ga ik wel goed om, maar ik zie ook dingen die niet kloppen en dat heeft ook met het beleid te maken. Je zou veel meer aan de mensen zelf over moeten laten. **Die straat is ook een stukje van mijn huis ja.** En de school is ook een stukje van mijn huis. En alle dingen op straat zijn een stukje van mijn huis. **Maar veel mensen denken anders, denken laat maar, dat is van de gemeente.** Nee, dat is niet van de gemeente, dat is van jou. Gemeente heeft helemaal niets. Dit is van jou. Ja, jij woont hier, toch? Wij corrigeren daar de mensen op en dat is over het algemeen niet erg dankbaar werk. Mensen die hier voor de deur staan, vooral jongelui, gooien alles uit de auto en als je daar wat van zegt, dan kun je afsnijdende keelbewegingen krijgen of scheldpartijen. **Als je er wat van zegt, krijg je een grote mond,** dus dat is ook weer minder. Het is over het algemeen geen dankbare taak. Vroeger werd dit door de sociale controle van een buurt gedaan, maar die is er niet meer. Dat proberen ze nu krampachtig voor elkaar te krijgen, maar dat werkt niet omdat het opgelegd is. Dan beginnen ze weer heel fanatiek met opzoomen, maar na een tijdje werkt dat niet meer. Wij hadden pas geleden die pilot met het opruimen gehad. Nou, dat verliep eigenlijk best wel goed. Mensen waren er ook wel positief over. En dan een week later gaat het vuil weer naast de container. Ik bedoel, ze zien voor hun neus dat het wordt opgeruimd. Er hebben zogenaamde butlers in de wijken rond gelopen die vertelden 'wij komen het vuil ophalen.' Nou, mensen zijn allemaal positief en dan een week later doen ze weer precies hetzelfde. Soms is net, hoe zeggen ze dat? Dweilen met de kraan open. Daar bij die flats heb je een bepaalde overkapping. Daar staat wel een man of tien. En dat is nog niet zo erg, maar ze staan er een hoop herrie te maken, ze staan een hoop rotzooi te maken. Dan denk ik van hé jongens, je mag gerust droog staan van mij hoor, dat interesseert me echt niet, maar neem die rotzooi mee of gooi het even tien meter verder in de bak. **Dus dan moet er eigenlijk ofwel veel strenger opgetreden worden door ons, ofwel door de wijkagent, voor mijn part in burger, of er moet opvoeding plaatsvinden op school.** Ik zou wel meer toezicht op het vuil dat allemaal op straat ligt willen hebben, **maar ja, daar zijn ook de mensen zelf verantwoordelijk voor,** vind ik. Zoals vroeger zou je het toch niet meer krijgen, maar gewoon dat iedereen zijn eigen rommeltjes opruimt en gewoon de gezelligheid dat je mekaar kan aanspreken op iets en niet dat je dan gelijk verrot gescholden wordt. **Maar ik kan dat ook heel goed relativeren,** want als ik mijn deur

Opgroeien

Activiteiten

Opgroeien

dicht doe dan zit ik gewoon in mijn eigen nest. Thuis heb ik een fijn gevoel. Ik heb hier in huis ingrijpende dingen gedaan, want als je op de woningbouwvereniging moet wachten, dan ben je oud en grijs voordat je eens een nieuw kastje krijgt. Ze zijn nu in een fase dat ze een heleboel vervangen en vernieuwen, maar ze doen het wel allemaal zo goedkoop mogelijk en ik wil echt prettig wonen. **Het meeste doe ik zelf.** Dat duurt wel lang natuurlijk want als ik wat wil, moet ik weer sparen. Ik heb een WAO-uitkering, dus dat is geen vetpot. Maar ik geef niet veel geld uit, dus dan kun je deze dingen doen. Ik heb een hoop vrienden die wat kunnen en een vrouw, dus dan kan ik zeggen hoe het moet. Ik ben elektricien geweest en als er iets aangelegd moet worden dan kan ik mijn vrouw vertellen hoe het moet. De woning is prima en mijn vrouw en ik denken hetzelfde: als de voordeur dicht is, dan is het van ons.

En je ziet ook veel achterstallig onderhoud in de openbare ruimte van Feijenoord. Als je kijkt naar hoe de huizen er hier uitzien, ja, **dat kan mooier en frisser.** Een likje verf. Het onderhouden van de straat, van het trottoir en zo, dat kan wat beter. Dat kan ietsje beter. De gebouwen. Er zijn ook wel wat mooiere gebouwen, wat nieuwbouw daar. Tenminste een beetje nieuw en er zit variatie in. Maar er zitten heel veel gebouwen waar gewoon veel aan gedaan moet worden. Nou, dat is gewoon geen goed uitzicht, zeg maar. Het mag zeker wat opgeknapt worden. In die elf jaar, bijna twaalf jaar dat ik hier woon, is hier nog nooit iemand hier gekomen voor de trappen. Ik heb heel vaak gevraagd waarom dat zo is. Eén keer is er iemand geweest, één keer. Alleen, die begon te verven bij de begane grond. Toen ging hij weer weg. Ik vraag waarom? Hij zegt ja, we zouden geen, dat is ehm ... ja. Ik begrijp niet waarom. Ik heb gebeld naar de Nieuwe Unie, dat is nu Woonstad. Ik zeg kijk, hier komt een meneer alleen de begane grond verven. Hij zegt ja, ik ga het onderzoeken. De volgende keer dat ik heb gebeld zegt hij ja, dat is ehm, die meneer krijgt toestemming om alleen die begane grond te verven. Waarom de begane grond en niet boven? Ik woon helemaal boven. En ik zou het wel leuk vinden als er wat meer groen zou komen. En dan niet direct alles voor kinderen. Je ziet wel heel vaak dat het ingericht wordt, en dat snap ik best in zo'n drukke, dicht bebouwde wijk, maar dan is het al heel snel voor kindertjes, speeltuinen en zo. Meer variatie in het groen zou wat mij betreft welkom zijn. **Ik vind het een beetje kaal, het moet meer leefbaar worden. Het is allemaal zo droog, zo koud weet je, het leeft niet meer als vroeger.**

Opgroeien

Mijn gevoel is dat het nogal stenig is. Er worden allerlei bomen geplant, maar volgens mij kan dat nog veel meer. En volgens mij zijn er nog veel meer manieren om het groener te doen uitzien, door bijvoorbeeld hier en daar toch wat meer gras of perkjes en toch nog wat meer bomen of wat meer parken. Dat park wordt wel aangepakt, dus daar verwacht ik wel wat van. En ik zou, maar daar gaan ze nu ook mee beginnen, de kades veel toegankelijker maken en echt bij de buitenruimte betrekken, met bankjes en picknickbanken, zodat het gewoon leuk is om daar zo aan de Maas te zitten en te lunchen of zo. Met dat soort dingen denk ik dat je alleen nog maar meer kwaliteit voor Feijenoord maakt. Maar ik vind dat de deelgemeente er niet goed mee omgaat. Dus men sloopt, maar renoveert niet. En door het slopen en de nieuwbouw raak je de wijk Feijenoord kwijt. Feijenoord bestaat niet meer over tien jaar. Over twee jaar, vijf jaar, dan is Feijenoord gewoon weg. Voor beleid dat is geënt op de bevolking, op de wensen van de bevolking en van de wijk, zet je als deelgemeente je eigen wensen aan de kant. Niet dat je later kan zeggen 'kijk, dat heeft opa allemaal bewezen', terwijl de bevolking er totaal niet blij mee is. Dus ik kijk dan wel eens, hier staat dan hoogbouw, dat is toch niet denkbaar dit? Ja, het kan niet hoog genoeg. Men ziet het allemaal veel groter dan dat het in wezen is, denk ik. Het zou een wijk zijn waar het een stuk groener en fleuriger is. En misschien kan het ook gewoon inderdaad, ik zie wel hier en daar van die leuke muurschilderingen zo op blinde muren. Dat vind ik wel leuk. Maar er is toch te weinig kunst. Ik mis gezellige beelden op straat. Kunst is niet meer zo zwaar als dat het vroeger was... het is licht en speels en grappig en kleurrijk... en dat zie ik hier niet. Daar moeten ze heel snel aan beginnen. Ook kijken van: wat als we nou iets moois samen met de wijk maken? Dan heb je ook kans dat het er een stuk gezelliger op wordt. Ook in de openbare ruimte, dat het ook esthetisch interessanter is en dat er gezegd kan worden nou, ik ben wel blij dat ik hier woon. Ik hoop dat de deelgemeente kunst een betere plek geeft in de ontwikkeling, met name het transformatieproces van, laten we het eng woord maar gebruiken, achterstands-wijk naar vernieuwing in de wijk met alle nieuwbouw die er nu aan zit te komen. In die processen zou ik echt aanbevelen om kunst een centralere rol te geven. Dan denk ik dat je het transformatieproces een stuk beter

doorkomt. Want dat is altijd een veel langere periode dan je denkt. En dat maakt het ook weer aantrekkelijk voor nieuwe mensen om hier te komen. Ik kan mij wel voorstellen dat mensen die hier niet vandaan komen zoiets hebben van hmm, wat is dit voor een wijk? Ik had een collega die mij vroeger wel eens vanuit werk naar huis bracht als wij een feestje hadden gehad en haar autodeuren gingen hier op slot als ik uitstapte. En dan had ik iets van... autodeuren op slot? Waarom nou, weet je? Dat is toch nergens voor nodig? Maar zij heeft zoiets van ja, ik ben het hier niet gewend. Dat kan ik me wel heel goed voorstellen, maar zelf heb ik het niet nee. Dus dat maakt het heel wat makkelijker. Ik heb zo'n houding van: ik woon in een wereldstad en dan gebeurt dat nu eenmaal. En weet je, het scheelt wel dat ik iedereen ken. Ik voel me gewoon fresh, goed... ja veilig. Ikke wel. Ik voel me gewoon veilig en het is gewoon altijd wel chill. Natuurlijk, als je me vraagt of er ook wel minder leuke dingen gebeuren, dan zeg ik ja. Maar die beletten mij niet. Anders, als ik daar alleen maar aan denk, dan ga ik alleen maar negatief worden en dat hoor je ook vaak van mensen: ja, Feijenoord, criminelen en steekpartijen en soms ook wel, je weet wel, van alles en nog wat. Ja, dat gebeurt ook daar. Maar het is niet zo voor mij dat ik zeg dat het voor mij te veel is. Er zijn bepaalde momenten, want we hebben de afgelopen periode ook wel dingen meegemaakt daar in Feijenoord, dat er bijna achter elkaar mensen werden neergestoken. Nou ja, dat is natuurlijk niet prettig. Op dat moment ga je ook goed nadenken. Dat heb ik ook, ik ben ook maar een mens, ik heb ook twee kinderen. Dan heb ik ook zoiets van nou ja, is het nou wel goed om hier te blijven wonen? Begrijp je? Ik bedoel, ik ben niet gauw bang. Ik loop daar gewoon, of dat nou 's avonds of 's nachts of overdag is, dat is prima. Maar als zoiets gebeurt, dan denk je ook van stel dat mijn vrouw met de kinderen misschien hier liepen en dan gebeurt er iets. Ja, wat dan? Er kan van alles gebeuren. Dan sta je daar natuurlijk toch wel bij stil. En ik weet niet of ik daar heel snel bijvoorbeeld zou fietsen of zo. Met de auto is geen probleem, maar om als het donker is dan vanuit de andere kant van Feijenoord te fietsen, weet ik niet of ik overal zou durven fietsen. Ik ben niet zo bangig aangelegd, dus dat gaat wel goed. Er kan altijd iets gebeuren, ik sluit het hier niet uit. Zeker als je hier dieper naar achteren loopt, maar ik loop er toch. Er is een hele poos geweest toen de nieuwbouw, dat is hier een stukje verder, eigenlijk leeg stond, dat we eigenlijk heel veel overlast hadden van dealen. En dat was heel lang geweest, met dealen en allemaal stelletjes in de auto flikflooiën en ja, op het

Rotterdams gezegd: het hoeren en het sloeren voor de deur. **Dus het was een hele periode minder geweest, maar sinds dat die huizen opgeknapt zijn, verkocht zijn is dat een stuk beter geworden.** De laatste jaren merk ik hier niks. Het gaat heel goed, maar misschien kijk ik heel naïef. Vroeger waren er veel inbraken. De laatste tijd is het rustiger. **Ik vind het rustig in de buurt, dus waarom moeten we een batterij van politieagenten hier hebben?** Ja kijk, als je storing hebt van de burens, heersende criminaliteit en drugs en zo, dan zou je zeggen van laat maar komen. Maar dat heb ik in deze straat niet gezien. Hoewel... Bij onze burens naast is een baksteen door de ramen gevlogen. Meteen de eerste week dat ze hier woonden. En een tijdje geleden zag ik twee jongens iets stelen uit een vrachtwagen. Gelijk naar de politie gebeld, maar de politie heeft te weinig personeel. En twee jaar geleden was er bij mijn oude huis veel overlast van jongeren van tussen de achttien en twintig jaar. Op het pleintje werd niet alleen gevoetbald, maar ook drugs gebruikt en er werd geschreeuwd. Ik heb zelf een keer de politie gebeld 's nachts. Er zijn toen wel mensen gekomen, maar dat had weinig nut. Er werd met de jongens gesproken, maar toen de twee agenten weg waren, kwamen de jongens weer terug. Ze vervielen in hun oude gedrag. Problemen bij de politie aanklaarten heeft dus weinig zin. Ik heb er zelfs spijt van dat ik de politie heb gebeld. De fout in deze situatie ligt bij de politie. Ze moeten proberen de jongens de hele avond weg te werken door middel van controle. Ik ben niet tevreden over deze aanpak. **De politie doet eigenlijk niks bij de Kop van Zuid. Ik bedoel, een politieagent zie je van je levensdagen niet hier.** Ja, af en toe rijdt 'ie een keer voorbij, die van Rotterdam Werkt, die parkeerwacht. Die lui hè, die moeten dus op straat om allerlei ongeregelde dingen aan te melden. Nou, het zit vlakbij mij, dat kantoor. Ze rennen naar dat bedrijf toe en ze rennen weer weg. Maar bij ons in de buurt? Ik zie ze nooit. De politie is te weinig aanwezig. Je ziet ze niet. Ik zie ze voorbij rijden, omdat het een doorgaande route is. Ze surveilleren nooit. De laatste keer dat ik een agent hier door de wijk heb zien lopen, is misschien tien jaar geleden. **Er is wel goed contact met de buurtagent.** Als deze man wordt aangesproken komen er meteen agenten om te kijken wat er aan de hand is. Maar eigenlijk is de politie heel dun in de wijk. In 1997 bij Maashaven was dit soms vreselijk. Er was veel overlast door drugs, junks, onrust en onveiligheid. Er was ook auto-inbraak. Een aantal dingen van mij zijn gestolen of vernield. Midden in de nacht zijn ooit twee wielen van mijn auto

Opgroeien

Activiteiten

gesloopt of gestolen. Hier heb ik aangifte van gedaan bij de politie. Meer dan acht mensen hebben die nacht aangifte gedaan. Dat was toen, aan de andere kant van Feijenoord. Het is er nog wel druk, maar dat hoeft niet per se verkeerd te zijn. Het is er nu rustiger op het gebied van criminaliteit. Verandering is gunstig. Wij zien meer politie op straat, **de buurtvaders geven ook een gevoel van veiligheid,** maar het is wel soms ook nog echt een heksen gebied. Je moet wel goed opletten **wanneer je wel naar buiten gaat en wanneer je bepaalde routes neemt.** Er is aardig wat met name gewoon op straat is. Het 's avonds af en toe onguur. Dat zou je veilig willen hebben of meer relaxed. Dat zag je ook toen bij de Oranjeboomstraat, dan worden al die gebouwen dichtgespijkerd en duurt het heel lang voordat er wat mee gebeurt. En ook winkels die leeg staan, of ruimtes. Die worden maandenlang dichtgespijkerd. **En op het moment dat die gebouwen dichtgespijkerd werden, zag je echt alle dealers de straat in trekken en werd er opeens ongelooflijk veel gedeald op straat.** Maar dat zijn dingen, dat wil je niet, dat is niet goed voor de buurt. Er zijn natuurlijk de coffeeshops hier. Alcohol is gewoon normaal verkrijgbaar. Je ziet toch steeds meer jongeren lopen met bier en alcoholisch getinte drankjes. En het blowen is ook toegenomen. **Dus daar maak ik me wel zorgen over ja, voor de kleintjes die opkijken naar de groteren.** Daar zou ik wel verandering in willen zien. Ik zou sowieso willen dat er meer campagne gevoerd wordt over hoe schadelijk drugs en alcohol kunnen zijn. En de coffeeshops die hier in de wijk zijn, die ook als paddenstoelen uit de grond komen, daarvan zou ik willen dat ze verdwijnen. Zou ik echt willen. Op dit moment, in de laatste jaren is er een paar junkies hier komen wonen. Ze vragen altijd geld op straat en dat is raar, vind ik. Als jouw kind buiten gaat spelen, dan staan daar junkies. Die mensen komen van de Vuurplaat of een andere plaats. Dat is een groep mensen die hasjesj en drugs gaan gebruiken. Ja, mijn kinderen zijn vier jaar, drie jaar, en de burens zeggen ook nee, ik stuur mijn kinderen daar niet naartoe. Die junkies worden een groot probleem. Nu zijn het er twee, drie, misschien wordt het een groep. Ja, dit wordt slecht eigenlijk als het zo zou blijven. Nogmaals, er zijn natuurlijk wel aardig wat dingen gebeurd hè? Dat vertelde ik je ook net, met neergestoken en dat soort zaken. Nou ja, dat is natuurlijk niet goed voor de wijk. Ik weet, **een aantal jaar geleden was er onrust, omdat er een opvangcentrum geplaatst zou worden voor prostituees**

Activiteiten

Opgroeien

Activiteiten

Opgroeien

Activiteiten

Verbinding

en drugsverslaafden. En toen is iedereen in opstand gekomen. **Toen zag je echt dat de bewoners van Feijenoord één zijn.** Die trokken ook samen op. En dat zie je ook, bij een negatieve gebeurtenis zie je ook dat bijvoorbeeld echt iedereen naar elkaar toe trekt. Het maakt dan ook niet uit waar je vandaan komt of wie je bent. Buiten is het nu juist weer een omkering in het negatieve. **Er waren heel veel kunstenaars en die hielden de buurt heel erg levendig.** Er gebeurde van alles. En op het moment dat die weggingen, was het gelijk mis. En wat ik jammer vond is dat het niet serieus genomen werd. De kunstenaars hadden de ruimte van de woningbouwcorporatie om niet of voor heel weinig gekregen, dus dat is prima, maar **er ontstaat ook een saamhorigheid in de wijk.** Als die panden gesloopt moeten worden of dichtgetimmerd worden, dan ben je ook gelijk de kunstenaars kwijt. Dat heeft zo'n wijk nodig, dan zie je die dichtgespijkerde junk-panden niet meer. Als je die dingen hier niet zaait, dan komt het hier ook nooit... en wat er gezaaid wordt, dat vind ik te armoedig. Met geld van de Nieuwe Unie dat over was van allerlei activiteiten zijn op een gegeven kunstwerken geplaatst aan de muur. Maar ja, een paar van die muurschilderingen... als dat het dan is? Dat is natuurlijk heel goed bedoeld, maar het is gewoon te weinig. Het is te illustratief en het is niet basic... ik vind het niet genoeg. **Met die dichtgetimmerde panden haal je gewoon het leven uit de straat,** dan is het gewoon niet leuk meer. Dat zijn altijd hele lange projecten, die staan ik weet niet hoe lang dichtgetimmerd. En **die hele periode dat iets dichtgetimmerd is, is die straat ook echt gehandicapt.** En ik zou het beter hebben gevonden als er beter nagedacht zou worden, zo van: kunnen die kunstenaars niet op langere termijn hier een plek in de wijk vinden? Zodat je meer die vermenging van culturen hebt en creativiteit. Heel veel van die kunstenaars deden hele leuke projecten hier in straat en toen was er geen werkruimte meer voor hun. Ze moesten van de ene op de andere dag weg. En ik denk dat je daarmee de buurt ook veel armer maakt. Dus het gaat verder dan alleen tijdelijk gebruik van die leeg staande panden. Er zit veel meer achter. Het potentieel wordt naar mijn idee niet voldoende gezien. Ze hadden best wel iets kunnen bedenken van wacht even, dit is heel interessant, hebben we dan niet nog een plek waar we dan die kunstenaars kunnen huisvesten qua werkruimte? Dat vond ik jammer, er ontstond een hele mooie sfeer daardoor. Ik denk dat het vooral een praktische reden heeft. **Er wordt veel meer vanuit tijdelijk gebruik**

Activiteiten

Verbinding

Verbinding

Activiteiten

van de panden gedacht dan vanuit verrijking van de buurt in kunst en cultuur. En als je dat laatste serieus zou hebben genomen, zou je ook denken van okay, ze moeten er straks uit, wat kunnen we doen om ze in de buurt te houden? Die mensen kennen de buurt intussen heel goed, ze hebben er al jaren gezeten. En dan laat je ze gewoon weer weggaan. Dat is zonde. En laten we nou wel wezen, ik bedoel, een heleboel mensen, als je de wijk Feijenoord zegt, denken ze ook gelijk aan narigheid en criminaliteit en noem maar op. Die is er ook en die moet ook gewoon aangepakt worden. Maar ik mis een langetermijnvisie, om het zo te zeggen, om ook kunst en cultuur echt een plek te geven. Ik vind het moeilijk te zeggen of dat bij de deelgemeente ligt of bij de woningbouwcorporaties. Ik denk dat het een gezamenlijke effort zou moeten zijn, maar die ontbreekt.

Activiteiten

Ik ben wel blij dat ze die straat een beetje veranderd hebben, want ze reden hier met een noodvaart doorheen. Je dacht, er moet hier toch eerst een ongeluk gebeuren voordat ze ingrijpen. Ze hebben nu de straat versmald en ze hebben er bochten in gelegd, dus dat scheelt wel. **Er zijn wel wat meer aanpassingen misschien mogelijk,** want eigenlijk rijden mensen hier vaak te hard, want het is eigenlijk een dertigkilometerzone in de buurt, maar heel veel mensen weten dat niet. Ja, die weten dat misschien niet, omdat het niet zo duidelijk aangegeven staat. Meestal helpen verkeersdrempels, dat wel hoor. Die zijn hier wel geplaatst een stukje verderop, twee naast elkaar, maar die zijn zo ver uit elkaar geplaatst dat je er doorheen kan. Dus ik geloof dat het al doorgegeven is, maar dat is dan niet zo handig. Op dat plein, nou, dan rijden ze je van je sokken hoor. Daar wordt niks aan gedaan. Dat geeft geen prioriteit. En dan denk ik van, dat vind ik zo slecht. Iedereen vindt het best zolang je hen maar niet lastig valt. Het verkeer is heel intens. Ze rijden af en aan met de auto's, terwijl het stoep is. Kleuterschool is er, alles is er. Ik heb altijd gevraagd om dat probleem op te lossen, maar niemand kan naar mij luisteren. Bijvoorbeeld zebrapaden in Nassauhaven. Onze kinderen steken altijd over zonder zebrapaden. Een zebrapad is eigenlijk niet zo duur, of makkelijk voor de gemeente, toch? Onze kinderen gaan echt altijd onveilig over straat. Er is veel verkeer, auto's rijden heel hard. En het verbaast me dat er nog geen zware ongelukken zijn gebeurd. Maar ik vind wel dat de gemeente of de deelgemeente en de woningbouwverenigingen, die moeten de bewoners daarbij betrekken om na te denken over de veiligheid. Wat moet er nou gebeuren op jouw straat? Wat mis je? De bewoners worden daar niet bij betrokken. Er worden wel dingen geplaatst,

Opgroeien

Verbinding

drempels en dat soort dingen, maar dat gaat meestal niet in overleg met de bewoners. Dat vind ik wel jammer.

Ik ben in deze buurt geboren en getogen en ik heb nooit de behoefte gevoeld om weg te gaan. Mijn hele leefgebied, vanaf mijn geboorte, heeft een omtrek van hemelsbreed vijfhonderd meter. Ja, ik heb niet de behoefte ergens anders heen te gaan omdat ik hier geboren en getogen ben. **Ik ben hier geaard.** Ik zou niet weten wat er zou moeten gebeuren voordat ik hier wegga. Ik zeg weleens: ik ga tussen zes plankies weg. Ik vind het wel prettig, ik ben nog steeds tevreden met die keuze. Ik ga hier nooit weg, al komen er nog tweehonderdduizend bij. Ik heb het hier prima naar mijn zin, ik kan het met iedereen prima vinden, maar ik zeg waar het op staat. Dus in die zin heb ik geen last, maar ik praat erover hoe andere mensen ertegenover staan en dat is ook gedeeltelijk voor mij van toepassing. Ik zie hier eigenlijk heel weinig negatieve dingen in de wijk, als ik hier wegga, dan zou het zijn omdat ik ergens anders een grotere woning zou kunnen krijgen, maar het liefst zou ik hier willen blijven. Ja, dit is een fijn huis en de omgeving is fijn... ik zie ons hier wel langere tijd zitten. Ik ben niet anders gewend en het bevalt me enorm goed. Dus dat is de reden dat ik hier ben blijven wonen. Feijenoord is een wijk waar veel dingen gebeuren en niet alleen op het gebied van wonen, maar ook op het gebied van multiculturaliteit en welzijn. Het is super multicultureel. Alles woont er. Je kan het zo gek niet bedenken of het is er en ik vind het leuk. Waarom niet? Ik bedoel, wij leven in een land waar alles moet kunnen en een stad waar alles kan. Nee, ik zit hier prima. En ik voel me veilig in Feijenoord en de kinderen ook, dus die kunnen veilig buiten spelen, dus dat is wel iets wat ik wel heel belangrijk vind, dat je prettig en veilig woont. En dat heb ik in Feijenoord, dus ik heb absoluut geen reden om te zeggen van ik ga ergens anders wonen. **Het is belangrijk dat het goed blijft gaan in de buurt.** Het moet schoon blijven, veilig blijven voor kinderen en ouderen. Er mag geen discriminatie zijn. De toekomstverwachtingen zijn er en die zijn hooggespannen. Kijk, als je hier met twee personen komt wonen in dit huis, nou dan kan je het natuurlijk niet beïnvloeden, maar ik weet zeker dat wij met z'n allen hier zeker een positieve boost zullen geven aan de wijk. Samen sta je sterk, echt. Het is prima dat mensen hier blijven wonen. Natuurlijk zijn er wat minder positieve dingen geweest, maar ik vind niet dat je daarop moet blijven hangen. Je moet kijken naar wat wel is goed gegaan, weet je wel.

Opgroeien

Verbinding

De Zeemeester

Activiteiten in Feijenoord

Activiteiten in Feijenoord...

65

Nou ik geloof in de tijd van de vijftiger en zestiger jaren, en ook in de zeventiger jaren, was dit een hele actieve wijk. Maar daarna is het toch wel echt achteruit gekabbeld. En zo heel langzamerhand begint het toch wel weer op te komen. Er wordt weinig georganiseerd. Ik vind dat dat in de kinderschoenen staat. In Feijenoord? Nee, ik heb daar niks te zoeken. Ja, **er valt niks te doen** bij wijze van spreken. In het weekend wil ik gewoon effe lekker weg met mijn kids en mijn partner. Het is veel te mager. Er wordt echt te weinig georganiseerd. Ik zou daar zeker verandering in willen zien. Ja, ik dacht, laat ik het eens gaan proberen, **het is toch te gek dat ik helemaal niks in mijn omgeving doe. Als je zelf niets onderneemt, dan houdt het op.**

Ik wil wel ergens aan deelnemen waar ik iets kan doen, zodat ik het beter kan maken. Meer voor jongeren? Nee, dat zouden ze toch zelf moeten doen. Dat is hetzelfde als die bejaarden die alleen maar zitten te klagen, die moeten zelf ook wat organiseren. Dat moeten die jongeren ook doen. Je kunt daar misschien als opbouwwerker wat in stimuleren, maar je kunt het toch niet voor ze gaan doen. **Ik vind dat de bewoners zelf initiatief moeten nemen om dingen te organiseren.** Daar ben ik een voorstander van. Ik ben niet een voorstander van die kant-en-klare organisatie-dingen van de bewonersorganisatie. Ik vind dat de bewoners zelf iets daarin doen. Activiteiten wil ik ook zelf wel organiseren. Eigenlijk heb ik een te druk leven om naar zulk soort dingen te gaan. Ik doe heel veel vrijwilligerswerk. Bijna elke dag. Ik heb bijna een fulltime baan als vrijwilliger. Ik doe het door heel Feijenoord en uit betrokkenheid voor mijn buurt. Nou ja goed, op onze manier, op ons microniveau, proberen wij er ook een bijdrage aan te leveren. **Ik ben wel graag betrokken in de wijk.** Daarom blijf ik ook hier en daarom wil ik ook hier niet weg. Ik zit al zolang in Feijenoord, ik ga niet weg, ook al geef je me een baan met zoveel geld, omdat ik hier na twintig, vijfentwintig jaar een band heb opgebouwd met zo'n goeie naam. **Doordat ik voor diverse commissies en dingen gevraagd ben, krijg je meer betrokkenheid bij de wijk.** En ik ga naar de bewonersorganisatie of naar de buurtouders. Dus zo langzamerhand word ik wel een beetje deel van de gemeenschap. Ik ben door de school van mijn kinderen in aanraking gekomen met de wijk, en daarvoor was ik gewoon thuis bezig. Nou, ik ben heel teleurgesteld in vrouwen. Ik ontmoet heel veel vrouwen die niet werken, die niks

Opgroeien

Verbinding

doen, die zich nergens voor interesseren en die ongezonder zijn. Zij doen hun huiswerk en liggen verder op de bank. Zij doen niks. Dus ik wil er nog wel een voorjaarsschoonmaak tegenaan gooien. **Als we de geïsoleerde buitenlandse vrouwen uit huis kunnen krijgen, dan zullen ze later veel voor de wijk kunnen betekenen.** Ik heb van de week ook een gesprek gehad met een Turkse vrouw en die werkt in een ander gedeelte van de wijk. Wij hebben in de wijk buurtvaders en zij is begonnen met buurtmoeders en dat gaat heel goed. Zij kijken wat er allemaal in de wijk gebeurt, naar de positieve en de negatieve dingen. Maar oudere migranten Marokkaanse vrouwen willen dat niet. Maar juist die vrouwen moeten meer gaan doen in de wijk. Er zijn vrouwen die hier al vijftien jaar in de wijk wonen en die de wijk toch niet goed kennen. Dat is toch zonde. Er is ook de kookclub Weet wat je eet! Dat is een multiculturele kookclub voor volwassenen om van elkaar te leren. Dat is de dinsdag, twee keer in de maand, als de moeders de kinderen op school hebben. Top ja. Maar we willen maximaal vijftien deelnemers, anders wordt het echt te veel. En dan kookt steeds een andere cultuur. En dan als die mevrouw gekookt heeft, dan gaat ze vertellen wat ze gekookt heeft en help ik met het uittypen van het recept. En wie het lekker vond, want ze moeten gelijk aan tafel eten, die krijgt gelijk het receptje mee. Je moet het ook wel willen en ik wilde het ook wel. Ik houd van sociale contacten, dus ik kook graag. Voor mijn sociale kennissen waar ik van weet dat ik ze blij kan maken met een maaltijd voor de dag, van na je werk heb je warm eten, kook ik graag. Dan komen ze het halen bij mij, maar zonder verplichtingen. Het gaat gewoon uit liefde. Heel blij, heel blij voel ik me dan, prettig, vrede, rust. Nou, je geniet van je dag. Dus ik zou wel ergens gaan waar ik iets moet doen, maar niet om te gaan zitten omdat ik koffie moet gaan drinken, ha ha. Bijvoorbeeld als er iets georganiseerd is en er wordt gevraagd wil je daarmee helpen? Als ik het kan combineren met mijn werk, dan zou ik zeggen okay. En niet om te gaan zitten en kijken. Dat is zo saai voor mij. Je hebt heel veel mogelijkheden in de wijk, dus pak ze. Je hebt hier heel veel vrijheid in Nederland, je mag meedenken en mee beslissen, waarom niet? Het kost altijd tijd en ik heb meestal geen zin, dus ik moet mij er echt toe zetten... maar het is wel goed. Het levert wel wat op, dus ik vind dat ik dat moet doen. En je leert ook weer mensen uit de buurt kennen op die bijeenkomsten. Ik heb niet heel veel contact met mensen uit de buurt of zo. Ze kunnen best meer doen in het Nassaupark. Misschien dat als je dan in een park zit, dat dat gewoon makkelijker

is. Ik denk dat het park wat er nu is, als dat nog mooier wordt, dat dat ook heel leuk is en dat mensen dan meer elkaar kunnen treffen. En dat je ook meer dingen daar kan organiseren, leuke, creatieve dingen weet je wel, dat je op een zondag iets leuks te doen hebt met muziek of zo, en dat je dat in het park kan doen. En dan komen mensen al veel meer elkaar tegen denk ik. En ik denk dat heel veel mensen ook wel in een park komen om te zitten, maar meer zul je er eigenlijk niet doen. Ja, ik denk dat het wel jammer is dat er niet meer te doen is in het park, want dat je daardoor gewoon meer mensen bij elkaar krijgt. Ik kan mij voorstellen dat het ook nog wat leuker, wat gezelliger wordt gemaakt voor kinderen, dus dat ouders ook het leuk vinden om daar even te gaan zitten met die kinderen. We hebben hier al wat aardig wat leeftijden wonen, dus ik zit eigenlijk te denken aan een barbecue. Maar zit je natuurlijk weer met vleessoorten wat je allemaal hebt, dus eigenlijk wat meer van een gezellige koffietafel of zo, weet ik veel. Gewoon gezellig met z'n allen aan een lange tafel, zet de straat af, vraag toestemming aan de deelgemeente of we die straat voor een dag mogen afsluiten. Je zet tafels neer, stoelen neer, maakt er wat gezelligs van met mekaar. Ik bedoel koffie en gebak, iedereen mag gebak eten, iedereen mag koffie drinken. En als ouderen moeite hebben met hierheen komen, dan wil ik ze best gaan halen, hoor. Ik voel me niet machteloos. Weet je waarom niet? Omdat ik zeg van joh, voordat ik actief was in de wijk, toen voelde ik me wat machteloos en was ik allemaal negatief en noem maar op. En nu niet meer, omdat ik weet waardoor het komt. **De kansen zie ik wel liggen maar ja, je kan het alleen maar aangeven, net als in zo'n interview. Dan kan ik mijn gang gaan om het aan te geven, maar in de tussentijd probeer ik ook wat te doen als burger, waar het kan.** Als ik er eentje op het rechte pad kan houden, dan heb ik zoiets van ja, over een paar jaartjes met pensioen en die ene, die zal het verder trekken, want het is leuk in zijn buurt. Ideeën wat kinderen kunnen doen in de wijk, buiten de school om, zijn er natuurlijk plenty, maar je moet vertrouwen wekken bij de ouders en dat gaat via de scholen. Dus dat is de horde die je moet nemen, ik kan dat niet alleen. Hier doe ik mijn best ook. Dat is mijn bijdrage. Ik draag mijn steentje bij, dus ik zeg: ik probeer ... Ik doe het op mijn eigen manier. Ik werk steeds vaker met mensen uit de wijk, omdat ik steeds meer focus op de wijk. Dat is eigenlijk onbewust, want het gaat vanzelf, omdat ik mij er ook bij betrokken voel, en ik zie de noodzaak van kunst hier wel heel erg. Dat zien niet veel mensen, dus dan moet ik het doen. Wat ik niet prettig vind, is bijvoorbeeld dat er te weinig te doen is voor de

jongeren en voor de ouderen. We hebben niet echt bezigheden, vandaar mijn project dat een bezigheid brengt tussen de jongeren en de ouderen en de jongeren en de jongeren en de ouderen en de ouderen. Ik werk wel samen met allerlei instanties, met buurvrouwen, met scholen... dat gaat langzaam, maar het snijdt wel hout. Ik probeer zoveel mogelijk mijn gezicht te laten zien zodat zij mij kennen. Daarnaast ga ik wel eens naar bewonersbijeenkomsten en dan gaat het meestal over stoeptegels of plantenbakken, maar ik probeer daar toch kunst onder de aandacht te brengen. Je kunt ergens een beeld neerzetten en dat kan de straat al opfleuren. De laatste drie jaar ben ik toch steeds meer gaan intunen, omdat ik zie dat de omstandigheden bar en boos zijn. **Het is heel gezond om het vanuit de bewoners te laten komen.** Dat zijn er dus niet zoveel, want er wonen hier relatief weinig hoogopgeleide westerse mensen, dat is een punt. Moet je dus die hele groep, die het allemaal niet weet, meenemen? Want vanuit hun komt het niet. Dan kun je dat wel vanuit de overheid gaan regelen, maar dat heeft eigenlijk geen nut. Het mag wel gestimuleerd worden en dat gebeurt ook wel. Ik vind het zo belangrijk dat je daar niet op mag bezuinigen, en dat gaat door alle klassen heen. Mensen hier in Feijenoord, maar ook mensen uit de hogere klassen, die moeten naar de schouwburg kunnen, opera's kunnen zien, concerten kunnen horen... dat hoeft je hier niet te doen, hier moet je andere dingen doen. Met vrienden kan ik goed naar het theater bij Zuidplein of naar het Luxor theater gaan. Ik vind het ook leuk om naar een lezing te gaan, het liefst van een andere stichting. Ik ga liever in mijn vrije tijd naar de bibliotheek. Qua culturele dingen of zo, heb ik het idee dat ik wel echt voor bijvoorbeeld een cursus zingen of toneel of I don't know naar de andere kant van de stad moet zo'n beetje, of in het centrum in ieder geval. Iets met muziek vind ik altijd leuk. Of een markt of zo, met allerlei soorten producten of kraampjes of weet ik veel wat. Dus dat is niet zo veel. Ja, en op zich wordt het bij ons wel leuk, omdat er ook allerlei culturele dingen heel dichtbij ons zijn. Maar het moet wel blijven, het zal toch te gek zijn als daar een streep doorheen gaat. Als ik ergens niet tevreden over ben, dan ga ik vragen stellen aan de mensen die er iets van af weten. Dus probeer ik ook een bijdrage te leveren aan de buurt. Op het moment dat ik niet op mijn werk ben, dan probeer ik daar ook iets in de buurt. Maar vaak kan je proberen wat je wil. Je kan proberen dingen van de grond te krijgen, het gaat je niet lukken. **Je krijgt de mensen niet gemotiveerd.** Ik zou het wel willen, maar je krijgt ze niet gemotiveerd. Je krijgt ze absoluut niet gemotiveerd. **Die mensen zijn allemaal teleurgesteld. Het helpt toch**

niet. Of laat een ander het maar doen. Ze komen alleen maar als het gratis is en als ze geld krijgen. Sommige mensen ja, ik weet niet waarom, die zitten alleen maar twintig uur zonder te werken, zonder vrijwilliger te zijn, zonder andere mensen te helpen. Het is een beetje raar eigenlijk. Is ook egoïstisch. Ik wil ook liever dat de andere mensen ook helpen. En dat is wat ik mis, de betrokkenheid. Niet alleen maar in je eigen belang, maar in belang van de buurt en omgeving. Niet altijd alleen krijgen, ook geven. Dat gebeurt niet. Je belt Woonstad alleen maar als je lekkage hebt of bij een klacht. Ik vind dat je Woonstad ook moet bellen, als je een idee hebt voor de buurt. Dat heeft nu geen zin. Als wij een feest geven, helpen we elkaar en doen we het samen. Maar Woonstad helpt niet mee. Ik vind wel dat een woningcorporatie daarvoor moet zorgen, want die moeten ook voor hun bewoners zorgen. Je kunt wel zeggen dat je iets leuks doet, maar zo werkt het niet, want dan komt er niemand. Je moet die mensen echt binnen lokken. Van de winter bij het straatfeestje, tenten meegenomen, slingers meegenomen, boodschappen wezen doen. Er was voor ieder wat. Erwtensoepp. Tomatensoepp, dus speciaal de Unox opgebeld of dat er geen dierlijke vetten in zaten voor de Moslim mensen, want ja, daar moet je ook rekening mee houden. En er kwam niemand opdagen. Ja, er kwamen wel mensen, maar toen was ik al aan het opruimen want het begon op een gegeven moment ook te stortregenen, dus dan ga je ook niet buiten staan. Het was wel jammer ja. Sommige mensen vonden het te koud. Ik bedoel, het was hartje winter dus het was logisch. Expres partytenten geleend, dat je toch droog stond en uit de wind, maar nee, een hoop mensen hadden iets van ik heb er geen zin in of ik doe er niet aan. Mensen moeten daar toch tijd voor maken, zal ik maar zeggen. Ze moeten toch denken dat is belangrijk en ik vind dat leuker dan de dingen die ik altijd al doe. Als je echt gewoon een goed evenement of zo maakt, dan zijn mensen enthousiast, dan willen ze waarschijnlijk ook wel meer. **Ik weet zeker dat er heel veel kwaliteiten zijn in Feijenoord en mensen die een bijdrage willen kunnen leveren in de buurt. Maar deze mensen moeten benaderd worden en die moeten de kans krijgen om betrokken te zijn.** Wij zijn een netwerkorganisatie, wij werken enorm veel samen met mensen uit de wijk. Zowel individuen als welzijnsorganisaties, jongerenwerkers, kunstenaars. Wij verbinden ons heel erg makkelijk aan partijen in de wijk en hebben een positieve input gegeven in de afgelopen anderhalf jaar door gewoon ontzettend leuk met jongeren te werken. Dat je niet alleen vervelende jongeren hebt, maar er hartstikke leuke mensen tussen hebt zitten en dat het ja, heel erg fijn

Verbinding

Wonen

Verbinding

Verbinding

Opgroeien

Opgroeien

*Wonen
Verbinding*

Verbinding

met hun samenwerken is. Dat je ziet dat ze echt de energie eruit halen, dat is echt heel mooi. Als je het heel praktisch benadert vanuit ons werkveld, dan vinden wij het belangrijk dat je, als je iets voor mensen maakt, het beter samen met mensen kan maken, omdat je dan een grotere kans hebt dat het gewaardeerd wordt. Maar dat mensen daar ook mede-eigenaar van zijn en dat hun ideeën daar een plek in krijgen. Mensen die hier al heel lang wonen of heel lang op straat rondhangen, kunnen ons veel beter vertellen waar de behoefte aan is dan wanneer wij het vanuit een vogelvluchtperspectief even voor hun gaan bepalen. Dus het hangt heel nauw met onze manier van werken samen. We probeerden allerlei dingen te doen. Alleen dingen te organiseren voor de wijk. **Door en ook voor de wijk**, dus voor de burgers daar en voor de mensen die daar wonen. Vanuit de bewonersorganisatie. Nou, we hebben daar ook wel leuke dingen gedaan. We hebben ervoor gezorgd dat er van die attributen kwamen voor kinderen en dat is natuurlijk hartstikke mooi. Er zijn wel wat dingen verbeterd. Achteraf kan je stellen van is het je tegengevallen? Ja, beetje wel. Je krijgt niets van de grond wat je wil. Het is allemaal beperkt. **Het beperkt zich tot een, twee mensen.** En als je dus een vergadering hebt, die een of twee keer in een jaar is, dan is het een hele mooie naam voor de deelgemeente, maar goed, ik weet niet, daar komen alle mensen en men komt dan zeuren over dat de bibliotheek niet genoeg open is. **Echt dingen die de wijk aangaan, hoor je niet.** En als je weet dat je die commissie hebt, net als hier Bewoningsorganisatie Feijenoord en noemt ze allemaal maar op, daar zijn die mensen niet voor te strikken. Een keer vrijblijvend met gratis koffie is leuk, maar verder... nee jongens, ik niet. En ik was vorige week op een bewonersbijeenkomst en naar dat soort dingen wil ik niet meer toe, dat vind ik zonde van mijn avond. Daar gaan mensen alleen maar naartoe om te klagen. Om de hele avond op elkaar liggen te kankeren, dat zie ik niet zitten. Alleen, ik merkte daar toentertijd dat sommigen wel wat willen organiseren, maar dan wordt het helaas gauw bekeken als: nou, als we dat moeten organiseren, dan moet dat maar gemengd zijn en iemand die er dan niet bij wil, die moet dan wegblijven. En ik heb zoiets van nee, je moet kijken naar wat de bewoners willen. Zeker vanuit de bewonersorganisatie. Zeker als je iets wilt organiseren. Vanaf het begin zeggen van hé luister, dit is van iedereen. Iedereen is hier welkom. Elk kind heeft een vader en een moeder en een opa en een oma. Als er een activiteit is, moeten pa en ma binnen kunnen komen om te kijken... opa en oma moeten binnen komen om te kunnen

Opgroeien

Verbinding

kijken. Maar het moet niet zo zijn van oh, daar komen mannen, oh ... Dan houdt het op. Echt niet. Beiden moeten kunnen komen. Elk kind dat gaat optreden heeft een vader en een moeder en een opa en een oma en die hebben het recht om ook te komen kijken hoe dat kind optreedt of hoe dat kind zingt of hoe dat kind toneel speelt. En als jij er een probleem mee hebt, van je komt niet waar mannen zijn, waar de vader van de kinderen is, nou, dan moet je thuis blijven. En wat ga je krijgen? Als je je kind dan ook thuis houdt, als dat kind een keer ontsnapt, is er een soort van een druk voor dat kind, waardoor de kinderen ook kattenkwaad uithalen. En natuurlijk zou het wel mooi zijn als je dat gemengd doet, maar stel, heel veel allochtone ouders, moeders, vrouwen, die willen niet altijd gemengd met mannen. Nou, dan kan je zeggen van ja hallo, we hebben al besproken van als we dat doen, dan moeten we het maar gezamenlijk doen. Ik zeg nee, als het kan doe je het, maar als het niet kan, dan kan je ook voor die vrouwen iets organiseren, want dan haal je ze in ieder geval uit huis. Stel dat er isolement is, dan haal je ze uit dat isolement hè? Dan doe je iets leuks in de wijk, dat zien ze. Vaak werken ze er ook zelf aan mee. Dan bereik je ook wat. **Doe je dat niet, dan zeg je nou, als ze niet willen dan maar niet. Dan handhaaf je eigenlijk gewoon het probleem. Mensen blijven gewoon thuis.** Dus ik bekijk het meer van kijk wat de wensen zijn en stem die activiteiten daarop af. **Het zijn altijd alleen de Hollandse mensen die komen. Geen buitenlandse mensen komen.** Afgelopen zomer heb ik gezien hier op het plein dat het ook alleen maar de blanke Nederlanders waren die wat hadden georganiseerd, in plaats van dat het divers was, dat ik de afspiegeling van de wijk zag. **Ze hadden er alleen geen rekening mee gehouden dat er ook Antillianen, Surinamers, Kaapverdianen, Moslims hier wonen.** Dus ik ben eropaf gestapt en zei van nou, ik vind het allemaal heel erg leuk wat jullie hebben georganiseerd, maar **ik kan mezelf hier niet in herkennen.** En ik denk dat het leeg is, dat er niemand komt, omdat het alleen gericht is op de blanke mensen. Sommigen waren het met me eens, anderen zeiden ja, **die buitenlanders komen niet naar de vergaderingen.** Ik zeg nee, als je echt interesse hebt in wie er in de wijk woont, dan weet je dat sommige allochtonen, bijvoorbeeld de moslimvrouwen, 's avonds niet buiten komen. Dus die komen ook niet naar de vergadering. Maar dan kan je een brief in de brievenbus doen dat er een activiteit is, snap je? Ik vind dat de bewonersorganisatie niet echt een behoorlijke rol speelt om de bewoners te betrekken bij de activiteiten en ook hun een rol geven in

de eigen wijk. Wat ik merk is dat de bewonersorganisatie niet echt de contacten heeft met bewoners. Die **bewoners gaan ook niet zomaar naar de bewonersorganisatie, die gaan alleen maar als ze klachten hebben.** Terwijl de bewonersorganisatie juist niet daarvoor is, maar juist voor als je een initiatief of een idee hebt of iets dergelijks. In Feijenoord wonen heel veel allochtonen, ik denk dat 70 procent van de bewoners van allochtone afkomst zijn. Het zijn met name Turkse en Marokkaanse gezinnen. Maar als je kijkt naar de vergadering van de bewonersorganisatie, daar zie je meer blanke mensen. Waar ze vandaan komen weet ik ook niet. En dus de betrokkenheid van de allochtone bewoners binnen de bewonersorganisatie is lager. En ik vind dat we daar ook in de komende tijd meer aandacht aan moeten besteden, dat ook de bewonersorganisatie iets voor de bewoners, voor alle bewoners... probeert de bewoners ook te bereiken en hun te betrekken bij de vergaderingen in de wijk. Niet alleen bij de vergaderingen ook, maar ook bij activiteiten. Dus daar moet ook iets aan gedaan worden. En dat is helaas niet het geval. **Bij het buurthuis kom ik wel eens, maar dat is niet voor iedereen.** Als er iets georganiseerd wordt, ga ik ook echt. Ook denk ik dat de meerderheid van de wijk er zo over denkt. **Niet positief in deze wijk is hoe de gemeente met de wijk omgaat.** Op een gegeven moment zegt de gemeente van hé, we hebben geld ergens en als je een projectje schrijft en zo, dan krijg je geld, ruimte, en dan kan je je projectje opstarten. Prima, top. Het is wel allemaal peanuts, maar als je een heleboel peanuts achter elkaar eet, dan is het ook goed. Het is alleen veel werk om al die brieven te schrijven, maar dan doen we het toch. Ik ben gegaan naar Poen voor je plan, dat was een advies. Poen voor je plan kon mij helpen een substantieel bedrag te krijgen voor het project. Het ging om 8.000 euro. Als ik een film maak, dan wil ik ook een goede film maken... en dan heb je aan 3.500 euro ook niks, dus het kan dan ook nooit echt iets worden. En 8.000 euro is niet zo veel voor een film maken, maar ik hoop dat het zo net genoeg is om toch te realiseren. Ik wil het graag maken en het geeft mij echt een goed gevoel, alsnog mijn droom waarmaken. En wat ik niet echt prettig vind, is dat er weinig subsidies worden gegeven. Ik weet niet hoe dat komt. Ik hoop niet dat de PVV wint, want hun willen helemaal de subsidie stoppen. **Als jij een goed project hebt, vind ik dat jij subsidie moet krijgen om het te realiseren.** Maar ze doen er heel moeilijk over, want ik heb nog steeds niks los weten te krijgen. Ik heb er nog wel vertrouwen in, maar het duurt wel lang. Als je aan een

subsidie kan komen en er zit ook nog een stukje educatie in, dan moet dat te doen zijn. **Er is geld zat.** Daar maak ik me geen illusies over, want er is geld genoeg. Wat ik onplezierig vind, is dat de gemeente zich niet gaat verdiepen in de dingen die er al zijn. Maak gebruik van organisaties die er al zijn. Er is een buurthuis, net zo groot met ruimte zat, een sporthal, fantastisch, een speeltuin met ruimte erin. Dat de gemeente dan, als je dan een project indient en in het project staat dat je een ruimte wilt hebben, zegt van je project is fantastisch, maar ga naar de bestaande organisaties en maak gebruik van die ruimte. Dat is een van de dingen die mij heeft gestoord afgelopen jaar. **En er zijn te veel regels. Ze kunnen niet snel handelen.** Ik heb voorstellen gedaan. Ik heb ideeën gedaan. Er is altijd een probleem. Nee, die problemen moet je oplossen! A la minute! Je moet niet gaan wachten. En dat doen ze... en dan denk ik hou maar op, ik doe het zelf wel op mijn manier. Als er een weg afgesloten moet worden, gaat het over te veel schijven. Ze moeten die vragen, ze moeten die vragen, ze moeten die vragen, ze moeten die vragen voor het wordt uitgevoerd. Er staat zes weken van tevoren, maar je weet niet zes weken van tevoren of je iets organiseert. Dan moeten ze naar Gemeentewerken, dan moet er weer een vergunning aangevraagd worden, dan moet de brandweer er komen. Nou, degenen die dat willen, die kunnen het probleem oplossen. Die zeggen de bus kan zo rijden, de brandweer kan zo rijden en de ambulance kan erdoor. Klaar. Maar die mensen houden mekaar aan het werk en het werkt gewoon niet. **En wat ik in de contacten met de scholen merk, is dat er allemaal mensen werken die hier niet wonen.** Die zijn wel op een bepaalde manier betrokken, maar om drie uur gaan de deuren dicht en dan gaan ze naar huis in een andere wijk... en klaar is het. Het leven hier gaat gewoon dag en nacht door. Nou hoeft niet iedereen die op school werkt hier te wonen, maar ik zou het fijn vinden als er meer betrokkenheid met de wijk is. Het is heel slecht hoe ontoegankelijk de scholen zijn. Als je ze om vijf voor drie belt, dan hebben ze het nog te druk want dan zijn ze nog les aan het geven. En om vijf over drie zijn ze al naar huis. Dus wanneer kan ik die mensen nou eens bereiken? Zij zouden meer liefde met de wijk moeten hebben. Scholen zijn te weinig, want daar heb ik ook al aan gedacht, scholen zijn te weinig. En dan zit ik weer met het gezeur, want die directies van scholen zijn lui en hebben na schooltijd voor de kinderen niks over. **Wij doen zelf altijd dingen vanuit waar wij goed in zijn.** De ene keer komen daar meer mensen bij, soms sluit je aan bij een ander

event en we doen ook weer zelf een aantal eigen events. Dus dingen die er al georganiseerd worden bekijken we en daar spreken we over met degenen die dat organiseren, om te kijken of we daar wat aan toe kunnen voegen. We hebben ook bijvoorbeeld ooit een modeshow georganiseerd voor kinderen, met zo'n rode loper waarop ze konden showen. In het midden heb je dus een hele grote grasruimte en daar omheen het gebouw, de flats. Iedereen, heel veel mensen kwamen. Je kon ook van tevoren aanmelden. Natuurlijk, veel mensen waren een beetje terughoudend. Maar ja, voordat we het wisten stond bijna de hele wijk, nou, ik overdrijf nu wel een beetje, maar in ieder geval heel veel mensen kwamen er op af. Nou, dat is leuk. **We hoeven dat niet per se altijd helemaal in ons eentje te doen.** Ja, ik merk dat dat ook wel heel erg gewaardeerd wordt, omdat je vaak merkt dat er bij wijze van spreken op dezelfde zondag drie events worden georganiseerd zonder dat mensen daar van elkaar van af weten. We hebben een poging gewaagd om de Oranjeboomstraat weer onder de aandacht te krijgen. Dat is goed gelukt. Dat was in november, het laatste feest van de buurtvereniging, in samenwerking met de winkeliersvereniging en de gemeente. Het was een open dag voor kinderen en 's avonds was het voor jongeren en volgens mij is dat heel goed gegaan. Yes-r de rapper was hier, er was een kinderkunstwedstrijd in het leven geroepen, hebben alle basisscholen in de omgeving aan meegedaan. Enorm leuk, enorme opkomst, iedereen enthousiast. Die schilderijen werden verloot en dat geld kwam bij een goed doel terecht, en dat was heel leuk. Het Droomtheater heeft de muren beschilderd, alle tafels tegen de muur gezet en alle muren zijn vol geschilderd met mensfiguren. Verder is daar de nieuwe versie van poppentheater Jan Klaassen gepresenteerd en dat was leuk. 's Avonds was er iets voor jongeren en dat heette Electronic Art en dat vond ik ook een heel goed project. Dat was een project dat met de jongeren uit de buurt is gemaakt, met studenten die allemaal kundig zijn in computers. Het is een spel, ik zal het uitleggen... die vroegere gaskoepels die daar staan, die zijn een beetje beschilderd. Daar is een spel in de straat gemaakt en dat zijn gekleurde lampjes die het alleen 's avonds doen. Die zitten in de stoeptegels. Daar staat een telefoonnummer bij, dus je kunt met je mobieltje dat nummer bellen en dan kun je een spel spelen. Je score kun je dan sms'en en dan kun je op internet kijken wat voor plaats je hebt gehaald. Maar je kunt ook je vriend opbellen op het Noordereiland en die kan het spel daar ook spelen, dus je kunt een wedstrijdje doen. Het is super modern, dus dat is heel erg leuk. **Maar dat gebeurt dan maar één keer en daarna stopt het ermee.** En dan heb ik zoiets van nee jongens,

wees blij dat er in ieder geval wel een aantal vrijwilligers zijn uit de wijk. Met nog meer, daar moet aan gewerkt worden. Waarom zijn de mensen niet betrokken en dat soort zaken? Ik bedoel, nu doe ik het niet meer want ik heb gewoon geen tijd. Ik heb het veel te druk met andere dingen. Maar zorg voor continuïteit hè? En niet de ene keer wel en dan weer jaren niets meer en dan later gaan klagen van ja, dat gaat niet goed of mensen komen niet of weet ik veel wat. Maar dat was jammer genoeg een van de weinige keren dat er iets georganiseerd werd. En daar is echt, echt veel meer vraag naar. Nou, op zich, de vraag is dan natuurlijk: **wie zouden dat dan moeten doen?** Ik weet niet of de bewonersorganisatie dat zou moeten doen. In ieder geval de ondernemersverenigingen. Die doen in ieder geval hun best, maar die hebben een beperkt budget, dus die kunnen weinig doen. **De deelgemeente stimuleert natuurlijk wel dat mensen dat zelf oppakken, maar op dit moment zie ik dat dit nog niet echt opgepakt wordt.** Daar ligt nog een kloof, denk ik. Er gebeurt niet iets structureels. Het is elke keer eenmalig. Maak het wat meer cultureler en betrek ook scholen en instellingen er meer bij. Ja, probeer in samenwerking met ondernemers en ga zo maar door. Voor volwassenen, maar ook voor kinderen. Maar niet elke dag. Ik bedoel, het moet niet een circus worden. Het is wel een wijk. Tuurlijk, het kan wel af en toe, maar zorg er wel voor en maak die combi met allerlei instellingen en ondernemers. Dat is leuk. En volgens mij heb je daar ook heel veel profijt van.

Werk en inkomen

Werken in Feijenoord...

77

Opgroeien

Dan vertel ik de kinderen ook een beetje over de geschiedenis van deze wijk aan de hand van foto's. En dan lopen we de wijk door. Dan laat ik de Hertz zien en het poortgebouw en het Entrepotgebouw. En ik vind het dus ook leuk om kinderen wat bij te brengen over de geschiedenis van de wijk waar ze in wonen. Want dat is het leuke wel van deze wijk. Het heeft een hele interessante geschiedenis. De expansie van Rotterdam als zo'n beetje de grootste haven ter wereld, dat is hier begonnen. Dat is hier begonnen. Op deze postzegel. Dat vind ik interessant. Ja. Het is een bedrijvige omgeving, zou ik zeggen, alleen je moet het nog beter, aantrekkelijker maken voor de ondernemers. Al weet ik niet wat de factoren zijn waarom bepaalde ondernemers hier niet willen vestigen. Er zijn vast wel argumenten voor denk ik, of redenen. Veiligheid wellicht en dat soort zaken. Ik snap wel dat mensen misschien het een risico vinden om hier te gaan zitten, maar ja, wie weet zijn er toch dingen mogelijk. **Maar deze tijd is niet heel florissant om iets nieuws te beginnen.** Als al die subsidies volgend jaar toch gekort geworden, zo denkt toch iedereen en misschien is het helemaal niet zo, dan ga ik daar geen nieuwe zaak beginnen. Hoe kan het bijvoorbeeld zijn, en daar staan de mensen nooit bij stil, dat hier op zo'n grote wijk, ongeveer twintigduizend inwoners, geen speelgoedwinkel is? Die is er niet. Dat heeft een reden. Mensen moeten zich dat afvragen. Een Toys 'R' Us of een Bart Smit, die doen onderzoek naar de bevolkingssamenstelling, naar de inkomens. Een Bart Smit gaat hier niet zitten als die geen geld verdient. Er is dus geen speelgoedwinkel. Dat houdt één ding in. Er wordt dus geen speelgoed voor de kinderen gekocht. De ouders hebben het geld niet. Het is te duur voor de ouders. Tja. Die mensen hebben het geld niet of die willen het geld er niet voor uitgeven. Ik weet het wel. Die zaak is binnen een maand failliet. Overal heb je die Bart Smit winkels en die verkopen duizenden computerspelletjes. Hier is die gewoon binnen een maand failliet, omdat de kinderen geen geld hebben om dat te doen. Ik zie dat er veel nieuwe winkels komen, maar tegelijkertijd zie ik ook wel dat er veel weggaat. Volgens mij heeft dat met verschillende factoren te maken. Ik bedoel, als iets goed loopt dan blijf je. Zeker als ondernemer, denk ik. Maar volgens mij heeft het ook te maken met de kundigheid. Want ik bedoel, je leest het ook wel, **sommige mensen beginnen met een zaak, maar weten niet hoe en wat het allemaal eigenlijk betekent.**

En soms gaat het alleen maar om wetgeving en dat soort zaken. En als je dat allemaal niet weet, dan kan het mislopen. En dan binnen een mum van tijd ben je weer failliet bij wijze van spreken. Je ziet natuurlijk dat er in het gebied rondom het Afrikaanderplein heel veel nieuwe initiatieven een paar jaar geleden kwamen, maar die waren bij wijze van spreken te vroeg en zijn weer failliet gegaan. Of zijn dan weer weg voordat je weet dat ze er zijn. En ik denk dat een van de misschien wel lastigste opgaven timing is in dit proces. Je moet er precies op tijd zitten en dan gaat het een enorme vlucht nemen. Als je er iets te vroeg zit, heb je het heel erg moeilijk, heb je geen klandizie en is het net te lastig om iets op gang te brengen. Dus de volgorde waarin initiatieven, bedrijvigheid, grote, kleintjes in een wijk ontstaan, is heel erg belangrijk. En dat ook echt in de goede volgorde. En die volgorde is soms ook niet echt helemaal te voorzien. Creative Factory is niet goed gegaan. Dat is met heel veel bombarie aangekondigd, maar op een gegeven moment heeft dat te weinig opgeleverd. Dat heeft heel veel geld gekost, dat is zonde. Dus daar had ik zelf meer van verwacht, dat er echt veel meer zelfstandig ondernemers zonder personeel, creatieve ondernemers, dat die daar echt er iets van zouden maken. Maar jammer genoeg is dat niet gelukt. Je weet het ook niet echt altijd. Dat is misschien ook wel een van de moeilijkste opgaven. Ik zou het ook niet durven zeggen hoe je het moet doen, don't get me wrong, maar dat is wel een grote uitdaging. Ik kom wel steeds meer kleine bedrijfjes tegen waarvan ik niet wist dat ze hier bestonden. Er zit ook ergens een meubelstofeerderij aan de andere kant van het water, daar fiets je eigenlijk gewoon langs als je niet weet dat hij er is. Maar daar was ik toevallig laatst en die zei ja, het is heel moeilijk om opslagruimte te krijgen als bedrijf. Daar is blijkbaar weinig voor gereserveerd qua ruimte ja... Ik weet er niet veel van, maar dat lijkt mij dan een gemiste kans, want als je dan meer bedrijvigheid hier wil, moet je mensen ook de mogelijkheid geven. Dus misschien zouden ze nog meer kunnen onderzoeken wat ondernemers dan nodig hebben. En wat misschien ook wel een goede is: laat ook die ondernemers praten die nu hier zijn en succes hebben, en die zijn er, die zijn er al jaren, dat kan niet anders. Laat ze praten, laat ze spreken, laat ze, ik weet niet of het al aanwezig is, laat ze een soort, ik zou bijna zeggen een soort groep vormen. Breng ze bij elkaar, want zij willen ook graag dat er nog meer ondernemers komen. Ze willen ook graag, dat kan niet anders. Noem het maar hoe je het wilt noemen, als je ze maar bij elkaar kan brengen. En dan weet ik echt

Activiteiten

Verbinding

zeker, dan komen er ideeën. En dan komen ze ook wel en zo iemand kan het ook gewoon heel goed benoemen, denk ik. Nou, laat ze dan bij elkaar komen en faciliteer dat in ieder geval heel goed. Ja, en dan kunnen ze wel ook weer andere ondernemers enthousiasmeren. Zeker wel laten zien wat er te halen valt hier. Er zijn heel veel kansen hier voor ondernemers. Het kan hier echt. Het bruist al volgens mij, maar het kan nog beter, denk ik. Laat zien wat Feijenoord te bieden heeft. Dat kan ik zelf niet, maar ik bedoel in de zin van: Feijenoord biedt wel veel dingen. Dat kan niet anders. En als je dat kan laten zien en promoten. Je verkoopt jezelf als wijk of als deelgemeente en je moet weten wat mensen, ondernemers willen. Die vraag moet je stellen. Waar zijn ondernemers in geïnteresseerd? Nou ja, als je daar antwoord op kan geven en je ziet dat die antwoorden ook hier te halen zijn, en dan heb ik het natuurlijk ook over Feijenoord, nou laat dat dan even zien. Laat al die positieve dingen zien, want er zijn natuurlijk altijd negatieve dingen die invloed kunnen hebben op dat iemand zegt van nou ja, Feijenoord, ik weet het niet hoor. Ik noemde wel veiligheid, of dat misschien wel een aspect kan zijn waarom iemand niet hier komt. Er zijn mensen die dat heel goed kunnen vertellen. Die weten dat natuurlijk heel goed. Er is weinig werk voor jongeren in de wijk. Er zijn alleen een paar Turkse winkels en een Marokkaanse slagerij. Kantoren zou een goede oplossing zijn. Daar zouden jongeren kunnen werken. Door vroege werktijden zouden ze 's avonds minder lang op straat blijven hangen. Kijk, er zijn mensen die werk hebben, er zijn mensen die geen werk hebben. En als we het over Feijenoord hebben, laten we eerlijk zijn, wij maakten daar weleens grapjes over, wij waren er vaak verbaasd over hoeveel mensen er in een of ander programma zitten, dus een werk-reïntegratieprogramma of een programma voor werkervaring. Heel veel mensen zijn al jarenlang bezig om weer aan het werk te gaan, wat om wat voor reden dan ook, dat weet ik niet precies, heel erg moeilijk is. Dus je zou wat met bedrijvigheid in de wijk willen hebben. Ik zou wel graag zien dat ze jonge ondernemers helpen en stimuleren hoe ze het beste kunnen ondernemen zonder dat ze in de problemen komen op financieel gebied. Maar echt leren, stap voor stap. Ik zou het heel erg interessant vinden als kleine starters, jonge starters, makkelijker de weg vinden naar of een vorm vinden van ondernemerschap als eenmanszaak, als ZZP'er. Dat zou ik heel erg goed vinden. Ik merk dat de interesse er wel is en ik denk dat ze met wat goede begeleiding ook die stap kunnen maken. Wij werken met mensen die het moeilijk

Activiteiten

Wonen

Opgroeien

Opgroeien

Verbinding

vinden om voor een baas te werken. Dat kan ook een positief scenario opleveren om voor jezelf te beginnen. Hier kunnen mensen ervaring opdoen, maar ze maken ook een film voor iemand anders en we hebben workshops in jongerencentra. Dat verbinden is belangrijk, dat niet iedereen 's ochtends achter zijn computertje kruipt en daarna om zes uur de deur dichttrekt. En ik denk dat het belangrijk is hoe dat zichtbaar wordt in de wijk. Ik vind het belangrijk om onze kennis van mediatechnologie en van games en die hele nieuwe mediahoek ook over te brengen naar met name jongeren. En daarbij wil ik een combinatie maken met de openbare ruimte, dus kijken of je met nieuwe media en jongeren hun plek in de openbare ruimte kan verbeteren. Dat is waarom we hier terechtgekomen zijn. Wat wij merken is dat ze erg geïnteresseerd zijn om ook met creativiteit en technologie te werken. En op die manier willen we ze ook interesseren om andere loopbaanperspectieven te ontwikkelen en misschien ook eigen bedrijfjes op te starten hier op het gebied van de creatieve industrie. We hebben hier ook jongeren die met ons meewerken. In het begin werd het trekken en duwen om te kijken wat de beste manier was om ze te begeleiden. En die zie je gewoon groeien en het is gewoon prachtig, echt heel erg leuk om mensen in een paar maanden tijd helemaal op te zien bloeien. Daar word je erg blij van. Ja, echt heel erg leuk. Ik ben hier komen te werken, omdat ik samenwerken als één van de belangrijkste dingen zie. Ik zag wat ze allemaal doen en ik ben een creatieve persoon. Toen dacht ik van effe d'rin springen, want ik kan ook zelf met hun bedenken. Ja, ze vonden gewoon leuk wat ik allemaal deed voor hun. En ja, op een gegeven moment zei ze tegen mij ja, kom gewoon bij ons werken. Ja, zo simpel was dat eigenlijk. Zo ben ik eigenlijk in contact gekomen, want lang geleden belden ze mij gewoon om vrijwilligerswerk bij hun te doen. Toen dacht ik van okay, dat vind ik leuk. Ben ik naar hun gegaan en dat heb ik ook gedaan. We hebben nu de hele tijd twee stagiaires die ook werkervaring opdoen om daarna weer naar school te gaan. En we hebben in de afgelopen maand een workshop georganiseerd voor jongeren van De Nieuwe Kans. Dat is een reïntegratieproject van jongeren die in de problemen zijn gekomen. En die kinderen van De Nieuwe Kans doen ook graag vrijwilligerswerk en zo. Om ze bezig te houden. Die hebben een intensief trainingsprogramma. Ze zitten bij de Koepels, helemaal aan het einde van de Oranjeboomstraat, de gaskoepels, en wij verzorgen dan de hele tijd voor die groep een cyclus van workshops, zodat zij ook een ander idee krijgen, dat werk

Opgroeien

Verbinding

Opgroeien

ook heel erg leuk kan zijn en dat ze hun creatieve skills ook kunnen ontwikkelen. Als je het aan mij vraagt, ik vind het beter dan school. Ik kan hier mijn creativiteit laten zien en ook zo een portfolio bouwen om naar het grafisch lyceum te gaan. **Zo ben ik van plan om hier te laten zien dat ik verder met school kan gaan.** Als ik klaar ben met het grafisch lyceum, dan kom ik zeker weer terug hiernaartoe. Zeker, zeker, zeker. Er zijn veel kansen. Je hebt hier het Albada College dichtbij de Rosestraat, je hebt een Werkstad die je begeleidt, je hebt vormen van werkgelegenheden die mensen kunnen drijven tot een vak. Zet een leerproject op met het Albada, donder een schoenmaker neer en die heeft binnen een maand een gouden zaak. Want de mensen gaan weg, om hun schoenen te repareren moeten ze weg. Nou, we leven in crisis. Een sleutel laten maken is veels te ver weg. En in de zaak die dat doet, waar ik ook mijn schoenen laat repareren of mijn schoensmeer koop, zie ik alleen maar mensen uit onze wijk die daarheen gaan. Die man werkt met zes man. Zes man in dienst. Omdat alles uit de buurt naar hem toegaat. Hij zit bij de markt, dus als alle mensen naar de markt gaan, gaan ze erheen. Hier moet een schoenmaker komen. Niemand is op het idee gekomen. Maar als de gemeente iets goed wil doen voor de wijk, ga met het Albada praten. Zoek iemand op en zeg kom in de wijk. Nou, zo'n man komt er en die neemt wat leerlingen in dienst die het vak willen leren. Dan ben je goed bezig. Als hier een schoenmakertje komt bij de Jumbo in zo'n hokje, sleutels, schoensmeer... je wordt geen miljonair, maar je hebt een goede boterham. Ze gaan allemaal naar Zuidplein en Zuidplein zitten tien man te wachten. Laat dat maar een project zijn. Zoek maar iemand uit wie het wil worden. Zet daar apparatuur neer in combinatie met het Albada, of welke vakschool dan ook. Ikzelf hebben het bij Werkstad gedaan, toen ging ik negen maanden in de horeca. Omdat ik niet gespecialiseerd was in de horeca kreeg ik geen salaris maar sociale dienst van ze en toen ging ik dus als een vrije vogel in de horeca. Maar ze hebben me geleerd hoe ik moest bedienen en toen heb ik mijn sociale hygiëne gehaald en ik heb getuigschriften ontvangen en ik heb het negen maanden gedaan. **Ik ging er met lege handen in en ik ben er met getuigschriften en diploma uitgegaan,** dus ik heb sowieso een verhoging van mijn werkkniveau gekregen. Wat ik mij ook kan voorstellen is dat het bijvoorbeeld voor de opgroeiende jeugd goed is dat die in aanraking kunnen komen met hoog opgeleide mensen, zodat zij ook kunnen zien van hé, mijn buurman heeft het gewoon gered en dus als ik nou gewoon hard leer, dan kan ik dat ook. **Als een hele wijk werkloos is, dan weten die kinderen niet anders.**

Opgroeien

Je hebt een apotheek in de buurt en je hebt een Jumbo en ook wat kleine winkeltjes, hoewel ik mij kan voorstellen dat er misschien nog wel wat meer kleine bedrijfjes zouden kunnen komen. **Een wijk met ondernemers, dat zorgt ervoor dat de wijk gaat leven. Dat zorgt ook voor werkgelegenheid. Dat zorgt voor ondernemers, die willen ook in een fijne wijk gevestigd zijn, want naar een fijne wijk gaan mensen ook graag toe. Gaan mensen ook graag winkelen.** Een wijk zonder winkels, nou dat is volgens mij ook niks, dat moet je niet willen. Dan moet er wel een centrum zijn. Dus dat is voor de wijk alleen positief. En hier ook beneden die winkels, dat is ook altijd wel gezellig, bij de cafetaria of de groenteman of de slager. Ja. Ik bedoel, ik denk toch wel dat daar een behoefte aan is. **Dat brengt ook denk ik de mensen bij elkaar,** weet je? Dan kan je naar zo'n kapperszaak gaan weet je, en kan je gewoon je sociale contacten wat verbreden om het effe zo te zeggen. **Praatje houden of zo.** Je gaat naar de kapper en je loopt naar buiten, weet je wel, ga je even naar de slagerij of zo. Ik weet niet, dat vind ik allemaal positief. Contacten binnen de wijk heb ik opgedaan door boodschappen te doen. **Dat je dan als je elkaar tegenkomt in de winkel.** Ja, ik bedoel, hoe gaat dat? Dat is gewoon, dan kom je elkaar drie keer tegen, dan is het een gedag. Of je staat op de bus te wachten. En ik woon hier in een straat waar ik nooit honger zal lijden, want ik heb hier de winkels, de groentezaak, de slager, en al heb ik geen geld, ik eet! Want ik heb een hele goede buurslager en buurgroenteboer. Ik mag poffen dus. Ja, ik doe het niet, met opzet, maar als het moet dan mag het. Zo'n vertrouwensband heb ik met ze. Prettige zaken. Want ik bedoel, ik denk niet dat ik het bij mijn Nederlandse groenteboer zou durven. Maar ja, het is ook een stuk cultuur. Ik heb een Marokkaanse slager en een Turkse groenteboer. Ze kennen mij, maar ik heb gehoord dat het daar in hun eigen land ook zo'n beetje zo gaat. En net als De Nieuwe Kans, dat is een traject waar kinderen die hun problemen hebben en op straat gaan gewoon hun leven weer opnieuw kunnen oppakken. En die jongens doen gewoon alles goed. Ze laten hun talent zien. Je komt daar, je geeft ze opdracht, dan moet je opdracht maken. Ze zitten gewoon relaxed en praten met hun: wat schuilt er in hun, wat kan je beter, hoe ga je om met andere mensen op straat? Kun je van die jongens leren. Je kan zo makkelijk vrienden hier maken. Ik kan mij nog herinneren dat ik op een scheepswerf werkte en dan moest ik mijn kleine of grote boodschap doen, en dan stonden er van die grote voetstappen op de bril. Dat was van een Fransoos of

een Turk, die dachten dat je boven dat gat moest gaan staan. Dat heb ik echt meegemaakt. Wij hebben die gasten toen duidelijk gemaakt dat zij erop moesten gaan zitten. Of je zat in zo'n grote kantine en dan zaten er een stel Spanjaarden of Italianen in hun eigen taal te praten, en dan werd er gezegd: jullie moeten Hollands praten, want anders komen jullie nooit hier. Ik vind het altijd wel een bepaalde levendigheid als mensen met hun eigen zaak bezig zijn. Dat geeft vaak wat meer leven op straat. Hoop mensen gaan ernaartoe. Dat vind ik wel leuker dan alleen maar wonen, want dan stappen mensen de auto in en ze zijn weg en die stappen de voordeur in en ja... Dat vind ik de leukste activiteiten. Er zit nu een restaurantje op het puntje, dus misschien heb je dadelijk van de zomer meer bedrijvigheid daar zo. Dan loop je automatisch makkelijker zo dan dat je via een andere zigzagweg naar de bus gaat of naar het bruggetje of naar de supermarkt. Dus zeg je ik loop lekker langs de waterkant. **En we hopen dat de Trattoria aantrekt, kracht heeft.** Dat is hier op de hoek. En daar worden leuke dingen georganiseerd, een filosofische avond één keer in de vier weken en dat soort dingen. Wij hopen dat dat soort initiatieven gewoon mensen hiernaartoe trekt. **Ik denk dat de wijk er heel veel aan heeft als het ook bedrijvigheid is dat verbonden is met een sociale functie,** zoals hier op de hoek het Trattoria waar een terras komt en jongeren werkervaring op kunnen doen. Ja, wij krijgen ook een terras hier verderop bij die Trattoria, dat vind ik heel erg fijn. Er zijn hier relatief weinig winkels, maar ik ga wel naar de Trattoria, daar zijn we erg blij mee. Daar kun je lekker een hapje eten of een wijntje drinken. Wij hebben dan vrijdag 's avonds een borreltje bij de Trattoria, hier op de punt. Je komt meer burens tegen, want die gaan daar eten. En dan heb je in de winter ook een leuk contact. Het is een nieuw restaurant en daar wil ik gaan eten, maar dat is altijd dicht. Nou ja, die mensen zijn er ook niet, dus dan houdt het op. Dus uitgaan doe ik in het centrum. Als ik hier ben dan ben ik toch meer aan het werk en als ik in het centrum ben dan ben ik toch meer uit, dat vind ik eigenlijk leuker. Ook ga ik wel eens naar restaurants, Zuidplein is dan de beste plek om heen te gaan. Hier in de buurt zijn niet genoeg faciliteiten om zoiets te ondernemen. Ik ga niet naar koffiehuisen, daar heb ik een hekel aan. Er is de nodige activiteiten op het gebied van horeca. Een erg gezellige wijk. **Het is wel heel veel wonen.** Ik vind het wel jammer dat er niet van die kleine kroegjes en van die eettentjes... dat komt ook wel een beetje hier bij het Entrepot, maar ik vergelijk het een beetje met het Oude Noorden en dat vind ik toch wel heel leuk, om zoiets te hebben. Dat geeft wat meer

stedelijkheid. Dus een wat beter restaurant zou ik leuk vinden, of wat betere eettentjes. Dat zou ik wel heel erg waarderen. In de pauze gaan wij naar de Jumbo, dat is een winkel hier in de buurt. Daar kan je relaxen, eten. En soms ook loop ik gewoon langs om te kijken hoe het hier in de buurt is. Ik denk sowieso diversiteit. Ik bedoel, kijk maar naar die winkels. Misschien zie ik het heel anders. Winkels waar je van alles kan kopen. Je hebt Marokkaans, je hebt Turks, Antilliaans, je hebt van alles hè? Veel kleine middenstanders, waar je over het algemeen goed geholpen wordt. En alles loopt. Nou ja, kijk maar, die slagers die lopen ook, volgens de slagers, die draaien ook hartstikke goed. Ik denk dat dat ook een kans is voor ondernemers. Als het gaat om de slagerij, dan weten ze van sommige doelgroepen: als ze komen nemen ze gelijk twee, drie kilo of weet ik veel wat. Stem daar maar je wensen op af zou ik zeggen. Ik hoef in principe de wijk niet uit voor mijn boodschappen. Wij hebben hier natuurlijk de Jumbo zitten, we hebben de Albert Heijn zitten, de Lidl. Op de Vuurplaat zitten ook een aantal winkeltjes. Ja, je moet een stukje lopen. **In de buurt zijn niet genoeg winkels.** Er zit niet meer echt iets dichtbij. Vroeger hadden we hier een bakkerij zitten, groenteboer. Wat zat er nog meer? Een stukje verder zat er een soort kruideniertje. Dus ja, dat is allemaal niet meer, die mensen zijn echt allemaal vertrokken. Dus je moet wel een stukje verder lopen hè? Ik bedoel, het is niet ver, maar voor de oudere mensen hier in de wijk die er nog wonen is het een behoorlijk stukje. En doordat de bus niet meer rijdt zoals die vroeger reed, gaan een hoop mensen nergens meer heen. Dus voor de oudere mensen vind ik dat wel weer een nadeel. De gemeente moet eens echt rekening houden met onze leeftijd, ook qua ligging van het gemeentehuis. En dat doen ze toch niet, dat weet ik nu al, want het is natuurlijk allemaal gezeur, want ah joh, zo'n groot stukkie maar en wat maakt dat nou uit met die bus en overstappen? Maar als je slecht ter been bent, is het een rot-eind hier vandaan hoor. In bepaalde delen van de wijk zijn veel winkels, maar **in de kant waar ik woon is te weinig kleine middenstand in de buurt.** Vooral oudere mensen zouden hier last van hebben, omdat zij weinig hulp hebben met het boodschappen doen. **Maar ja, dat is niet alleen in Feijenoord, hè? Die is overal verdwenen.** En dat was het leuke van de Oranjeboomstraat hier. Je had er van alles zitten. Een kruideniertje, een slager, noem maar op. Alles was er. Ik vind de Oranjeboomstraat niet echt een winkelstraat, hoor. Het is niet meer als vroeger. Toen waren er hele brede trottoirs. Ik ben er geboren, er waren echt hele brede trottoirs. Dat was meer een laan. Je had een

Opgroeien

groenteboer om de hoek. Het is allemaal net iets dichterbij qua kleine winkeltjes. Die zijn er niet meer. Op de Oranjeboomstraat kom ik hooguit voor wat boodschappen. Ik vind het erg vervuild. Erg veel zwerfvuil. En met de mensen die die straat bezoeken heb ik geen contact. Daar kan wat winkels betreft aardig wat veranderen, wat verbeterd worden zou ik zeggen. Wat opgefleurd worden. Er gaan volgens mij meer winkels weg dan dat er komen. Het is killer. Een hele lange, mooie straat met in het midden bomen en ook een beetje gras. Het kan mooier. Het kan vrolijker worden, snap je? En als dat gebeurt, is dat voor de wijk, zeker voor die straat, aangenaam. Als ik vanaf mijn kant naar het centrumpje ga, niet op de Oranjeboomstraat maar verderop, dan loop ik sowieso die kant op. Die andere straat kies ik toch maar liever. Ja, het kan wat mooier, het mag ook wat mooier. Het is bijvoorbeeld heel vies. Het gras in het midden is gewoon heel erg vies. Er mogen daar wel honden worden uitgelaten, dus je kan niet daar gaan lopen vind ik, al is het daar misschien niet voor bedoeld, want daar heb je ook een stoep voor. Maar dat is maar een klein, nou ja klein, dat vind ik maar een belangrijk aspect. Joh, je moet op loopafstand even naar het winkelcentrumpje kunnen gaan. De Oranjeboomstraat is op loopafstand, dus als dat daar zou kunnen, nou dat is fantastisch. Nu vind ik de Oranjeboomstraat niks. Ik vind het helemaal niks. Want je hebt dan Turkse winkels, allemaal hetzelfde. Ik vind het gewoon niks. De aanblik is nog erger. Het lijkt zo verloederd. Ze hebben er wel wat aan gedaan. Ze zijn ermee bezig. Misschien over een paar maanden, over een jaar dat ik kan zeggen van hier loop ik heerlijk. Weet je, met een opgeheven hoofd. Maar nu op dit moment? Nee, dat ziet er zo verloederd uit. Nee. En nu zit er eigenlijk niks aantrekkelijks meer. Voor ketens moet je naar de Vuurplaat. Een Jumbo en een Lidl en een Albert Heijn. Ja, ik kom in de wijk waar de winkels zijn, dat is bij de Jumbo hier op het Handelsplein en ik kom in de wijk bij Vuurplaat om inkopen te doen. Nou, supermarkten hebben we zat. Kledingwinkels zijn alleen bij Zuidplein. Kledingzaken hier in de straat zijn binnen een half jaar weg, want ze verdienen niks. En die grote winkels winnen het van hun. Niet toch? Ja sorry, maar **daar kunnen ze dus niet mee concurreren hier.** Wat doet men dan? Ja, dan ga je toch maar naar die winkels. Ik moet eerlijk zijn, de meeste boodschappen doe ik bij de supermarkt. Ik weet dat er daar een klein winkeltje zit, maar daar ben ik om eerlijk te zijn nog nooit geweest. Ja, **dat is denk ik toch het gemak van die grote supermarkten.** Als ik wat wil hebben, dan weet ik zeker dat ik het kan vinden. Maar een klein winkelcentrumpje met de Hema, want ik mis dan de Hemaworst,

*Wonen
Verbinding
Wonen*

Verbinding

Wonen

want ik moet helemaal naar Zuidplein voor lekkere tompoezen. Wat ik wel mis is bijvoorbeeld de markt. Want we zitten hier in Feijenoord en de markt is aan het Afrikaanderplein in de Rijnhaven. Er is geen enkele busverbinding van hier waar ik nu zit naar de markt. Wat ik heel jammer vind, is dat de Nederlandse bakker weg is, dat we alleen maar een Turkse bakker hebben. Ik vind Turks brood wel lekker, maar niet elke dag. Een bakker wordt gemist. Er is wel een Turkse bakker, maar deze is min of meer getransformeerd tot pizzeria. Dus we halen wel bij Albert Heijn, maar ik vind het heel jammer. Weet je wel, het gebak en vers brood en dat soort dingen, dat heeft Albert Heijn wel, maar Albert Heijn is een supermarkt weet je wel. Zo'n gezellige kleine bakkerij is weg. Daarvoor moet eerst een stuk gereisd worden. Wat loopt hier? Ja, Islamitische slagerij. Klaar. Dat loopt. Alles zat er, nu is het sterk gericht op de multiculturele winkels. Ik vind dat ook niet erg, want ik haal mijn kip en mijn broodje shoarma bij de Marokkaan, dus dat vind ik prima. Maar het is toch anders. Er zijn heel veel mensen hier die er toch wel problemen mee hebben. Er zijn mensen die zo'n slagerij vies vinden. Ja, dat is toch een soort bekrompenheid. Wat ik zie is dat er steeds meer moslim ondernemers bijkomen. Dat vind ik wel jammer. Het zou wel eigenlijk een spiegel van de samenleving moeten zijn daar. Dan zou het leuker zijn. Vind ik beter uitzien. Dat je steeds als je in een winkelstraat loopt ziet dat het overheerst, dat vind ik wel jammer. Je hebt de Turkse supermarkt en verderop heb je er weer een. Nee, dat soort dingen hoeft niet meer. Groentewinkels hebben we zat. Niet weer een shoarmazaak. Omdat er niet alleen moslims hier wonen. Net wat ik zeg, ik zou wel de spiegel van de samenleving willen zien in de ondernemers. Omdat die er wonen, hè? Ik bedoel een Surinamer, dat er een Surinaamse winkel is, een Antilliaanse winkel, een moslim winkel, een winkel voor blanke Nederlanders, Kaapverdianen, Chinezen, Javaans, noem maar op. Weet je wel, dat je dat herkent. Dus ik zou wat meer diversiteit willen zien binnen de ondernemers. Voor elk wat wils. Ik vind het perfect dat die winkels er zijn, maar het zou zo moeten zijn dat die winkels er gevoelsmatig voor iedereen zijn. De meeste Rotterdammers gaan niet gemakkelijk die winkels naar binnen. Ik kom regelmatig in die winkels om dingen te halen, maar er komen maar weinig echte Nederlanders. Misschien lusten ze het niet of willen ze het niet, wat de boer niet kent dat vreet hij niet, dat kan ook. Dus het meeste is verdwenen. Wat er gekomen is, dat zijn dus hele andere soort winkels. Je waant je eigen in het buitenland, van als er slager staat, dan is het geen slager meer, maar is het een groenteboer.

Het is niet meer te volgen, tenminste voor mij niet. Te veel van hetzelfde, onaantrekkelijke winkels. Dat soort zaken. **Het is ook eenheidsworst, het is allemaal hetzelfde.** Er zitten nu weer ik geloof vier kappers in een buurtje, dus ik bedoel, er is ook helemaal geen beleid wat dat aangaat. Alles mag, als het maar opgevolgd wordt. En dat Entrepot, het is prachtig maar er blijft geen winkel zitten, want alles gaat er weer uit en ze gooien er van alles maar in. Er is totaal helemaal niks. Ik vind het jammer dat het alleen maar Islamitische winkels zijn. Het is de Marokkaanse slagerij en de Turkse groenteboer... en de snackbar is nu van een Chinese man. Je hebt hier geen Nederlandse winkels. Bijvoorbeeld de Nederlandse bakker bestaat jammer genoeg niet meer. Dat is dus ook een imagoprobleem dat de Nederlanders hebben die hier komen wonen. Ik heb hier nog wel meegemaakt dat hier een Nederlandse supermarkt was, een paar maanden later was hij weg. Een beetje een gevaarlijke uitspraak, maar **wat mij betreft mag de kwaliteit omhoog van de bedrijven die hier zitten.** Ik vind het leuk om ook een bepaalde kwaliteit te hebben in de bedrijven. Dus als ik naar de bloemenzaak ga, dan wil ik niet het aller-goedkoopste bloemetje, maar dan wil ik wel dat er ook wel wat goeds aangeboden wordt. En ik vind hier dat het niveau van wat er aangeboden wordt aan lage kant is, zeg maar.

Als ik hier de wijk in kom, kom ik eigenlijk ook weer in de bedrijvigheid. Ik bedoel, er is er altijd wel wat. Je hebt hier natuurlijk fabrieken omheen zitten, dus het is niet dat je zegt van je komt in een stil gebied. Ook hebben we last van die fabriek van Unilever. Luchtvervuiling en het stinkt ook. Je voelt de zware lucht. Dat is niet goed als er heel veel mensen wonen met kinderen. Maar vroeger was het veel bedrijviger, waren hier veel winkels en bedrijven en zo. Maar het is nu niet zo heel bedrijvig meer, nee. **Vrijwilligerswerk en ondernemerschap neemt wel toe volgens mij.** Ook als je ziet hoe de gemeente er wel actief in is. En kunstenaars. En de scholen zijn actiever. Dat begint allemaal wel een beetje op te komen. Dat vind ik fijn, omdat de buurt daardoor toch leefbaarder wordt. Het is de perfecte basis, weet je. Ik doe het al bijna heel m'n leven, sinds ik klein ben, ik zie alles. Het is mijn echte roots, het is gewoon gegroeid. Ik wil wel in Feijenoord blijven werken. Er zijn veel kansen. Ik denk dat dat een belangrijk onderdeel is. Wij hebben relatief vrij snel ons plekje gevonden. Dat was ook in nauw overleg voorbereid, dus we wisten wel dat dit kon gaan lukken hier. Of het dan echt lukt moet je dan

Opgroeien

in de praktijk merken, maar er is ook voldoende waardering voor wat we hier doen. En we proberen ook onze kennis en onze expertise zoveel mogelijk door te geven en te delen met mensen en dat valt natuurlijk sowieso in de smaak. En dan heb je toch snel dat iedereen er beter van wordt en dat is ook wel onze doelstelling. Het begint wel steeds leuker te worden, moet ik zeggen. Dat soort processen gaan altijd heel langzaam. En ik zie dat er wel steeds meer mogelijkheden komen, dus wat dat betreft lijkt het me wel de moeite waard om nog even te blijven. Ik had geen binding want ik werkte buiten de wijk. Uiteindelijk heb ik er ook de voorkeur aan gegeven om in dit gebied te werken. Omdat mijn hart hier ook ligt dus. Ik denk dat we in het gebied een aantal slagen aan het maken zijn. Ik ken het gebied natuurlijk als geen ander, ik ken de historie als geen ander. Dat zorgt er natuurlijk wel voor dat ik in ieder geval ook de mensen aardig goed ken en om succes te behalen moet je wel mensen mee krijgen. En doordat ik hier ook woon en leef is er ook een vorm van herkenning. Dus ik praat de taal van de mensen hier, dat maakt het ook makkelijker om succes te behalen. Dus dat is een van de belangrijkste redenen om hier te werken. Als je kijkt naar de Oranjeboomstraat, dat is de winkelstraat hier, die is belangrijk voor Feijenoord, vind ik. Ze hebben wel daar iets aan gedaan, dat het er nu wel beter uit ziet dan voorheen. En dat heeft ook zin in Rotterdam, dus bewoners van Feijenoord zijn daar trots op. Ik denk ook dat het met kansen te maken heeft. Ik denk ook dat het met een problematiek te maken heeft die over heel Rotterdam verspreid is en niet alleen over deze wijk. Dat als mensen hier goed kunnen starten, ze daarna naar een andere stad willen om verder te gaan. En er is echt een neiging om in de luwte te beginnen, maar zodra mensen succesvol zijn, willen ze naar een andere stad. Dat is hier niet anders. Ik denk dat je hier, door trotser te zijn op je wijk of het aantrekkelijker te maken, die mensen interesseert om juist te blijven of er juist te komen wonen. Er is nu niet voldoende perspectief, maar ook dat ze denken yes, hier wil ik zijn. Ik denk dat er absoluut nog geïnvesteerd moet worden in het gebied. De bereikbaarheid is erg goed. We zitten hier heel dicht bij, het centrum is heel dicht bij zeg maar. Snelwegen, de ligging is geweldig hier. Wat belangrijk is natuurlijk, zijn die nieuwbouwwijken, dat zorgt voor een beter imago. Ik denk dat op het imagovlak meer geïnvesteerd mag worden. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de Oranjeboomstraat, dan hangt er een heel negatief imago nog aan vast, terwijl het op

Opgroeien

Wonen

Activiteiten

zich geen onplezierige straat is. En dat heeft Zuid als geheel, wat onterecht is. Aan de andere kant, de Kop van Zuid rukt op.

Ik zou zeggen: maak van de hele wijk Feijenoord Kop van Zuid qua imago, dan klinkt het in ieder geval veel beter. Maar dan is het in ieder geval beter, dat is inderdaad het beeld waar we naartoe moeten.

FEIJENOORD VERTELT - QUOTES

Ze doen de deur open, ze doen boodschappen en ze doen de deur weer dicht.
Jotaal geen maatschappelijke gebondenheid.
Verbinding, pagina 43

Ik denk dat de wijk er heel veel aan heeft als het ook bedrijvigheid is dat verbonden is met een sociale functie

Maar dat mag niet. De mensen die al gewoon samenkomen, dat zijn de Surinamers, Antillianen, Kaapverdianen, Poolse mensen, Servische mensen. Je moet het woord integratie niet in je mond nemen. Je moet de mensen ervan overtuigen dat andere mensen hun waarde hebben en respect. En zo mag je dat ook van andere mensen eisen. En als je tegen mensen zegt van ik respecteer jou, dan is het ijs al gebroken. De mensen moeten eens proberen wat meer interesse in mekaar tonen, daar gaat het eigenlijk om.

Maar ik kan dat ook heel goed relativeren, want als ik mijn deur dicht doe dan zit ik gewoon in mijn eigen nest.

Er wordt echt te weinig georganiseerd. Ik zou daar zeker verandering in willen zien. Ja, ik dacht, laat ik het eens gaan proberen, het is toch te gek dat ik helemaal niks in mijn omgeving doe. Als je zelf niets onderneemt, dan houdt het op.

dit is voor mij al thuis, weet je. Is geen lekkerder gevoel dan als ik in Feijenoord ben.

Het belang van het verhaal...

91

Het is interessant om te zeggen hoe het gaat in de wijk en wat er moet gaan gebeuren. Wat goed is voor de maatschappij, dat staat nu uitgetypt en dat is belangrijk. Ik ben benieuwd naar het resultaat van het onderzoek en wat men daarmee gaat doen, want het zijn wel belangrijke thema's. Ik vind het wel leuk om weer eens na te denken over die thema's. En ik ben benieuwd hoe daarmee om wordt gegaan straks, met alle aspecten waar jij mij vragen over hebt gesteld. Ik ben benieuwd wat er uitkomt. Ik vind het fijn dat iemand de tijd neemt om bij mij binnen te komen, om naar mijn gepraat te luisteren, maar ik zou het niet leuk vinden als het alleen maar praten is. Ik hoop dat het wel wat gaat opleveren, want ik heb al heel wat interviews gegeven hoor, over dit onderwerp. Ik hoop dat de deelgemeente, want dit is voor de deelgemeente, echt wat doet, want ik ben niet de enige die je geïnterviewd hebt. Er zullen nog meerdere interviews zijn over wat de mensen willen in de wijk. **Ik hoop dat een ander dit gesprek ook hoort. Het lucht op.** En ik vind deze manier van gesprekken, ik vind ook die bijeenkomsten die de deelgemeente organiseert wel belangrijk, dat dat ook zeker een bijdrage levert en betrokkenheid van de buurtbewoners. Dus dat is wel misschien wel een aandachtspunt voor de komende jaren. Ik vind het leuke vragen en ik vind het leuk om daaraan mee te doen. Heb ik ook aangegeven als bewoner. En **ik hoop dat ik door middel van dit interview, maar ook de andere bijeenkomsten waar ik ook vaak aanwezig ben, toch een bijdrage lever aan Feijenoord, aan de leefbaarheid en de veiligheid en het feit dat ook bewoners zelf initiatief nemen en het gevoel hebben dat ze in een echte prachtwijk wonen en niet in een onvriendelijke wijk, wat ook wel eens wordt gezegd.** Dus dat is prettig. Ik vind het goed dat, nou net zoals met het interview ook, er toch allerlei activiteiten plaatsvinden om deze wijk weer een beetje aan de praat te krijgen, zal ik maar zeggen.

Activiteiten

Verbinding

Wonen

Activiteiten

Dit boekje is een initiatief van Woonstad Rotterdam.